

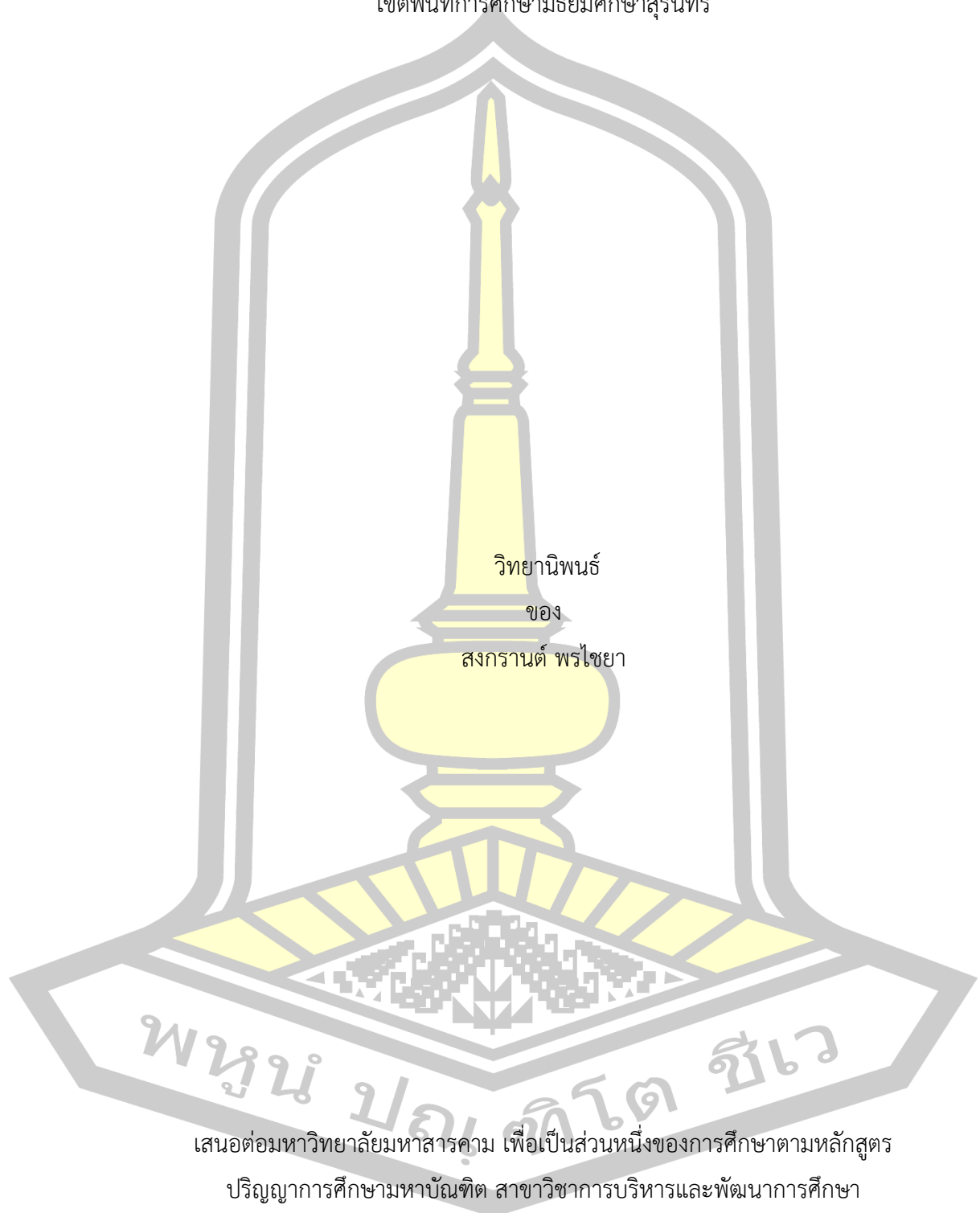
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทยสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

วิทยานิพนธ์
ของ
สงกรานต์ พรไชยา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา
มกราคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทยสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

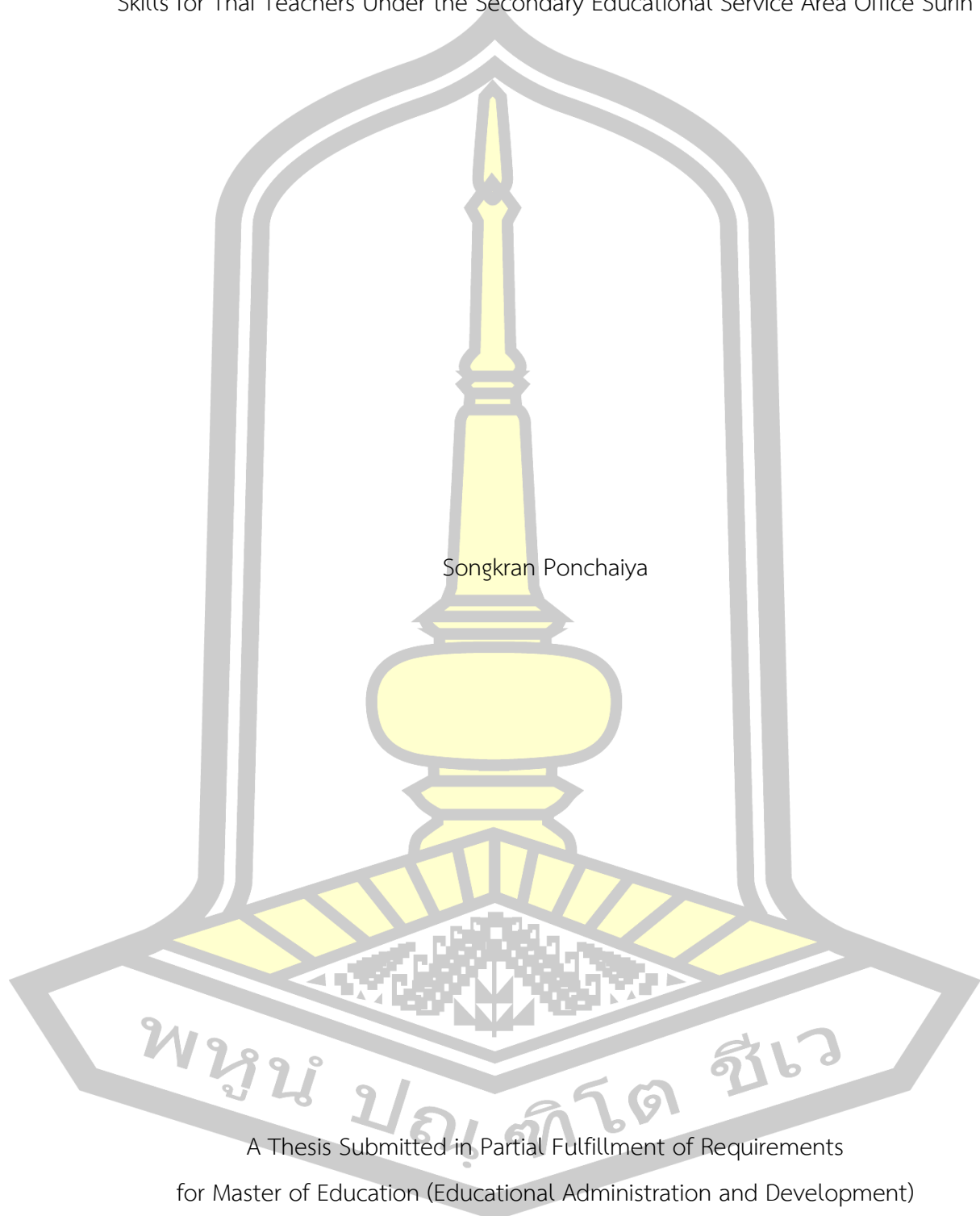

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มกราคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development Guidelines of Learning Management to Enhance Analytical Thinking
Skills for Thai Teachers Under the Secondary Educational Service Area Office Surin

Songkran Ponchaiya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

January 2024

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวสงกรานต์ พรไชยา
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทศิริสิริ)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแพง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์		
ผู้วิจัย	สงกรานต์ พรไชยา		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 2) เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 197 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.932 และ 0.908 ตามลำดับ ระยะที่ 2 สร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับมากที่สุด ตามลำดับ และเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการ

เรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และ ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน มีแนวทาง 25 แนวทาง ประกอบด้วยหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 6 แนวทาง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 5 แนวทาง การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย มี 5 แนวทาง การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม มี 4 แนวทาง และการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มี 5 แนวทาง ซึ่งผลการประเมินแนวทางโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

TITLE	Development Guidelines of Learning Management to Enhance Analytical Thinking Skills for Thai Teachers Under the Secondary Educational Service Area Office Surin		
AUTHOR	Songkran Ponchaiya		
ADVISORS	Associate Professor Pacharawit Chansirisira , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2024

ABSTRACT

This research aimed to; 1) study current conditions, desirable conditions, and the needs assessment of development of learning management to enhance analytical thinking skills for Thai teachers under the Secondary Educational Service Area Office Surin 2) create and evaluate guidelines of learning management to enhance analytical thinking skills for Thai teachers under the Secondary Educational Service Area Office Surin The research method was divided into 2 phases : Phase 1 was to study the current conditions, desirable conditions, and the needs assessment of development of learning management to enhance analytical thinking skills for Thai teachers. The samples were 197 Thai teachers under the Secondary Educational Service Area Office Surin selected through stratified random sampling. The research instrument was a scaling questionnaire. The reliability current conditions and desirable conditions of the questionnaire are 0.932 และ 0.908. Phase 2 was to create and evaluate guidelines of learning management to enhance analytical thinking skills for Thai teachers under the Secondary Educational Service Area Office Surin And evaluating the program by experts selected through the purposive sampling technique. The research instruments were an interview form and an evaluation form on the appropriateness, and the possibility of the Programs of Thai Learning Management for Teachers. Data were analyzed by using mean, standard deviation,

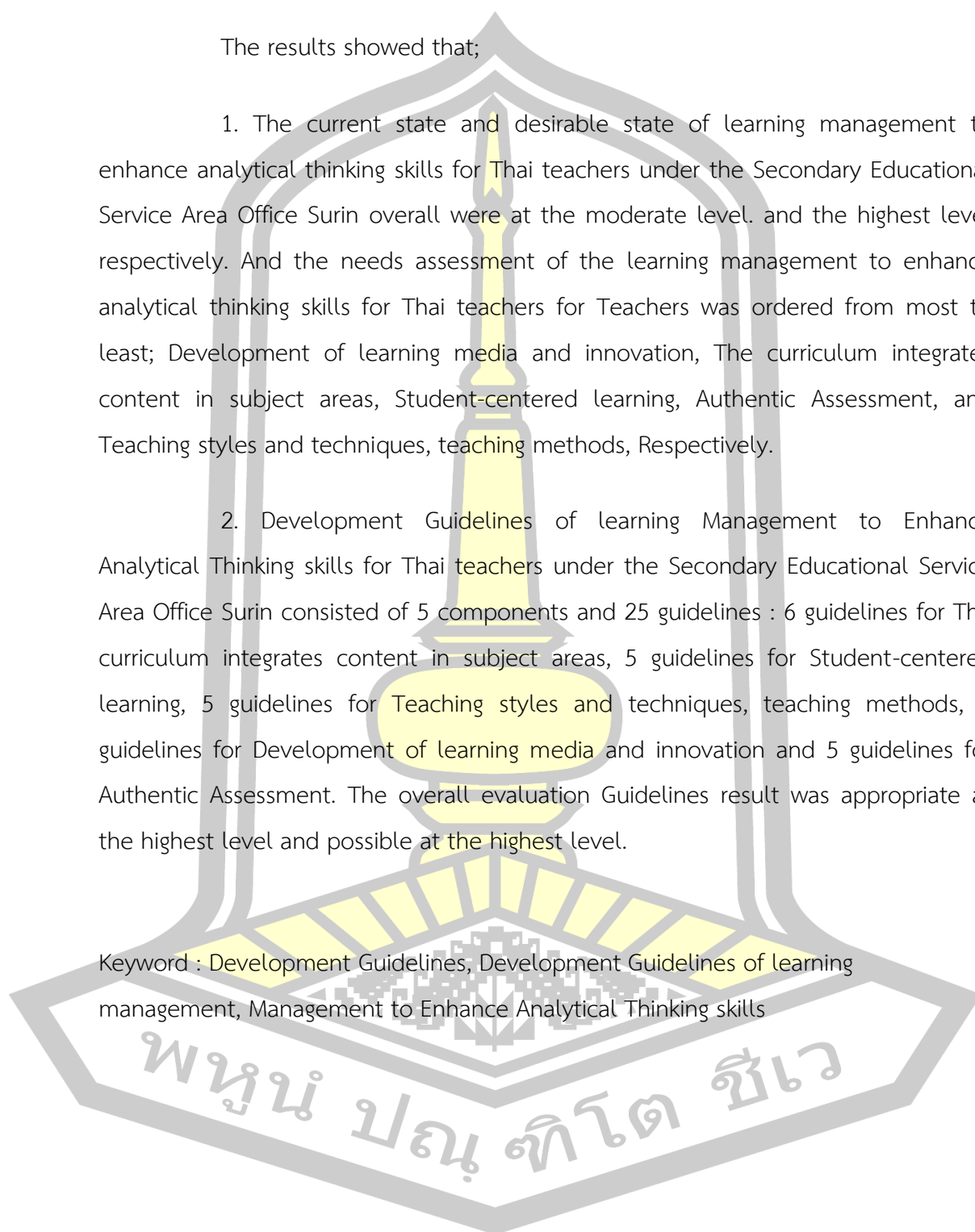
and modified priority index.

The results showed that;

1. The current state and desirable state of learning management to enhance analytical thinking skills for Thai teachers under the Secondary Educational Service Area Office Surin overall were at the moderate level. and the highest level respectively. And the needs assessment of the learning management to enhance analytical thinking skills for Thai teachers for Teachers was ordered from most to least; Development of learning media and innovation, The curriculum integrates content in subject areas, Student-centered learning, Authentic Assessment, and Teaching styles and techniques, teaching methods, Respectively.

2. Development Guidelines of learning Management to Enhance Analytical Thinking skills for Thai teachers under the Secondary Educational Service Area Office Surin consisted of 5 components and 25 guidelines : 6 guidelines for The curriculum integrates content in subject areas, 5 guidelines for Student-centered learning, 5 guidelines for Teaching styles and techniques, teaching methods, 4 guidelines for Development of learning media and innovation and 5 guidelines for Authentic Assessment. The overall evaluation Guidelines result was appropriate at the highest level and possible at the highest level.

Keyword : Development Guidelines, Development Guidelines of learning management, Management to Enhance Analytical Thinking skills

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธรรนามวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้ข้อคิดคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จด้วยดีผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา และคณาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยด้วยความเมตตา ซึ่งเป็นคุณูปการด้านวิชาการและด้านการทำงานในหน้าที่ต่อผู้วิจัยอย่างสูงยิ่ง ขอขอบพระคุณ นายอาวุธ ทองบุญ ดร.ศุภณัฐ อินทร์งาม นายภูมิพันธ์ จันทรเพ็ญ นายทวีศักดิ์ สุกใส และ ดร.กฤษณ์พิสิษฐ์ คงนุรัตน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือการวิจัย พร้อมให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายรัฐภัทรสกรรจ์ ปุณฺณธรพัฒนกุล ดร.ประจักษ์ น้อยเหนือย และนายไพโรจน์ ก้านอินทร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการถอดองค์ความรู้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดนิตา ดวงวิไล อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ ดร.ประเสริฐศักดิ์ เหมินโสสง นายเทิดภูมิ ยั่งยืน และนายยรรยง วงศ์คำจันทร์ ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทาง พร้อมให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์แนวทาง

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อชาญยุทธ พรไชยา คุณแม่สาย พรไชยา ญาติพี่น้อง และเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง ปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกคน ที่คอยสนับสนุน ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำอยู่เคียงข้างผู้วิจัย จนทำให้การวิจัยนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดีคุณค่าของการวิจัยนี้

ขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์และเพื่อน้อมรำลึกถึง คุณูปการของนักวิชาการผู้สร้างผลงานทางวิชาการที่ทำให้ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาจน งานวิจัยนี้สำเร็จ ลุล่วง ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศึกษาของประเทศสืบไป

สงกรานต์ พรไชยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การพัฒนาครู.....	10
การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย.....	19
ทักษะการคิดวิเคราะห์.....	42
กระบวนการคิดวิเคราะห์.....	52
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์.....	56
บริบทของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์.....	91

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	103
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	112
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์	114
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	128
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	159
ความมุ่งหมายของการวิจัย	159
สรุปผล	159
อภิปรายผล	161
ข้อเสนอแนะ	169
บรรณานุกรม	170
ภาคผนวก	179
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	180
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	184
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	197
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	210
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย	227
ประวัติผู้เขียน	231

สารบัญตาราง

หน้า

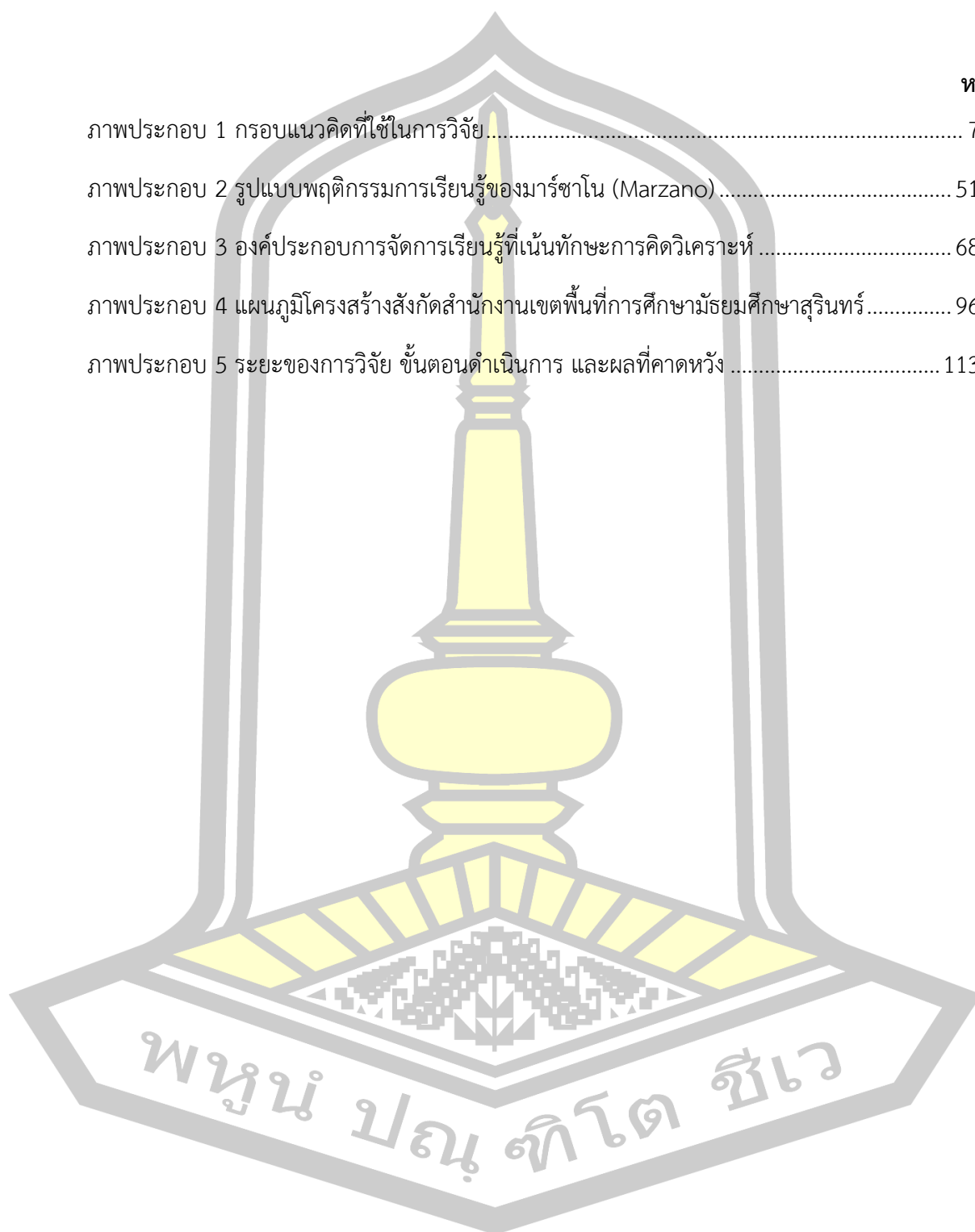
ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย	34
ตาราง 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	67
ตาราง 3 สรุปองค์ประกอบและตัวชี้วัดของแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ .	89
ตาราง 4 แสดงการจำแนกขนาดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ .	99
ตาราง 5 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยภาพรวม และราย ด้าน.....	128
ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการ คิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบ ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	129
ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการ คิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	131
ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการ คิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบ ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย.....	132
ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการ คิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	133
ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ การคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	134

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการ คิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) และลำดับความ ต้องการจำเป็นโดยรวม.....	135
ตาราง 12 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้	136
ตาราง 13 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	137
ตาราง 14 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย	138
ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	139
ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง.....	140
ตาราง 17 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านหลักสูตร.....	146
ตาราง 18 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	147
ตาราง 19 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย.....	148

ตาราง 20 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	149
ตาราง 21 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับ	150
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	152
ตาราง 23 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	156
ตาราง 24 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	198
ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์	200
ตาราง 26 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน	200
ตาราง 27 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์	201
ตาราง 28 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน	202
ตาราง 29 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน	206

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ภาพประกอบ 2 รูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ของมาร์ซาโน (Marzano).....	51
ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์.....	68
ภาพประกอบ 4 แผนภูมิโครงสร้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์.....	96
ภาพประกอบ 5 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	113

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมความคิดให้กับเยาวชนของประเทศ โดยเฉพาะในโลกของศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร และการคิดค้นพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่กล่าวได้ว่าการอ่านและการรู้หนังสือ (Reading & Literacy) เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต เนื่องจากการอ่านและการรู้หนังสือ ทำให้เกิดความรู้ ความสามารถ และส่งเสริมให้เกิดทักษะ การคิดวิเคราะห์ แยกแยะประยุกต์ใช้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ซึ่งหากผู้ใดมีความบกพร่องหรือขาดความสามารถในการอ่านการเขียนก็จะ ส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการสื่อสารและการเรียนรู้ และจะเป็นปัญหาในการดำรงชีวิตต่อไปได้ (สำนักการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา, 2559) ทักษะสำคัญสำหรับทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และควรส่งเสริมและพัฒนาให้มีจิตสาธารณะ ควบคู่กันไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทางสังคม จากผลการศึกษาพบว่า เกรดเฉลี่ยของผู้เรียนในโรงเรียนแปรผกผันกับการมีจิตสาธารณะ เช่นเดียวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ โรงเรียนต้อง ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมบูรณาการประยุกต์ ใช้ความรู้ด้านคิดวิเคราะห์กับการมีจิตสาธารณะให้ ผู้เรียนมากขึ้น และมีการวัดผลและประเมินจากกิจกรรมโดยใช้ตัวชี้วัด ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์และ จิตสาธารณะร่วมกัน และไม่เน้นการท่องจำ (Thailand Research Fund, 2016)

โลกแห่งการศึกษาได้ก้าวหน้าและพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย โดยผู้เรียน จะมีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์ และท้าทาย มองเห็นปัญหาเป็นโจทย์ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการ แก้ไข ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นการคิดที่นำไปสู่การตัดสินใจ จึงครอบคลุมแทบทุกเรื่องที่เข้ามา ปะทะชีวิตประจำวัน ก่อนตัดสินใจเรื่องใดจำเป็นต้องเข้าใจ รู้ที่มาที่ไป รู้ผลดีผลเสีย รู้ข้อเท็จจริงรู้ว่า ถ้าปัจจุบันเป็นเช่นนี้ แนวโน้มอนาคตจะเป็นเช่นไร รู้ว่าสิ่งที่เราสร้างสรรค์ขึ้นมานั้น นำมาใช้กับโลก ความเป็นจริงได้หรือไม่ สิ่งเหล่านี้ย่อมช่วยให้เราตัดสินใจได้ถูกต้องเหมาะสมขึ้นด้วย ความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ที่เป็นพื้นฐานของการคิดขั้นสูงและเป็นพื้นฐานในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน คือ ครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการ จัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าครูขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการคิด และขาด

การเป็นแบบอย่างที่ดีในการคิดแล้ว ย่อมส่งผลต่อระดับการคิดของผู้เรียนได้ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาจึงควรทำความเข้าใจ และนำกระบวนการคิดวิเคราะห์ มาบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (มนตรี วงษ์สะพาน, 2557) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์มีความสำคัญ โดยครูผู้สอนจะต้องสร้างหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย มีการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม และมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ผลการศึกษาความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ มีความสัมพันธ์กับทักษะในการดำรงชีวิตอื่น โดยผลการศึกษาของ World Economic Forum (WEF) พบว่า ทักษะที่จำเป็นอย่างมากในศตวรรษที่ 21 ที่เพิ่มเติมออกมาอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับโลกยุคเก่าก็คือ ทักษะการเข้าสังคมและอารมณ์ (Social & Emotional Skills) โดยข้อมูลนี้เกิดจากผลการวิเคราะห์แนวโน้มของอาชีพต่าง ๆ ในรอบ 20 กว่าปีที่ผ่านมา และพบว่า อาชีพที่ต้องใช้ ทักษะทางสังคม (social skill) มีจำนวนมากขึ้น เช่นเดียวกับความต้องการมากขึ้น ในขณะที่อาชีพที่ไม่ใช้ ทักษะทางสังคม (social skill) หรือใช้น้อยนั้นลดลงอย่างเห็นได้ชัด ผลการวิจัยระบุถึงว่า 65% ของเด็กที่เรียนอยู่ในตอนนี้จะต้องทำงานในอาชีพที่ยังไม่มีในปัจจุบัน คือ สิ่งที่เกิดเรียนอยู่ในตอนนี้ อาจจะไม่ใช่อาชีพนั้นให้ทำในอนาคตแล้ว เด็กยุคใหม่จะต้องถูกเปลี่ยนบทบาทจากพิมพ์เดิม ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นมามีตลาดแรงงานเดิม ๆ ที่ทำซ้ำ ๆ ในกรอบเดิม ๆ ให้กลายเป็นบทบาทของผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ และผู้สร้างนวัตกรรมที่หุ่นยนต์แทนที่ไม่ได้ให้ได้ เพราะอาชีพที่จะหายไปก่อนคือ อาชีพที่ไม่ใช้ความซับซ้อนในการวิเคราะห์และตัดสินใจ และเป็นการทำซ้ำ ความซับซ้อนของโลกยุคใหม่จะเน้นความท้าทายที่ไม่ซ้ำแบบเดิกรุ่นใหม่ต้องตัดสินใจ เพื่อแก้ปัญหา จากปัญหาเดิม ๆ เป็นปัญหาที่ซับซ้อนและอ่อนไหวมากขึ้น ความสามารถที่เด็กยุคใหม่ต้องมีจึงไม่ใช่การทำงานเดิมหรือคิดเรื่องเดิม ๆ ซ้ำ ๆ (routine work) อีกต่อไป บทบาทของครูที่เป็น ผู้ถ่ายทอดความรู้ (Lecturer) จึงต้องถูกเปลี่ยนเป็น ผู้สร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ (Facilitator) โดยหน้าที่ของครูนั้นจะไม่ใช้การแค่มาสอนหน้าห้องอีกต่อไปแต่จำเป็นต้องใช้กระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนผ่านการลงมือทำจริง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ และแนะแนวทางแทนที่น่าสนใจของทักษะเหล่านี้ก็คือ ควรสร้างให้เด็กตั้งแต่เนิ่น ๆ ยิ่งเร็วยิ่งดี หากเริ่มได้ตั้งแต่เด็กเล็กยิ่งได้เปรียบและสร้างได้ถาวรกว่า ส่วนเด็กโตนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องสอนชัดเจน และขาดไม่ได้จะต้องมีกระบวนการ หรือ สื่อ การเรียนการสอนแบบใหม่ ถึงจะสามารถขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างทักษะทางสังคมและอารมณ์ (social & emotional skill) ที่นำไปสู่ทักษะในศตวรรษที่ 21 (Maytwin P, 2023)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาช่วงชั้น 3 และ 4 ซึ่ง อาศัยอำนาจในมาตรา 5 และ 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 8 และมาตรา 33 วรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และได้มีการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและที่ตั้งของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียน มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 85 โรง มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดของมนุษย์เป็น เรื่องที่ทุกประเทศให้ความสำคัญ และในประเทศไทย มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบริหารจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์เกิดขึ้นอย่างมาก ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาได้ข้อสรุปว่า เด็กไทยคิดไม่เป็นไม่ว่าจะเป็นการคิดแบบเหตุผล การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ และการคิด สร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับการทดสอบ “PISA” ซึ่งย่อมาจาก Programme for International Student Assessment หรือโปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากลขององค์การเพื่อ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการศึกษาในการเตรียม ความพร้อมให้ประชาชนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการ เปลี่ยนแปลง ซึ่งประเมิน 3 ด้าน คือ การอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ผลการประเมิน พบว่า แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนตั้งแต่การประเมิน ปีการศึกษา 2563-2565 ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่ด้านการอ่านมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีค่าเฉลี่ยรวมต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งถือว่ายังไม่บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย เป็นปัญหาเร่งด่วน ที่ต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความสามารถ ของผู้เรียนในการอ่านคิดวิเคราะห์ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านในการทดสอบ PISA ของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ให้สูงขึ้น (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์, 2565)

การพัฒนาครูให้มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์เป็นหนึ่งในการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การที่ครูประสบปัญหาในการจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนกล่าวคือ ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจที่ ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการคิดวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งรูปแบบ วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากครูประสบปัญหา ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียน รู้จักการคิดวิเคราะห์ เน้นการวิเคราะห์ปัญหาเป็นรายบุคคล (ทิสนา แหมมณี, 2557) ซึ่งมีความ จำเป็น

อย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้เด็กได้ฝึกคิด และการสอนให้ผู้เรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นทักษะและองค์ประกอบที่สำคัญของทักษะแห่งศตวรรษ ที่ 21 (21st-

Century Skills) เป็นทักษะแห่งโลกยุคใหม่ ซึ่งการที่มีทักษะเหล่านี้ก็เปรียบเหมือนการมีอาวุธหลายรูปแบบติดตัวไว้ เพื่อใช้ในการป้องกันตัวเอง หรือแม้แต่ต่อกรเพื่อความอยู่รอดในสังคมยุคใหม่ และการฝึกฝนให้ใช้อาวุธเหล่านั้นอย่างดีจนเชี่ยวชาญ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและทำให้ได้เปรียบคนอื่น ๆ ซึ่งทักษะแห่งโลกยุคใหม่นี้มีทั้งหมด 4 ทักษะ คือ การสื่อสาร การร่วมมือและความเป็นผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์ และการคิดวิเคราะห์ เรียกว่า 4Cs นับเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาให้ผู้เรียนให้คิดอย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ สามารถตัดสินใจอย่างเหมาะสม ประยุกต์แก้ไขปัญหาและทำนายผลที่ตามมาได้ (Anand Kulpiyavaja, 2018)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยข้อค้นพบของงานวิจัยนี้ทำให้ได้แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด ภายใต้บริบทของสถานศึกษา และให้ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียนอย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสຸรินทร์ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
2. ได้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสຸรินทร์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูภาษาไทยนำไป พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสຸรินทร์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา และกำหนดขอบเขตของเนื้อหาซึ่งได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ตัวชี้วัด และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้จากหน่วยงานทางการศึกษาของนวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และชัตเจน ไทยแท้ (2545); พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2549); กระทรวงศึกษาธิการ (2551); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553); สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ ได้แก่ 1) หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย 4) การพัฒนาสื่อและ นวัตกรรม และ 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสຸรินทร์

- 1) ประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสຸรินทร์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 307 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 197 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับ ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling Technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

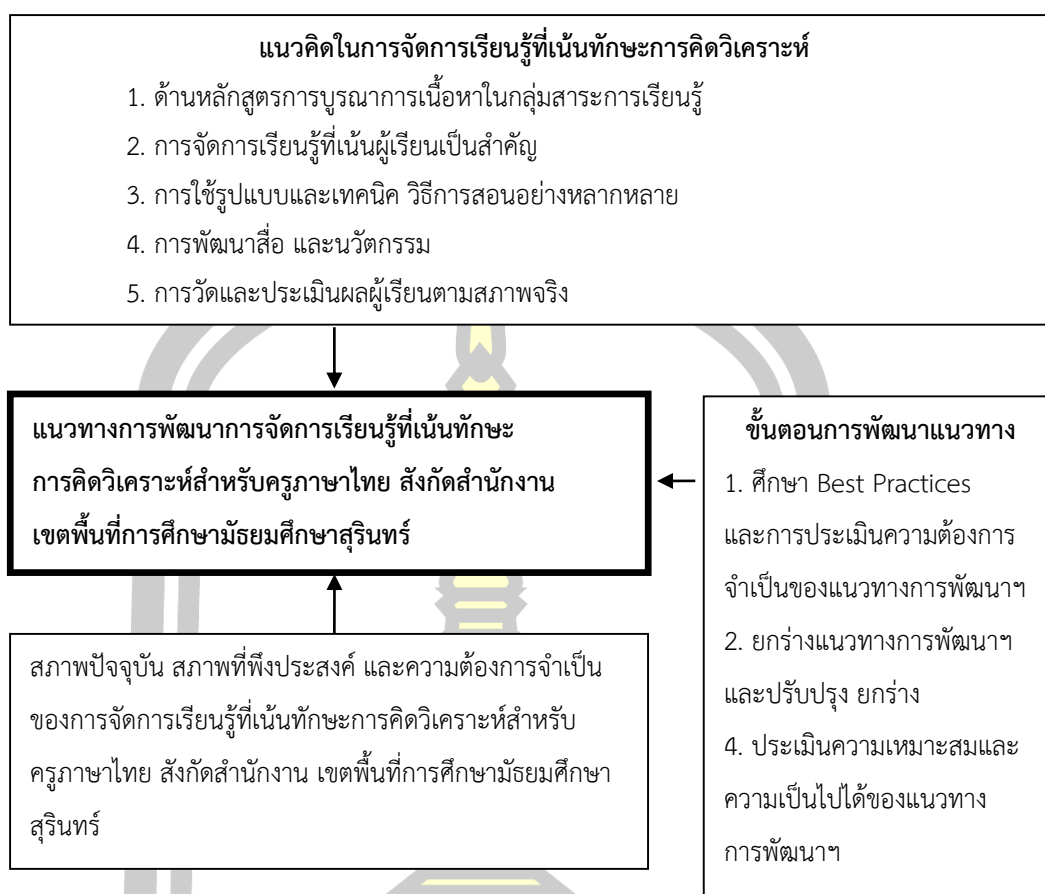
2.2 การสร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด

วิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับกลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางได้มาโดยการคัดเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องนำมาสังเคราะห์เพื่อให้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย นวลจิตต์ เขวากิรติพงศ์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และชิตเจน ไทยแท้ (2545); พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2549); กระทรวงศึกษาธิการ (2551); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553); สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้องค์ประกอบ ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ 1) หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย 4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม และ 5) การวัดและประเมินผลตาม สภาพจริง

กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จะนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีใน การดำเนินการวิจัย เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปรากฏดังภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย หลักสูตรกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาวิชา สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการวิเคราะห์ข้อมูลป้อนกลับ
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจัดลำดับความคิดของบุคคลในเรื่องข้อมูล ความเข้าใจข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด ทักษะกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล เข้าใจประเด็น จำแนกส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ การสรุปอย่างสมเหตุสมผล สามารถประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ และการคาดการณ์บนข้อสมมติฐานตามหลักการได้ เพื่อหาข้อสรุปและหลักการที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้

3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง วิธีการและความสามารถในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม และการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

3.1 ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง ผู้สอนสามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในหลักสูตร สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีการออกแบบหลักสูตรตามแนวทางการสอนวิชาภาษาไทย ผู้สอนร่วมกันออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ และร่วมกันประเมินหลักสูตรบูรณาการ

3.2 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนคำนึงถึงวัยและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด เน้นออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหากับกระบวนการคิด ควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง

3.3 การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของครูในสถานศึกษาที่ตระหนักถึงการพัฒนาและปรับปรุงการสอนของตนด้วยการเรียนรู้วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ของการสอนโดยจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้ สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น ใช้การตั้งคำถามฝึกการคิดวิเคราะห์ ท่านจะให้เวลานักเรียนคิดและตอบคำถาม ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและกระบวนการคิดในการเรียนการสอน และผู้สอนสามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอนได้

3.4 การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม หมายถึง การจัดการเรียนรู้หรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นขั้นให้ความรู้ เนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้สอนออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ มีการใช้สื่อที่สอดคล้องตรงกับเนื้อหาที่เรียน จัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อโดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ ใช้สื่อสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน และนำสื่อมีความทันสมัย และเร้าความสนใจผู้เรียน และใช้สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

3.5 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการในการหาข้อมูลต่าง ๆ หรือการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการคิดวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียน และหลังเรียน ประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถามว่านักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ การประเมินมีทั้ง

คุณภาพ และปริมาณ การประเมินเน้นการมีส่วนร่วมทั้งผู้เรียนและผู้สอน และการประเมินด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่จัดกระทำแล้ว มาวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อนำมากำหนดเป็นร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

5. ครู หมายถึง ข้าราชการครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนและจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาครู
2. การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์
4. กระบวนการคิดวิเคราะห์
5. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
6. บริบทของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาครู

1. ความหมายการพัฒนาครู

The Organization for Economic Co-operation and Development [OECD] (2009) ได้ให้ความหมายและแนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพครูไว้ว่า เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนา ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และคุณลักษณะอื่น ๆ ของการเป็นครู ซึ่งเป็นการเน้นย้ำว่า การพัฒนา นี้สามารถมีรูปแบบได้หลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ตั้งแต่การ ได้รับการพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญภายนอกในรูปแบบของการฝึกอบรม การเข้าเรียนในรายวิชาต่าง ๆ การเข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณวุฒิ การพัฒนาอย่างร่วมมือร่วมใจระหว่างสถานศึกษาต่าง ๆ เช่น การศึกษาดูงาน การเป็นสมาชิกเครือข่ายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือการพัฒนาภายในสถานศึกษา ของตนเอง เช่น การเป็นพี่เลี้ยง การให้คำชี้แนะ การสอนงาน การวางแผนการทำงานร่วมกันเพื่อ แลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นต้น

บุญชม ศรีสะอาด (2543) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า เป็นการพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการทำกิจกรรม ซึ่งถ้ากิจกรรมนั้น ๆ เป็นระบบ ก็จะช่วยให้

การทำงานเป็นไปด้วยความสะดวก สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ การมีระบบคือการทำหน้าที่ที่วางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ ซึ่งเมื่อทำหน้าที่สอนก็ต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบขั้นตอนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้ให้ความหมายการพัฒนาครูและบุคลากรว่า เป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความชำนาญแก่บุคลากรในองค์กรจนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและทัศนคติให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่การงาน อันจะเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีระบบกระบวนการผลิต และพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐานขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (2553) ได้กล่าวไว้ว่า ครูต้องเป็นตัวอย่างของคุณธรรมมีคุณค่า ความเป็นมนุษย์หรืออุปนิสัยที่ดีงาม เพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ ครูต้องเป็นแบบอย่างของสิ่งที่ครูปรารถนาจะให้นักเรียนเป็น ต้องเปลี่ยนบทบาทของตัวเองควรวางแผนหาทางแนะนำให้ผู้เรียนได้หาความรู้และคำตอบด้วยตัวเอง

ทิสนา แคมมณี (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ครูต้องพัฒนาการสอนอยู่เสมอ ไม่มีวิธีการสอนวิธีใดที่ดีที่สุด ครูควรเลือกวิธีการสอนที่หลากหลาย เพราะจะช่วยให้การสอนบรรลุผล การที่ผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนยิ่งมากเท่าไรก็จะช่วยให้มีทางเลือกมากขึ้นเท่านั้น ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนอยู่เสมอ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2554) ได้กล่าวไว้ว่า ครูต้องพัฒนาการสอนใหม่ให้มีคุณค่าและสอดคล้องกับโลกยุคใหม่ คำนึงถึงหลักคิด 4 ประการ คือ มองปัญหาที่จะศึกษาเรียนรู้ (Problem – based) สอนโดยนำการวิจัยมาแก้ปัญหา (Research – based) ผลของการเรียนการสอนโดยกระบวนการวิจัยค้นคว้าจะต้องออกมาเป็นผลผลิต (Productivity – based) และนำผลผลิตนั้นมาวิเคราะห์วิจารณ์อย่างถี่ถ้วนตกผลึกในความรู้ (Crystal – based) แล้วกระบวนการเหล่านี้มาผสมผสานกันเพื่อพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ทักษะความชำนาญและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมอื่น ๆ ให้ก้าวหน้ากระแสนการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ เทคโนโลยี ค่านิยมและวัฒนธรรมทางสังคม สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานของวิชาชีพชั้นสูง

2. ความสำคัญของการพัฒนาครู

กระทรวงศึกษาธิการ (2541) ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาครูไว้ว่า การจะจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพจำเป็นต้องลงทุน ทั้งทุนทรัพย์ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และชีวิตจิตใจ ซึ่งจะต้องดูแลส่งเสริมครู-อาจารย์ และผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม ให้ได้รับสวัสดิการที่ดี มีความก้าวหน้าและศักดิ์ศรีในวิชาชีพ ดูแลส่งเสริมและจัดให้มีสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งเทคโนโลยีต่างที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ เพื่อให้คนดี คนเก่งมาเป็นครู และเพื่อเป็นแรงจูงใจให้เยาวชนที่ดี ที่เก่ง สนใจเรียนเป็นครู

อาชัญญา รัตนอุบล (2547) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาให้บุคคลในองค์กรมีความสามารถเป็นความจำเป็นและสำคัญคือ

1. เป็นเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการเรียนรู้ และพัฒนาบุคลากรเพื่อการปรับปรุงทักษะของบุคคลอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานของบุคคลและองค์กรต่อไป

2. การเสริมสร้างพลังบุคคล เกี่ยวข้องกับการจัดการเกี่ยวกับบุคคลที่มีการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งมีเป้าหมายดังนี้

- 2.1 ทำให้ครูมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน กล้าริเริ่มสร้างสรรค์งาน และนวัตกรรมที่ประโยชน์ทางการศึกษา

- 2.2 ปลุกจิตสำนึก พัฒนาศักยภาพของครูในการปฏิบัติภาระหน้าที่สร้างความรัก ความผูกพันในงาน

- 2.3 สนับสนุนให้ครูสามารถควบคุมการทำงานของตนเอง สามารถคิดตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้งานมีคุณภาพบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ

- 2.4 สร้างสรรค์กระบวนการงานบริหารจัดการและสิ่งแวดล้อม ที่ช่วยให้ครูมีความสุขและสนุกกับการทำงาน

- 2.5 เสริมสร้างคุณธรรมนำใจของครูในการทำงานร่วมเป็นทีม

- 2.6 กระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาตนเองสู่ความเชี่ยวชาญเป็นมืออาชีพ

- 2.7 ทำให้ครูต้องการที่จะพัฒนาทำงาน และมีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา

- 2.8 กระตุ้นให้ครู สร้างผลงานการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมีประโยชน์ และใช้พลังอำนาจเสริมสร้างการรวมพลังต่าง ๆ ในสถานศึกษา ให้เกิดพลังอำนาจสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายความสำเร็จเดียวกันการดำเนินการสามารถวัดองค์ประกอบ 3 ชนิด ได้แก่

- 2.8.1 ครูมีความกล้าเสี่ยงพูดหรือทำในสิ่งที่เขาคิดและรู้สึกที่สำคัญ

- 2.8.2 ครูมีความคิดสะท้อนกลับและยอมรับความผิดพลาดของตนเอง และเต็มใจที่จะเรียนรู้จากคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นที่มีความคิดต่างจากตน

2.8.3 ครูเป็นผู้ที่มีความรู้สีกิเลสและเป็นตัวของตัวเองอยู่ภายใน โดยเน้นการร่วมกันทำงานเพื่อฝึกการแก้ปัญหาโดยผู้เข้าประชุมทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ (Hands-on Training)

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้เสนอความสำคัญของการพัฒนาครูไว้ว่า หัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือคุณภาพของผู้เรียน คือ คุณภาพครู เพราะครูต้องรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรจัดการเรียนการสอนให้เด็กมีคุณภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเร่งรัดการพัฒนาครูเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ยนต์ ชุ่มจิต (2553) ได้ให้ความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาครูไว้ว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและชาติบ้านเมือง ทั้งนี้เพราะครูต้องรับหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่จนบุคคลเหล่านั้นสามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเพื่อพัฒนาชาติบ้านเมืองต่อไป ดังนั้น การพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพมากที่สุด จึงเป็นงานที่นักการศึกษา ผู้นิเทศ และหรือผู้บริหารการศึกษาจะต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง กล่าวโดยสรุป การพัฒนาครูก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของครู ทำให้ครูมีสมรรถภาพในการสอนมีความรอบรู้ในทางวิชาการและวิชาชีพมากขึ้น เข้าใจบทบาทหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องในการสอนและทำงานได้ดีขึ้น
 2. ช่วยทำให้เกิดการประหยัดเวลาและความสูญเสียเปล่าทางวิชาการ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นครูที่มีคุณภาพนั้นย่อมไม่ทำสิ่งใดผิดพลาดง่าย ๆ สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำการสอนผู้เรียนได้ผลเต็มที่ ตรงตามจุดประสงค์ ส่วนผู้เรียนก็มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่กำหนด
 3. ช่วยให้ครูเรียนรู้งานในหน้าที่ได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่เพิ่งได้รับการบรรจุให้เข้าทำงานใหม่ ๆ และครูที่ย้ายไปทำการสอน ณ ที่ทำงานแห่งใหม่
 4. ช่วยแบ่งเบาหรือลดภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานในสายงานต่างๆ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาอย่างดีและอย่างต่อเนื่อง จะมีความเข้าใจงานการสอนและงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี
 5. ช่วยกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน กล่าวคือ ทำให้ครูทุกคนมีโอกาสก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งทางวิชาการ หรือตำแหน่งทางการบริหารซึ่งทำให้มีสถานภาพดีขึ้น
 6. ช่วยทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งหลักการปฏิบัติงาน และมีความรอบรู้ในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ
- สรุปได้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาครูเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ

ในการทำงาน ทั้งนี้เพื่อให้ครูสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้านวิทยาการและ
ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเกี่ยวและเทคโนโลยี และเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีความ
เจริญก้าวหน้า ซึ่งการพัฒนาครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร เพื่อนำไปสู่
การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

3. แนวคิดและวิธีการพัฒนาครู

Glickman, Gordon, and Ross-Gordon (2004) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาครูว่า
ปัจจุบันการพัฒนาวิชาชีพไม่ได้เป็นเพียงการฟังบรรยายจากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญเพียงครั้งละ 1 ชั่วโมง
หรือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพียงครั้งเดียว การพัฒนาวิชาชีพในปัจจุบันโดยเฉพาะวิชาชีพทาง
การศึกษานั้น ควรจะต้องเปลี่ยนแปลงตามความก้าวหน้าและพัฒนาการของวิทยาการ การเรียนรู้และ
เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้มีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการนำเสนอแบบแผนใหม่ ๆ
สำหรับการพัฒนาวิชาชีพ ดังตัวอย่างการดำเนินการต่อไปนี้

1. การจัดโปรแกรมการช่วยเหลือครูบรรจุใหม่ ครูใหม่ควรได้รับการช่วยเหลือด้าน
การจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยตลอดปีแรกที่ได้รับการบรรจุ โดยผู้ให้การช่วยเหลือ
อาจเป็นผู้นิเทศหรือครูที่มีประสบการณ์ในโรงเรียน
2. โปรแกรมการพัฒนาทักษะ ซึ่งอาจประกอบด้วยกรอบการอบรมเชิงปฏิบัติการทุกเดือน
การช่วยเหลือกันของเพื่อนครูระหว่างจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อช่วยในการถ่ายโยงความรู้และ
ทักษะสู่การปฏิบัติจริงที่มีประสิทธิภาพ
3. ศูนย์พัฒนาครู หมายถึง ศูนย์หรือสถานที่ที่ครูสามารถมาร่วมพูดคุยปรึกษาหารือ
หรือสัมมนา กัน เพื่อพัฒนาทักษะต่าง ๆ ด้านการสอน วางแผนการใช้นวัตกรรมหรือผลิตสื่อการเรียนรู้
4. การฝึกอบรมครู โดยการเข้าร่วมฝึกอบรมแบบเข้มติดต่อกันหลายวัน ที่เกี่ยวกับ
ทักษะหรือความรู้ที่ยากและซับซ้อน
5. จัดกลุ่มช่วยเหลือสนับสนุน โดยครูในโรงเรียนเดียวกัน ร่วมกันศึกษาแก้ปัญหา
ใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ร่วมกัน และให้การช่วยเหลือสนับสนุนกันและกัน
6. จัดเครือข่าย (networks) โดยครูจากโรงเรียนต่างๆ มีการแลกเปลี่ยน ข้อมูล
ผลงาน เรื่องที่น่าสนใจ ร่วมกันเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ต จัดหมายข่าว โครงการถึงกัน หรือสัมมนา
เป็นครั้งคราว
7. ครูแกนนำ โดยการเข้าร่วมโครงการแกนนำเพื่อคอยช่วยเหลือเพื่อนครูที่ต้องการ
ความช่วยเหลือ โดยอาจมีบทบาทเป็นวิทยากร ครูพี่เลี้ยง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำทีมการสอนหรือ
ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร
8. ครูในฐานะนักเขียน การได้เขียนบทความต่าง ๆ ก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนา
วิชาชีพได้

9. การวางแผนการพัฒนาตนเอง ครูควรมีโอกาสที่จะวางแผนโครงการพัฒนาตนเอง โดยการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ วางแผนปฏิบัติงาน และประเมินผลงานตนเอง

10. การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัย หรือธุรกิจต่างๆ โดยถือว่ามีความเท่าเทียมกัน มีสิทธิ มีความรับผิดชอบ ได้รับผลประโยชน์ และส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจโดยเฉพาะในปัจจุบันที่สถานศึกษา สถาบัน และหน่วยงานธุรกิจ ควรมีการร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศชาติ

ทิสนา แคมมณี (2557) ได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน โดยใช้การวิจัยและพัฒนาเป็นการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ใช้การพัฒนาครูประจำการและขณะปฏิบัติงาน (On the Job Training) ผลของการวิจัยได้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรมี 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นสร้างความตระหนักและกำหนดปัญหา
3. ขั้นพัฒนาบุคลากร
4. ขั้นวางยุทธศาสตร์การดำเนินงาน
5. ขั้นจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนงานวิจัย
6. ขั้นพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
7. ขั้นทำสื่อเครื่องมือ
8. ขั้นปฏิบัติการวิจัย เก็บ และวิเคราะห์ข้อมูล
9. ขั้นสรุปและขยายผล
10. ขั้นประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน

วิโรจน์ สารรัตน์ (2551) ได้อธิบายถึงทิศทางในการพัฒนาครูไว้ว่า การพัฒนาครูในปัจจุบันส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลมาจากทิศทางการพัฒนาคนภาครัฐตามยุทธศาสตร์การปรับอัตรากำลังคน ภาครัฐและอีกส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการพัฒนาครู ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจในความต้องการของทั้งตัวบุคคลและของกลุ่มบุคคลด้วย เนื่องจากครูจะมีระดับความพร้อมหรือระดับความมีวุฒิภาวะและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน และเนื่องจากครูเป็น “ผู้เรียนรู้ที่เป็นผู้ใหญ่” (Adult Learners) จึงจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เช่น

1. ผู้ใหญ่ต้องการกำหนดแผนงานและรูปแบบในการพัฒนาการเรียนรู้ของพวกเขาด้วยตนเอง
2. ควรเน้นปัญหาเพื่อการแก้ไขมากกว่าการเน้นเนื้อหาในการเรียนที่ย่างยากซับซ้อน
3. สิ่งที่ควรพัฒนาควรให้สอดคล้องกับประสบการณ์การเรียนรู้ของพวกเขา

4. ประสบการณ์ในอดีตอาจนำมาใช้ร่วมกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะเสริมสร้าง
 ขึ้นใหม่ได้ อันจะทำให้การพัฒนาครูเป็นไปอย่างได้ผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้นำเสนอแนวคิดในการพัฒนา
 ครู ไว้ว่า การพัฒนาครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ซึ่งในที่สุดจะส่งผล
 ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
 เน้นการสร้างความรู้เข้าใจแก่ครู ให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้
 รวมทั้งการวัดประเมินผล โดยมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 การฝึกทักษะ การทำงานเป็นทีม รูปแบบของการพัฒนาครูต้องใช้นิทรรศการแบบกลุ่มและเป็น
 รายบุคคลโดยการสอนแนะ (Coaching) การศึกษาดูงาน การฝึกอบรมและต้องได้รับการประเมินผล
 เป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ควรกำหนดขั้นตอนการพัฒนาครู ดังต่อไปนี้

1. มอบหมายให้มีคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งต้องดำเนินงานและมี
 บทบาทในเรื่องนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง
2. ประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร และวางแผนการ
 พัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว
3. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายลักษณะ เช่น
 การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเน้นการพัฒนาครูผู้สอน ซึ่งเป็นตัว
 จักรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความ
 มุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้การนำ
 หลักสูตรไปใช้บรรลุเป้าหมาย
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีชมหรือศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการ
 เรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง
5. ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม แลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง
 หน่วยงานต้องเป็นที่ปรึกษาในกรณีที่มีปัญหาทางด้านวิชาการหรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการ
 ประชุมเพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรให้มี
 ประสิทธิภาพ

พิกุล เอกวรังกูรและคณะ (2558) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาครูว่า การพัฒนา
 วิชาชีพครูที่เป็นกระบวนทัศน์ใหม่มีลักษณะที่แตกต่างไปจากมุมมองเดิม สามารถมีรูปแบบได้
 หลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ

1. เป็นการดำเนินการที่มีความลึกซึ้ง ต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกับการปฏิบัติ
2. เป็นการปรับเปลี่ยนแนวคิดจากรูปแบบของการส่งผ่านความรู้ไปสู่การสร้าง

ความรู้

3. เป็นการพัฒนาที่เป็นกระบวนการระยะยาว
4. เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในบริบทใดบริบทหนึ่งที่เชื่อมโยงกับบริบทการทำงาน หรือการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียน

5. เป็นกระบวนการร่วมมือร่วมใจอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย

ปัจจุบันมีการพัฒนาบุคลากรโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Development) หรือการพัฒนาแบบ 70-20-10 และถือว่าเป็นโมเดลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรได้เป็นอย่างดี และสามารถนำมาพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาไว้ดังนี้

Lombardo และ Eichinger (1996) ได้อธิบายไว้ว่าหลักการพัฒนาบุคลากรตามกรอบ 70 : 20 : 10 เป็นสูตรที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยของ Morgan McCall และคณะจากสถาบัน Center for Creative Leadership (CCL) ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในภายหลัง 2 คณะทำงานนั้น คือ Michael M. Lombardo และ Robert W. Eichinger ได้ตีพิมพ์หนังสือที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าวเรื่อง The Career Architect Development Planner จนกลายเป็นสูตรที่โด่งดังและมักถูกนำมาอ้างถึงว่า การที่เราจะพัฒนาศักยภาพได้จริง ๆ นั้น มีสัดส่วนขององค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาดังกล่าวตามอัตราส่วน 70 : 20 : 10 ซึ่งสูตรนี้มองว่าการที่ปัจเจกบุคคลจะสามารถพัฒนาตนเองได้จากกิจกรรมพื้นฐาน 3 ส่วนด้วยกัน โดยมีสัดส่วน 3 ส่วน ดังนี้

1. ร้อยละ 70 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านตนเองจากประสบการณ์ (Experience) ของการเรียนรู้และพัฒนาผ่านภารกิจในงานแต่ละวัน การได้ทำงานหรือได้รับมอบหมายงานที่ท้าทายและการลงมือปฏิบัติ
2. ร้อยละ 20 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านตนเอง จากการค้นคว้า (Exposure) ของการเรียนรู้และพัฒนาผ่านการสอนแนะ การทำงานร่วมกับเครือข่ายหรือการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จากบุคคลอื่น ๆ
3. ร้อยละ 10 คือ อัตราส่วนของกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านตนเอง จากการเรียน (Education) ของการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาผ่านการเรียนในสถานศึกษาอย่างเป็นทางการหรือผ่านหลักสูตรและโปรแกรมต่าง ๆ

Rabin (2014) ได้อธิบายว่าเทคนิคขั้นตอนการพัฒนาแบบ 70-20-10 นี้ถูกพัฒนาขึ้นโดย Center for Creative Leadership ซึ่งแบ่งรูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำออกเป็น แบบเป็นทางการร้อยละ 10 และแบบไม่เป็นทางการ ร้อยละ 90 โดยในส่วนของพัฒนาแบบไม่เป็นทางการแนะนำให้ร้อยละ 70 ของการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์และลงมือปฏิบัติในงานจริงและ

ร้อยละ 20 ของการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ที่ได้รับการกระตุ้นและสนับสนุนจากผู้อื่น เช่น การได้รับการโค้ชโดยหัวหน้าของตนเอง ส่วนการพัฒนาแบบเป็นทางการอีกร้อยละ 10 เป็นการเรียนรู้ในห้องเรียนเรียนทางไกลผ่าน E-Learning หรือการเรียนรู้โดยวิทยากร

Charles (2013) ได้ให้ความเห็นว่า หลักการพัฒนาศิลปะตามกรอบ 70 : 20 : 10 มีรากฐานมาจากการวิจัยของ McCall, Eichinger และ Lombardo ในช่วงปี 1990 ที่ศูนย์ความเป็นผู้นำสร้างสรรค์ (CCL) ในรัฐนอร์ทแคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา และตีพิมพ์ในปี 1996 ซึ่งเผยให้เห็นว่าบทเรียนที่ได้เรียนรู้ โดยผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพจากกรอบการพัฒนาสามารถแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 (70) ประสบการณ์การเรียนรู้จากที่ทำงาน (Challenge assignment) การเรียนรู้และการพัฒนาผ่านงานแบบวันต่อวันกับความท้าทายและการปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 (20) การเรียนรู้ทางสังคม (Developmental relationship) การเรียนรู้และการพัฒนาที่ผ่านคนอื่นการแลกเปลี่ยนความรู้

ส่วนที่ 3 (10) การเรียนรู้ผ่านการฝึกอบรม (Coursework and training) หลักสูตรการพัฒนา

หลักการพัฒนาศิลปะตามกรอบ 70 : 20 : 10 สามารถใช้ได้ในทุกภาคและองค์กร โดยไม่ต้องคำนึงถึงขนาดเนื่องจากลักษณะแบบองค์รวมและความคล่องตัวขององค์กร

วิทยา วิจิตร (2557) ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า รูปแบบการพัฒนา 70 : 20 : 10 Framework เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาต่างจากเดิมที่จะมองว่าการจัดการเรียนคือการจัดการชั้นเรียน วิชาเรียนและหลักสูตร โดยแนวคิดนี้แบ่งวิธีเรียนรู้เป็น 3 ส่วนคือ 1) เรียนจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 2) เรียนจากการแลกเปลี่ยนกับคนอื่น ๆ และ 3) เรียนจากหลักสูตรที่เป็นระบบ แล้วนำทั้ง 3 ส่วนมาผสมผสานกัน โดยให้น้ำหนักเป็น 70 : 20 : 10 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ 70 : 20 : 10 Framework ที่นำเสนอเป็นแค่แนวทางการปรับสัดส่วนต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องเป็น 70 : 20 : 10 เสมอไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น 1) เนื้อหาในการเรียนรู้ แต่ละเนื้อหาต้องการสัดส่วนที่ไม่เหมือนกัน เช่น การเรียนวิชาคณิตศาสตร์อาจจะต้องให้น้ำหนักกับการเรียนหลักสูตรเป็นระบบมากขึ้น แต่การเรียนที่จักรยานก็ต้องให้น้ำหนักการลงมือปฏิบัติมากหน่อย 2) ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนพวกมือใหม่ ๆ จะต้องการเรียนจากหลักสูตรขณะที่ผู้ชำนาญแล้วอาจจะต้องการแลกเปลี่ยนรู้มากกว่า

ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร (2563) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับลักษณะและความมุ่งหมายของกฎ 70-20-10 ไว้ว่า กฎ 70-20-10 เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ช่วยให้โครงการเรียนรู้และการพัฒนาขององค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยการนำกิจกรรมและปัจจัยนำเข้าอื่น ๆ มาใช้ในการฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่พนักงาน นอกเหนือไปจากการเรียนรู้หรือการฝึกอบรมในห้องเรียน ตัวเลขที่ปรากฏเป็น

สัดส่วนเปอร์เซ็นต์ของเวลาและทรัพยากรที่ใช้ไปในการสร้างการเรียนรู้ให้แก่พนักงาน โดยแบ่งสัดส่วนดังนี้

70% ใช้ไปในการฝึกงาน สอนงาน เรียนรู้จากการทำงานจริง (On-the job Training) ผู้สร้างรูปแบบนี้ให้ความเห็นว่า ประสบการณ์ที่ได้จากการทำงาน มีประโยชน์แก่พนักงานมากที่สุด เพราะทำให้พนักงานได้ค้นพบทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของตน สามารถตัดสินใจ มีความรู้สึกท้าทาย และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ พนักงานยังได้เรียนรู้ความผิดพลาดของตนและได้รับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของเขาได้ในเวลาเดียวกัน

20% ใช้ไปในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้ทางสังคม, การสอน (Coaching), การช่วยเหลือแนะนำ (Mentoring), การเรียนรู้ร่วมกัน และจากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ประโยชน์สำคัญที่ได้จากวิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ คือ กำลังใจและข้อมูลป้อนกลับ

10% ใช้ไปในการเรียนการสอนแบบเป็นทางการ เช่น การฝึกอบรมในห้อง ความมุ่งหมายของรูปแบบไม่ใช่เพื่อไม่ให้เห็นความสำคัญของการฝึกอบรม แต่เพื่อสนับสนุนการนำความรู้ที่เรียนมาในห้องเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง โดยมีโค้ชและเพื่อนร่วมงานเป็นผู้ให้ข้อมูลป้อนกลับว่า ความรู้ที่เรียนมานั้นได้ถูกนำไปปรับใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมหรือมีสิ่งที่ต้องเรียนรู้เพิ่มเติมหรือไม่

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาครู เป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านการปฏิบัติงาน เจตคติที่ดีต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิธีทำงานให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาครูเป็นงานที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพราะการพัฒนาครูจะช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของครูช่วยประหยัดเวลาและลดความสูญเปล่า เพื่อให้งานที่ปฏิบัติได้ ผลตามวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิภาพ องค์ประกอบของการพัฒนาครู ประกอบด้วย การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยน และการเรียนรู้จากการฝึกอบรมพัฒนาตนเอง

การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

1. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งผู้สอนมีความรู้และทักษะในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2540) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นกระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ดำเนินการอย่างมีขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การรับรู้การคิด การประเมินการเรียนรู้และมี

องค์ประกอบที่สำคัญ คือ การสังเกต การสงสัย การอยากรู้คำตอบ การแสวงหา การคาดคะเน การหาข้อมูล และการตรวจสอบคำตอบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นกระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นระบบ มีขั้นตอนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม หรือปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา เช่น การจัดทำแผนการเรียนรู้ของครูผู้สอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสาระหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญห ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสอนตามความเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ การที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม

ทิตินา แคมมณี (2544) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวเอง
2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญา ต้องมีการใช้กระบวนการคิดสร้างความเข้าใจความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิด ทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ
3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่มุม ทำให้เกิดความขยายเติมเต็มความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับ ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนับสนุน เป็นความรู้สึกเบิกบาน เพราะหลุดพ้นจากความขบถใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง
5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จักจบ

6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผลการพัฒนาตัวเองด้วย ดังนั้นครูจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนหรือการจัดการเรียนรู้ คือ

- 6.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- 6.2 การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
- 6.3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
- 6.4 การจัดกิจกรรมไม่น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
- 6.5 ความมีเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
- 6.6 การท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้
- 6.7 การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
- 6.8 การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
- 6.9 การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้
- 6.10 การมีความมุ่งหมายของการสอน
- 6.11 ความเข้าใจผู้เรียน
- 6.12 ภูมิหลังของผู้เรียน
- 6.13 การไม่ยึดวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น
- 6.14 การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านการจัดการกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบเนื้อหาสาระ เทคนิค วิธีการ
- 6.15 การสอนสิ่งที่ไม่ใกล้ตัวผู้เรียนมากเกินไป
- 6.16 การวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้ให้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนระดับสถานศึกษา ดังนี้

1. ครูผู้สอน

- 1.1 มีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลครบถ้วน และนำไปใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นกับสภาพผู้เรียน
- 1.2 มีแผนพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น และรายงานความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม
- 1.3 มีนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 1.4 มีรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

1.5 มีเครื่องมือวัดและประเมินที่หลากหลายครอบคลุมตามจุดเน้น

2. ผู้เรียน

2.1 การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากประสบการณ์ตรงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิด วางแผน และประเมินผลการเรียนรู้

2.3 ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้จากความถนัดและความสามารถตามช่วงวัย

2.4 ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน มีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.5 ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข มีความสามารถ ทักษะ และคุณธรรมตามจุดเน้นของแต่ละช่วงวัย

ปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาว่า ต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความหมายและแนวคิดดังนี้

ทิศนา ขัมมณี (2557) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าเป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัว ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีบทบาทมากกว่าผู้สอน

นิรดา เวชฎาลักษณ์ (2561) ได้สรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า การจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือการยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อสร้างปัญญาให้รู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีอิสระภาพ ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ เรียนรู้อย่างมีความสุข ให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วม ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ในกิจกรรมหรือกระบวนการที่ผู้สอนจัดขึ้น

อัฐพล อินตะเสนา (2561) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้วยมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแวดล้อม การฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานที่สำคัญ การสรุปความรู้ด้วยตนเองและการได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้หลักการในการจัดการเรียนรู้สู่การพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้โดยการจัดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนให้สามารถพัฒนาตนเองได้ ได้ลงมือศึกษา

ค้นคว้า คิดแก้ปัญหา และปฏิบัติงานเพื่อสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนจัดสถานการณ์ให้เอื้อต่อการเรียน

2. การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อวางรากฐานชีวิตให้เจริญงอกงามอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัย อย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ค้นพบ และแสดงออกถึงศักยภาพของตนเอง ครูผู้สอนจึงควรมีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล สำหรับใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

3. การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมกับการทำงานของสมอง การเชื่อมโยงวงจรสมอง การจัดการเรียนรู้ที่ขัดต่อการทำงานของสมองจะทำให้เกิดการเรียนไม่ได้เต็มตามศักยภาพอีกทั้งต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางอารมณ์ของผู้เรียนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกัลยาณมิตรให้เรียนอย่างมีความสุข โดยใช้ประสบการณ์ตรง ด้านร่างกายที่เป็นรูปธรรม ข้อเท็จจริง และทักษะด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในชีวิตจริงตามธรรมชาติ ตลอดจนสื่อการเรียนรู้ที่ดึงดูดความสนใจ เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองในแต่ละช่วงวัย จะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจ ความตั้งใจ มีจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ ทำงานและ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

4. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นด้านคุณธรรม จริยธรรมการจัดการเรียนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ได้รับเกิดการยอมรับ เห็นคุณค่าและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

วัชรพล วิบูลย์ศรี (2561) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ว่า วิธีการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเน้นกิจกรรมบูรณาการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้และสร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาภาษาไทย จำนวน 14 วิธี ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย
2. การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย
3. การจัดการเรียนรู้แบบการไปทัศนศึกษา
4. การจัดการเรียนรู้แบบการใช้กรณีศึกษา
5. การจัดการเรียนรู้แบบการแสดงบทบาทสมมติ

6. การจัดการเรียนรู้แบบการแสดงละคร
7. การจัดการเรียนรู้แบบการอภิปราย
8. การจัดการเรียนรู้แบบการใช้โครงงานเป็นฐาน
9. การจัดการเรียนรู้แบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน
10. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
11. การจัดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้
12. การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง
13. การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวน
14. การจัดการเรียนรู้แบบหมวกการคิดหกใบ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการหรือวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างองค์ความรู้พัฒนาและส่งเสริมทักษะผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับร่างกาย สติปัญญาสมอง อารมณ์ สังคม และช่วงวัย ตลอดจนพัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ในสังคมและใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระสำคัญในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญและกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้ความสำคัญของภาษาไทยไว้ว่าภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงประกอบด้วย 5 สาระ คือ

1. การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2. การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

4. หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

5. วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทแห่งบท ร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สามารถกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนภาษาไทย เมื่อจบการศึกษา
ขั้นพื้นฐานไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องและเข้าใจ
ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็น
โต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียน
กรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า
และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และ
นำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

2. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อ
ความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหาร
ต่าง ๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษา ค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศใน
การอ้างอิงผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียน
ของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

3. ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจารณญาณใน
การเลือกเรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์ แนวคิด การใช้ภาษา ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟัง
และดู ประเมินสิ่งที่ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีทักษะการพูดในโอกาสต่าง ๆ
ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าว และ
เสนอแนวคิดใหม่อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4. เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำ
และกลุ่มคำสร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท์
ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการ
สร้างคำในภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมิน
การใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5. วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น
รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับการ
เรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดีและ
วรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จากความสำคัญและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจะเห็นได้ว่า
การเรียนรู้ภาษาไทยมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ผู้เรียนควรมีคุณภาพการเรียนรู้
ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การอ่าน 2) การเขียน 3) การฟัง
การดู และการพูด 4) หลักการใช้ภาษาไทย และ 5) วรรณคดีและวรรณกรรม

9. จัดทำชุดการสอนเสริม

10. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับภาษาไทย จัดกิจกรรมนอกสถานที่

อัจฉรา ชีวพันธ์ (2531) ได้ให้หลักการของการสอนภาษาไทย ไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยจะต้องจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอนตามหลักสูตรหรือบทเรียนนั้น ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ในด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านเจตคติ และด้านทักษะทางภาษา เช่น การตอบคำถามสรุปบทเรียน , การแต่งประโยคจากสำนวนภาษาในบทเรียน, การแสดงบทบาทสมมติ สรุปเรื่องที่เรียน, การเล่นเกมอักษรปริศนา, ทบทวนความเข้าใจใน คำศัพท์ต่าง ๆ การร้องเพลงสรุปบทเรียน สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจนำมาจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น
2. การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยจะต้องจัดอย่างมีลำดับขั้นตอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญสามารถใช้ได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว ดังนั้น กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะทางภาษาไทย จึงควรจัดให้นักเรียนเรียนจากสิ่งที่ย่างไปสู่สิ่งที่ยากและซับซ้อนขึ้น จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว และจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ในการสอนคำต่าง ๆ ครูอาจให้นักเรียนได้เรียนคำต่าง ๆ เทียบไปกับภาพ หรือในการจัดกิจกรรมฝึกพูดก็เริ่มจากสิ่งใกล้ตัว เช่น การแนะนำตัวเอง แนะนำเพื่อน แนะนำครู หลังจากนั้นจึงเพิ่มความยากและซับซ้อนขึ้น
3. การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย ควรจะให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถและความต้องการของนักเรียน เช่น นักเรียนมีความต้องการความสำเร็จ ดังนั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว ตัวอย่างเช่น ในการแข่งขันคำศัพท์ก็ไม่ควรให้นักเรียนแข่งกับนักเรียนอ่อนเป็นรายบุคคล แต่ครูควรจัดกิจกรรมในรูปการแข่งขันเป็นหมู่ให้นักเรียนเก่งได้ทำงานร่วมกับนักเรียนอ่อน รู้จักให้ความช่วยเหลือกัน เป็นการช่วยให้นักเรียนที่เรียนอ่อนได้มีโอกาสได้รับความสำเร็จบ้าง ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่เรียนอ่อนมักเข้าใจ บทเรียนได้ค่อนข้างช้า ทำให้ความสนใจในการเรียนมีน้อย ดังนั้น การจัดกิจกรรมของครูจึงนับว่ามีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนอ่อนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น และเมื่อเขามีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนก็ช่วยให้เขาเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน นอกจากนี้ กิจกรรมที่จัดขึ้นไม่ควรจะยากหรือง่ายเกินไป เพราะถ้ายากเกินไป นักเรียนจะเกิดความท้อแท้เพราะไม่ประสบความสำเร็จหรือถ้าง่ายเกินไปก็จะไม่สนใจ เพราะสิ่งนั้นไม่ได้ท้าทายความสามารถให้เขาอยากทำและอยากลอง
4. การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย จะต้องใช้เวลาไม่ยาวนานเกินไป ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนจะมีช่วงความสนใจค่อนข้างสั้น ดังนั้นถ้ากิจกรรมใดใช้เวลามากเกินไปนักเรียนอาจเบื่อหน่าย ทำให้การเรียนรู้ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็น
5. การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทยจะต้องจัดในรูปของทักษะสัมพันธ์ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะทางภาษาในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่าง

สอดคล้องกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันจะต้องมีการรับสารและส่งสารอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การจัดกิจกรรมในเชิงทักษะสัมพันธ์จะช่วยให้ นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ได้มากขึ้นและมีความหมายยิ่งขึ้น เช่น ในการเรียนเรื่องพระอภัยมณีอาจจัดกิจกรรมในเชิงทักษะสัมพันธ์ได้ เช่น

ด้านการฟัง - ให้หาคำสัมผัสคล้องจองจากบทร้อยกรองที่เพื่อนอ่าน

ด้านการพูด - ให้วิจารณ์เหตุการณ์จากเรื่องราว การที่พระอภัยมณียก

นางสุวรรณมาลี ให้แก่ศุเรนนั้นถูกหรือไม่ เพราะเหตุใด

ด้านการอ่าน - ฝึกอ่านร้อยกรองจากบทเรียนทั้งอ่านในใจและอ่านออกเสียง

ด้านการเขียน - ให้เขียนจดหมายถึงเพื่อนวิจารณ์การกระทำของพระอภัยมณี

ตามความคิดเห็นของนักเรียน

6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยควรคำนึงเสมอว่า สื่อการเรียนที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมนั้นควรจะต้องเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่จัดหาได้ง่ายในท้องถิ่นแต่ละแห่งและควรเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาถูก ในการสอนแต่ละครั้งกิจกรรมที่ดีไม่ควรใช้อุปกรณ์มากขึ้นจนเกินไปจะดูเป็นการฟุ่มเฟือยและใช้สื่อการเรียนได้ไม่คุ้มค่า

7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยควรจัดในรูปกิจกรรมต่าง ๆ โดยพยายามดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงให้น่าสนใจ ไม่ควรใช้การสอนโดยใช้กิจกรรมแบบเดียวที่ซ้ำซากจะทำให้ นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจบทเรียนเท่าที่ควร เช่น ผู้สอนบางคนใช้กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการทายปัญหาเพียงอย่างเดียว ไม่รู้จักพลิกแพลงใช้เกมอื่นทำให้นักเรียนเกิดความไม่สนใจ

8. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย จะต้องให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออกอย่างทั่วถึง เช่น การเรียกนักเรียนออกมาแข่งขันเขียนคำศัพท์ในกระดาน ควรเปิดโอกาสเท่าเทียมกันจะทำให้เขาได้ฝึกฝนและร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ อีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ ในการแสดงละคร ครูควรฝึกฝนให้นักเรียนกล้าและมั่นใจ ไม่ควรเลือกเฉพาะคนพูดคล่องแคล่วมาแสดงเป็นตัวเด่นอยู่รำไป แต่ครูควรส่งเสริมให้กำลังใจเด็กคนอื่น ๆ บ้างในการแสดงบทบาทต่าง ๆ ไม่ใช่เห็นว่าเห็นนักเรียนคนใดไม่พูด ไม่กล้าแสดงออกก็จัดเป็นต้นไม้บ้าง ก้อนหินบ้าง สิ่งเหล่านี้ไม่ส่งเสริมพัฒนาการให้นักเรียน

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542) ได้ให้แนวทางในการสอนภาษาไทยไว้ดังนี้

1. ธรรมชาติในการเรียนภาษาของเด็ก เด็กจะเรียนภาษาโดยเริ่มจากการฟังแล้วจึงพูด การที่เด็กหัดพูดเป็นการเรียนรู้โดยการ “เลียนแบบ” ต่อจากนั้นเมื่อเข้าเรียนในโรงเรียนเด็กจึงได้เรียนอ่านและเขียนต่อไป

2. ครูภาษาไทยจำเป็นจะต้องรู้จักองค์ประกอบของภาษาให้ดี และจัดการเรียนการสอนให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ทั้งการออกเสียง เข้าถึงความหมายและ โครงสร้างของคำ

3. สอนให้เกิดสัมพันธ์ทักษะ ในการสอนภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จะต้องสอนให้สัมพันธ์กัน ในการสอนแต่ละครั้งไม่ควรแยกสอนเฉพาะการอ่านหรือการพูด เพราะในการใช้ภาษาเมื่อมีการพูดย่อมมีการฟังการอ่าน การเขียน สัมพันธ์อยู่ จึงควรสอนไปด้วยกัน

4. สอนให้เกิดทักษะ ทักษะหมายถึงการกระทำใด ๆ ให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญ โดยอัตโนมัติ ทักษะจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการฝึกฝน อย่างสม่ำเสมอเป็นนิตย์ การสอนเพื่อให้เกิดทักษะมีหลักปฏิบัติดังนี้

4.1 ฝึกไปทีละอย่าง ๆ ก่อนและฝึกให้สัมพันธ์กัน เช่น เน้นฝึกฟังให้ดีแล้วฝึกพูดไปด้วยเมื่อฝึกอ่านเขียนได้แล้วก็ฝึกให้สัมพันธ์ทักษะฟังจำได้ว่า ทักษะอย่างหนึ่งมักส่งเสริมทักษะอื่น ๆ ด้วยเสมอ

4.2 ฝึกจากสิ่งที่ย่างไปหายาก

4.3 ให้เด็กมีความสนใจและเต็มใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นเอง

4.4 การพยายามจัดประสบการณ์และกิจกรรมให้ได้กระทำอยู่เสมอ

4.5 ควรมีการวัดผลประเมินผลสม่ำเสมอ

5. สอนให้เกิดความรู้ หมายถึงการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเมื่อเด็กได้พบได้เห็น มากก็ยิ่งเกิดความรู้มากขึ้น และการเรียนรู้จะเกิดมากยิ่งขึ้นการเรียนการสอนควรมุ่งให้เด็กเรียนโดยการกระทำให้มากที่สุด ฉะนั้นการสอนภาษาไทยจึงต้องยึดหลักดังนี้

5.1 สอนโดยจัดให้ทำกิจกรรม คือการจัดเหตุการณ์ให้แก่เด็กซึ่งอาจเป็น เหตุการณ์สมมุติขึ้นเพื่อให้เด็กพบปัญหาแล้วให้ติดแก้ปัญหา นั้น ๆ ซึ่งนับว่าเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง

5.2 สอนโดยใช้อุปกรณ์ ครูควรจัดหาอุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนก็เท่ากับ เป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ให้เขาได้สัมผัสมากกว่าการฟังครูการสอนโดยใช้อุปกรณ์เพื่อให้ เด็กได้ทดลองได้พิสูจน์ให้เห็นจริงจึงตามนั้น เด็กได้สังเกต พิจารณาด้วยตนเองเพื่อให้เกิดความ เข้าใจอย่างแท้จริง

6. สอนให้เกิดเจตคติ เจตคติหมายถึงความรู้สึก ทำที่ที่มนุษย์มีต่อมนุษย์หรือต่อสิ่ง หนึ่งสิ่งใดเป็นไปได้ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ลักษณะสำคัญของเจตคติคือ เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือ ประสบการณ์ เป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความคิด และเป็นสภาพที่มั่นคงเปลี่ยนแปลงได้ยาก ในการสอนภาษาไทยจึงต้องมุ่งให้ผู้เรียนเกิดเจตคติในทางที่ดีให้มากที่สุด การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดเจต คติ พึงยึดหลักดังนี้

6.1 หาวิธีจูงใจ ให้มีความสนใจภาษาไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม

6.2 คอยสังเกตความสนใจของเด็กว่าสนใจภาษาไทยเรื่องใดแล้วหาทางส่งเสริม

ความสนใจนั้น ๆ

6.3 พิจารณาจัดเนื้อหาวิชา บทเรียนที่สอนให้มีความยากง่ายพอเหมาะสมกับระดับสติปัญญา วัย และความสามารถของเด็ก

6.4 ให้เด็กได้มีโอกาสชมการแสดงหรือนิทรรศการเกี่ยวกับภาษาไทยจัดให้มีการอภิปราย ได้ว่าที่ตามโอกาสอันสมควร

7. สอนให้เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การเรียนเนื้อหาต่าง ๆ ของเด็กควรจัดให้เด็กเรียนเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต้องมุ่งให้ผู้เรียนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริง ๆ

อดุลย์ ไทรเล็กทิม (2550) ได้ให้หลักการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ดังนี้

1. สอนให้สัมพันธ์กับการใช้ภาษา ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน กล่าวคือเมื่อสอนวิชาหลักภาษา ผู้สอนก็ควรมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในช่วงเวลาให้มากที่สุด

2. สอนเนื้อหาในบทเรียนให้สัมพันธ์กับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คือ เน้นการนำไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนหลักภาษาไทยนั้นมีประโยชน์ ช่วยให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องตามระเบียบ แบบแผน เช่น ให้ผู้เรียนลองพิจารณาว่าชื่อของตนเป็นภาษาบาลีหรือสันสกฤต เมื่อจัดการเรียนรู้เรื่อง คำบาลีสันสกฤต

3. ไม่ควรมุ่งสอนแต่เนื้อหาหลักภาษาแต่เพียงอย่างเดียวแต่ควรสอนให้สัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษา ซึ่งได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และเมื่อสอนวรรณคดี ก็ควรให้ความรู้ทางด้านภาษาด้วย เช่น เมื่อเรียนวรรณคดีเรื่องข้อคิดการบวช ก็ควรสอนให้รู้จัก คำศัพท์และรู้จักวิเคราะห์คำราชาศัพท์สำหรับพระสงฆ์ด้วย

4. ควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธีเพื่อสร้างความสนใจผู้เรียนจะได้ไม่เบื่อ ซึ่งควรจะทำตลอดเวลาที่สอนไม่ใช่สร้างความสนใจแต่ช่วงนำเข้าสู่บทเรียนเท่านั้น

5. ผู้สอนควรมีการวางแผนและเตรียมการสอนอย่างดีว่าจะดำเนินการสอนอย่างไร จึงจะทำให้การเรียนการสอนประสบผลดี ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด

6. เตรียมสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้หลาย ๆ ประเภท เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย และช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน

วรรณิ โสมประยูร (2553) ได้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านภาษาไทยในระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้ถูกต้องคล่องแคล่วแม่นยำ

2. สอนให้ถูกต้องตามหลักการสอนภาษา โดยเลียนแบบจากครูผู้สอน
3. ฝึกให้ผู้เรียนรู้หลักเกณฑ์ทางภาษาควบคู่ไปกับการใช้ภาษาและให้รู้วัฒนธรรมทางภาษา
4. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์พจนานุกรมและสังเคราะห์สิ่งที่ได้ฟังและอ่าน เพื่อฝึกความคิดการแก้ปัญหาและให้มีความรู้ในการใช้ภาษา
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนภาษาไทยไปใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน และใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ
6. ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย โดยสอนให้เห็นคุณค่าและตระหนักในสำคัญของภาษาไทย ทั้งในส่วนที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการสื่อสารและในด้านการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในความงามของภาษาเพื่อให้เกิดความจรรโลงใจโดยใช้ธรรมชาติบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และเฝ้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต
9. สอดแทรกคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความมีระเบียบวินัยความอดทน ความขยัน ความรับผิดชอบ เพื่อให้การเรียนบรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร
10. ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกตจดจำและจดบันทึกสิ่งต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษาได้รับความรู้ความเพลิดเพลินและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
11. นำภาษาที่ใช้ในสังคมแวดล้อมมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
12. ให้แบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ในเรื่องการใช้ภาษาของครูในการสอนและการสื่อความในโรงเรียน
13. เน้นพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียน การวัดผลประเมินผล ต้องคำนึงถึงวัยและระดับชั้นผู้เรียนตามลำดับ
14. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินผลการเรียนภาษาของตนเองเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ
15. ศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องทางภาษาของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้ถูกต้อง
16. สอนซ่อมเสริมเมื่อทราบว่าผู้เรียนขาดทักษะทางภาษาด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จในการเรียนภาษาไทย
17. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนภาษาไทยด้วยความสนใจและสนุกสนานโดย

ใช้เกม เพลงเป็นสื่อช่วย เพื่อให้ผู้เรียนชอบเรียนภาษาไทยและรักภาษาไทย

18. จัดทำหนังสือที่เหมาะสมมาให้ผู้เรียนอ่านมาก ๆ และส่งเสริมการอ่านหนังสือในห้องสมุด เพื่อให้ผู้เรียนอ่านคล่องและมีความรู้กว้างขวาง

เฉลิมลาภ ทองอาจ (2561) ได้เสนอแนวทางใหม่ของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สมรรถนะเป็นฐานตามสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. สาระการเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้และด้านทักษะกระบวนการเฉพาะในวิชาภาษาไทย (หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม หลักการฟัง พูด กระบวนการอ่านกระบวนการเขียน ฯลฯ) เป็นการมุ่งพัฒนาทักษะการสื่อสาร ใช้วิธีการเรียนหรือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คือ

- 1.1 การลงมือปฏิบัติการพูด ฟัง อ่าน เขียน เพื่อสื่อความหมายในหลาย ๆ รูปแบบ
- 1.2 การอภิปรายและการนำเสนอ
- 1.3 การแสดงบทบาทสมมติ

2. สาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับโลกและการดำรงชีวิต (วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี โลก สิทธิหน้าที่พลเมือง การอนุรักษ์ธรรมชาติ ฯลฯ ซึ่งใช้เนื้อหาเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกทักษะทางภาษา) เป็นการมุ่งทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ใช้วิธีการเรียนหรือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คือ

- 2.1 แนวคิดการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.1.1 จำแนกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น
 - 2.1.2 ระบุวัตถุประสงค์ น้ำเสียงและอคติของผู้เขียน
 - 2.1.3 เชื่อมโยงและอ้างอิงไปสู่ข้อสรุปอื่น
 - 2.1.4 ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบการเขียน
 - 2.1.5 ประเมินหลักฐานข้อสนับสนุนการเขียน
 - 2.1.6 สร้างข้อสรุปในประเด็นใดประเด็นหนึ่งจากสิ่งที่อ่าน

2.2 การสืบสอบ

2.3 การแก้ปัญหา

2.4 การอภิปราย

3. สาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการหรือธุรกิจ (การเงิน การค้า การผลิต การหาทุน การจัดตั้งและดำเนินธุรกิจ ซึ่งใช้เนื้อหาเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกทักษะทางภาษา) เป็นการมุ่งทักษะการร่วมมือร่วมใจ ใช้วิธีการเรียนหรือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คือ

3.1 การเรียนรู้แบบร่วมมือ (กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่)

3.2 การทำโครงการ

3.3 การอภิปราย

3.4 การเรียนรู้ผ่านการให้บริการสังคม (social service learning)

4. การคิดสร้างสรรค์และประดิษฐ์นวัตกรรม

4.1 การวิจัยและพัฒนา

4.2 การประดิษฐ์หรือการสร้างชิ้นงาน

4.3 การทำโครงการ (รายบุคคลหรือกลุ่ม)

จากการศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักการศึกษา ได้แก่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2529) อัจฉรา ชิวพันธ์ (2531) ทศนีย์ ศุภเมธี (2542) อุดุลย์ ไทรเล็กทิม (2550) วรณี โสมประยูร (2553) และเฉลิมลาภ ทองอาจ (2561) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ดังในตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย	แหล่งที่มา						
	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2529)	อัจฉรา ชิวพันธ์ (2531)	ทศนีย์ ศุภเมธี (2542)	อุดุลย์ ไทรเล็กทิม (2550)	วรณี โสมประยูร (2553)	เฉลิมลาภ ทองอาจ (2561)	ความถี่
1. การฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน	/	/	/	/	/	/	6
2. การมีสื่อการเรียนรู้และใช้ประกอบ จัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	/	/	/	/	/		5
3. การฝึกการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีวิจารณญาณ	/		/		/	/	4
4. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม การแสดงออก และมีส่วนร่วมของผู้เรียน	/	/	/			/	4
5. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		/	/		/	/	4
3. การฝึกการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีวิจารณญาณ	/		/		/	/	4

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย	แหล่งที่มา						
	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2529)	อัจฉรา ชิวพันธ์ (2531)	ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542)	อดุลย์ ไทรเล็กทิม (2550)	วรรณิ โสสมประยูร (2553)	เฉลิมลาภ ทองอาจ (2561)	ความถี่
4. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออก และมีมีส่วนร่วมของผู้เรียน	/	/	/			/	4
5. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		/	/		/	/	4
6. การปรับปรุงหลักสูตร และวิธีการสอน ให้หลากหลาย	/	/		/			3
7. การวางแผนและการจัดการเรียนรู้อย่าง เป็นระบบมีลำดับขั้นตอน		/	/	/			3
8. การจัดการเรียนรู้ที่เสริมทักษะสัมพันธ์		/	/	/			3
9. การส่งเสริมให้ผู้เรียนนำทักษะความรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน			/	/	/		3
10. ครูต้องเป็นผู้มีความรู้ดีและเป็น แบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา	/		/		/		3
11. การจัดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของ หลักสูตร		/			/		2
12. การสอนซ่อมเสริม	/				/		2
13. การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	/				/		2
14. การปลูกฝังให้มีเจตคติที่ดีและ สอดแทรกคุณธรรม	/				/		2

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของ การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย	แหล่งที่มา						
	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2529)	อัจฉรา ชิวพันธ์ (2531)	ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542)	อดุลย์ ไทรเล็กทิม (2550)	วรรณีย์ โสมประยูร (2553)	เฉลิมลาภ ทองอาจ (2561)	ความถี่
15. การวัดและประเมินผล					/	/	2
16. มีห้องปฏิบัติการภาษาไทย	/						1
17. การส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และ ประดิษฐ์นวัตกรรม						/	1

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักการศึกษา มาผนวกและสังเคราะห์โดยพิจารณาความสอดคล้องได้ 17 องค์ประกอบ และพิจารณาจากความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไปพบว่า มีองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน 2) การมีสื่อการเรียนรู้และใช้ประกอบ จัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม 3) การฝึกการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีวิจารณญาณ 4) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออก และมีส่วนร่วมของผู้เรียน และ 5) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการวิเคราะห์มีนักการศึกษาได้นำเสนอรายละเอียดการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ดังนี้

1. การฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552 ให้ความหมายของ ทักษะว่าทักษะ หมายถึง ความชำนาญ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า skill ซึ่ง คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรม ศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ได้ขยายความของ ทักษะ ว่า ความชำนาญหรือ ความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะด้านร่างกายสติปัญญา หรือสังคม ที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือการกระทำบ่อย ๆ เช่น ครูมีทักษะการใช้คำถาม การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้สื่อการสอน นักเรียนมีทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน การคิดคำนวณ หรือทักษะทางสังคม ทักษะที่จะทำ

ให้บุคคลประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการทำงาน

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542) ให้ความสำคัญของการสอนทักษะทางภาษา ไว้ว่าการสอนทักษะทางภาษา ได้แก่ การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน นั้นมีความจำเป็นที่จะต้องสอนให้สัมพันธ์กัน เพราะในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ก็จะใช้ควบคู่กันไปเป็นคู่ ๆ คือเมื่อมีการพูดย่อมมีการฟังควบคู่กันไป และเมื่อมีการเขียนย่อมมีการอ่าน ดังนั้นในการสอนจึงควรสอนให้สัมพันธ์ทักษะ

วรรณิ โสมประยูร (2553) อธิบายว่า ทักษะทางภาษาทั้ง 5 ทักษะ (ฟัง ดู พูด อ่าน และเขียน) มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดตามธรรมชาติของการใช้ภาษา โดยมีความคิดเป็นตัวกลางที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงกันอยู่ ถึงแม้ในชีวิตประจำวันคนเราจะใช้ทั้งห้ามากน้อยไม่เท่ากันก็ตาม แต่สำหรับในด้านการเรียนการสอนต้องฝึกทักษะร่วมกันมากขึ้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นการฝึกทักษะ หรือการสอนภาษาไทยในเชิงทักษะสัมพันธ์โดยอาศัยหลักบูรณาการ (Integration) นั่นเอง ทั้งนี้ก็เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและคุ้นเคยกับการใช้ภาษาให้เป็นไปตามธรรมชาติได้สมบูรณ์อย่างแท้จริง ส่วนการที่ครูจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการสอนแต่ละทักษะ ก็เพื่อต้องการให้เห็นแนวทางหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมและขั้นตอนการสอนทักษะต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนในเวลาที่น่าแต่ละทักษะมาฝึกพร้อมในบทเรียนเดียวกัน กล่าวคือ ในทางปฏิบัติจริงครูผู้สอนจะต้องประมวลทักษะทั้งสี่ให้สัมพันธ์กันในแต่ละบทเรียนเพื่อต้องการให้นักเรียนได้ฝึกฝนใช้ทักษะทั้งห้าให้สัมพันธ์กันตามโอกาสและความเหมาะสม

พีระ พนาสุภณ (2556) คือ “ความสามารถในการปฏิบัติได้ในระดับที่ทำได้อย่างคล่องแคล่วหรือชำนาญ อันเกิดจากการทำหรือปฏิบัติบ่อย ๆ” ทักษะจะต้องมาจากพื้นฐานสำคัญคือ ความเข้าใจใช้เป็น ปัจจุบันการประเมินผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (Learning outcomes) มักจะกำหนดตัวบ่งชี้สำคัญ คือ ความเข้าใจใช้เป็นและทักษะ (literacy and skill) เช่น ความเข้าใจใช้เป็นในด้าน ICT, ความเข้าใจใช้เป็นในด้านภาษา, ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ, ทักษะการสื่อสาร, ทักษะการทำงานร่วมกัน ฯลฯ

สรุปได้ว่า การฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน คือการสอนให้ผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติจนเกิดความคล่องแคล่วหรือชำนาญในการใช้ภาษาทั้งในการฟัง พูด อ่าน เขียน อย่างบูรณาการหรือสัมพันธ์กัน

2. การมีสื่อการเรียนรู้และใช้ประกอบจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2552) ได้ให้ความหมายว่า สื่อการสอน หมายถึง เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรม หรือวิธีการที่จะช่วยให้การสื่อสารของครูกับนักเรียนเข้าใจความหมายตรงกัน และช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียน ได้บรรลุวัตถุประสงค์

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2553) ให้ความหมายของสื่อการสอนไว้ว่า วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดถึงวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้สอนนำไปใช้ประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุความมุ่งหมายของหลักสูตร

อัฐพล อินตะเสนา (2561) วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค หรือวิธีการที่ผู้สอนใช้เป็นตัวกลางในการส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติ ทักษะไปให้ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายที่ผู้สอนได้วางไว้

สรุปได้ว่า การมีสื่อการเรียนรู้และใช้ประกอบจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม คือ มีหรือใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนเทคนิควิธีหรือกิจกรรม และแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามความมุ่งหมายได้อย่างเหมาะสม

3. การฝึกการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีวิจารณญาณ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนก แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่าทำมาจากอะไร มีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้น มาได้อย่างไร เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

สุวิทย์ มูลคำ (2551) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลักเป็นการคิดเชิงลึก คิดอย่างละเอียด จากเหตุไปสู่ผล ตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล และผลความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

Anand Kulpiyavaja (2018) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์หรือการคิดเชิงวิพากษ์ (Analytical Thinking) เป็นกระบวนการคิดรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้ในการสร้างและประเมินข้อสรุปจากหลักฐานหรือสภาวะการณ์ใด ๆ ได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง

Good (1973) ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สรุปได้ว่า การคิดอย่างรอบคอบตามหลักของการประเมินและมีหลักฐานอ้างอิง เพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ตลอดจนพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและใช้กระบวนการตรรกวิทยาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ (2544) ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่า หมายถึง การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา โดยยึดหลักการคิดด้วยเหตุผลจากข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่าอารมณ์

สรุปได้ว่า การฝึกการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีวิจารณญาณ หมายถึง การฝึกให้เกิดกระบวนการคิดอย่างละเอียด และแยกแยะองค์ประกอบสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา ตัดสินใจ หรือข้อสรุปจากข้อมูลที่เป็นจริงมากกว่าอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกและมีส่วนร่วมของผู้เรียน

กิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกและมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุด มีลักษณะเป็นการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active Learning ดังนั้นลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นดังนี้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ได้เสนอลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ไว้ดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหาและการนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้
2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
5. ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด
9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
10. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน

สถาพร พุทธิพิบูล (2558) ได้อธิบายถึง Active Learning ไว้ว่า Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้เสนอ กิจกรรมเชิงการแสดงออก (Expressional) ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับ การนำเสนอ การเสนอผลงาน กิจกรรมการเรียนรู้ที่นิยมใช้จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

1. การอภิปรายในชั้นเรียน (class discussion) ที่ใช้ได้ทั้งในห้องเรียนปกติ และการอภิปรายออนไลน์

2. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)
3. กิจกรรม “คิด-จับคู่-แลกเปลี่ยน” (think-pair-share)
4. เซลล์การเรียนรู้ (Learning Cell)
5. การฝึกเขียนข้อความสั้น ๆ (One-minute Paper)
6. การโต้เถียง (Debate)
7. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Play)
8. การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ (Situational Learning)
9. การเรียนแบบกลุ่มร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative learning group)
10. ปฏิกริยาจากการชมวิดีโอ (Reaction to a video)
11. เกมในชั้นเรียน (Game)
12. แกลเลอรี วอล์ค (Gallery Walk)
13. การเรียนรู้โดยการสอน (Learning by Teaching)

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกและมีส่วนร่วมของผู้เรียน เป็นเป็น การเรียนรู้แบบเชิงรุก Active Learning เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด และสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ เช่น การอภิปราย การโต้เถียง การแสดงบทบาทสมมติ

5. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียน ในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และมี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้โดยครูเป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการ เรียนรู้ กระตุ้น ทำท่าย ให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้อง ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ทศนา แคมมณี (2548) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาภาษาไทยนั้น มีนักการศึกษาได้ให้แนวทางยกตัวอย่างได้ดังนี้

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2531) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการสอนภาษาไทย ควรจะให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัยความสามารถและความต้องการของนักเรียน เช่นในการจัดกิจกรรมกลุ่มไม่ควรให้นักเรียนเก่งแข่งกับนักเรียนอ่อนเป็นรายบุคคล เพราะนักเรียนที่เรียนอ่อนมักเข้าใจบทเรียนได้ค่อนข้างช้า ทำให้ความสนใจในการเรียนมีน้อย ควรจัดแบบคละกันให้มีเด็กเก่งได้ช่วยเหลือเด็กอ่อน

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542) ให้แนวคิดว่าควรสอนให้เกิดความรู้ หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเมื่อเด็กได้พบได้เห็นมากก็ยิ่งเกิดความรู้มากขึ้น และการเรียนรู้จะเกิดมากยิ่งขึ้น การเรียนการสอนควรมุ่งให้เด็กเรียนโดยการกระทำให้มากที่สุด และสอนให้เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ เพราะการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต้องมุ่งให้ผู้เรียนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริง

เฉลิมลาภ ทองอาจ (2561) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ว่าสาระการเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้และด้านทักษะกระบวนการเฉพาะในวิชาภาษาไทยเป็นการมุ่งพัฒนาทักษะการสื่อสาร ใช้วิธีการเรียนหรือจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คือ การลงมือปฏิบัติการพูด ฟัง อ่าน เขียน เพื่อสื่อความหมายในหลาย ๆ รูปแบบ การอภิปรายและการนำเสนอ และการแสดงบทบาทสมมติ

สรุปว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ โดยครูเป็นผู้จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่กระตุ้น ท้าทาย ให้กำลังใจ และช่วยแก้ปัญหาหรือชี้แนะ

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ในครั้งนี้ นอกจากการศึกษากิจการการเรียนรู้ภาษาไทยโดยรวมแล้วยังเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์อีกด้วย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษากิจการทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ดังต่อไปนี้

ทักษะการคิดวิเคราะห์

1. ความหมายทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาความหมายของทักษะการคิดวิเคราะห์นักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

Watsan and Glaser (1964) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นสิ่งที่เกิดจากส่วนประกอบของทัศนคติความรู้ และทักษะโดยทัศนคติเป็นการแสดงออกทางจิตใจต้องการสืบค้นปัญหาที่มีอยู่ ความรู้จะเกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลในการประเมินสถานการณ์ และสรุปความอย่างเที่ยงตรง และการเข้าใจในความเป็นนามธรรม ส่วนทักษะจะประยุกต์รวมกับทัศนคติและความรู้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล และที่เป็นไปอย่างนั้นอาศัยหลักการอะไร

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่าทำมาจากอะไร มีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้น มาได้อย่างไร เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

สุวิทย์ มูลคำ (2547) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เป็นการคิดเชิงลึก คิดอย่างละเอียด จากเหตุไปสู่ผล ตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล และผลความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) วิเคราะห์ หมายถึง ใคร่ครวญ แยกออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้

ราชบัณฑิตยสถาน (2552) สรุปว่า ทักษะ หมายถึง ความชำนาญ ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า skill

Anand Kulpiyavaja (2018) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์หรือการคิดเชิงวิพากษ์ (Analytical Thinking) เป็นกระบวนการคิดรูปแบบหนึ่ง ที่ใช้ในการสร้างและประเมินข้อสรุปจากหลักฐานหรือสภาวะการณ์ใด ๆ ได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ คือความสามารถการพิจารณาแยกแยะส่วนย่อยของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไรมีความสำคัญและสัมพันธ์กันอย่างไร เป็นการคิดพิจารณาอย่างมีเหตุมีผล เพื่อหาข้อสรุป และหลักการที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้

2. ความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์

มีนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดในเรื่องความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ ไว้ดังนี้
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้สรุปความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. สามารถปฏิบัติงานอย่างมีหลักการและเหตุผล และได้งานที่มีประสิทธิภาพ
 2. สามารถประเมินงานโดยใช้กฎเกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล
 3. สามารถประเมินตนเองอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างดีอีกด้วย
 4. ช่วยสามารถแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
 5. ช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ค้นหาความรู้ ทฤษฎี หลักการตั้งข้อสันนิษฐาน ตีความหมาย ตลอดจนการหาข้อสรุปได้ดี
 6. ช่วยให้ผู้คิดมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง จนถึงขั้นมีความสามารถเป็นนายของภาษาได้
 7. ช่วยให้คิดได้อย่างชัดเจน คิดได้อย่างถูกต้อง คิดอย่างกว้าง คิดอย่างลึก และคิดอย่างสมเหตุสมผล
 8. ช่วยให้เกิดปัญญา มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเมตตา และมีบุคลิกภาพในทางสร้างประโยชน์ต่อสังคม
 9. ช่วยให้พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคสารสนเทศและเทคโนโลยี
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา โรเบิร์ต เจ. สเติร์นเบิร์ก (Robert J. Sternberg, 1992) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเฉลียวฉลาดในการประสบความสำเร็จ (Successful Intelligence) ไว้ว่า คนเราจะเฉลียวฉลาดนั้นต้องประกอบไปด้วยความฉลาด 3 ด้าน ได้แก่ ความฉลาดในการสร้างสรรค์ (Creative Intelligence) ความฉลาดในการคิดวิเคราะห์ (Analytical Intelligence) และความฉลาดในการปฏิบัติ (Practical Intelligence) โดยในส่วนของความฉลาดในการคิดวิเคราะห์นั้น สเติร์นเบิร์ก อธิบายว่าหมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินแนวคิดที่คิดขึ้นความสามารถในการคิดนำมาใช้แก้ปัญหา และความสามารถในการตัดสินใจ โดยธรรมชาติคนเราจะมีจุดอ่อนด้านความสามารถทางการคิดหลายประการ การคิดเชิงวิเคราะห์จะช่วยเสริมจุดอ่อนทางความคิดเหล่านี้
2. ช่วยให้นิ่งถึงความสมเหตุสมผลของขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในการสรุปเรื่องต่าง ๆ

เรามักไม่ได้คำนึงถึงจำนวนข้อมูลที่สามารถบ่งชี้ความสมเหตุสมผลของเรื่องนั้น แต่มักจะด่วนสรุปสิ่งต่าง ๆ ไปตามอารมณ์ความรู้สึกหรือเหตุผลที่ตนมีอยู่ ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์ข้อเท็จจริงของสิ่งนั้น เรามักจะเห็นตัวอย่างเพียง 2-3 ตัวอย่าง แล้วด่วนสรุป

3. ช่วยลดการอ้างประสบการณ์ส่วนตัวเป็นข้อสรุปทั่วไป การสรุปเรื่องต่าง ๆ ในหลายเรื่องมีคนจำนวนไม่น้อยที่ใช้ประสบการณ์ที่เกิดกับตนเองเพียงคนเดียวมาสรุปเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น คนที่มีอายุยืนถึงร้อยปี มักเป็นที่ใช้อ้างกับใคร ๆ ว่ารับประทานอาหารตามแบบที่เขาทานแล้วจะมีอายุยืนเช่นเขา หรือนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จมักอ้างวิธีการทำงานที่ประสบความสำเร็จของเขา เป็นเหมือนหลักการปฏิบัติโดยทั่วไปและจะนำไปใช้ การอ้างเช่นนี้ก่อให้เกิดความผิดพลาดได้เพราะอาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึงอันเป็นสาเหตุให้เกิดสิ่งนั้น ดังนั้นหากขาดปัจจัยเหล่านั้น หลักการปฏิบัติเช่นที่เคยใช้ได้ผลในเหตุการณ์ของเขาอาจจะใช้ไม่ได้ผลกับคนอื่น ๆ

4. ช่วยขุดค้นสาระของความประทับใจครั้งแรก ถ้าเราเคยสังเกตเกี่ยวกับความรู้สึกในการกระทำสิ่งใด ๆ เป็นครั้งแรก เรามักจะประทับใจในความรู้สึกนั้นไว้ตลอดไปว่าจะต้องเป็นเช่นนั้นเสมอ มีงานวิจัยของ ทเวอร์สกี และคาห์เนแมน (Tversky and Kahneman) ที่พบว่า บุคคลส่วนใหญ่เพียงเล็กน้อยก็ตาม จะเป็นเหตุให้ตีความว่าตัวอย่างเหล่านั้นน่าเชื่อถือมากกว่า เช่น การให้ความเชื่อมั่นในข้อสรุปที่มีผู้เชี่ยวชาญจำนวนเพียง 3 คน ให้การสนับสนุนมากกว่าข้อสรุปที่มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน จากจำนวนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 12 คน สนับสนุนทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงตัวเลขหลังน่าเชื่อถือมากกว่าในทางสถิติ การทดลองนี้เป็นเหตุผลอย่างน้อยหนึ่งประการที่ตอบคำถามว่า “เหตุใดความประทับใจครั้งแรกจึงมีความสำคัญมาก” ดังนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่า ความประทับใจครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะทำให้เรารู้สึกดีต่อสิ่งนั้นในอนาคต ยิ่งเมื่อถูกกระตุ้นด้วยความประทับใจต่อ ๆ มา ย่อมจะเป็นเหตุให้เราสรุปว่า สิ่งนั้นจะเป็นเช่นนั้นตลอดไป อันเป็นเหตุให้เกิดความลำเอียง ในการให้เหตุผลกับสิ่งนั้นตามกาลเวลาและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และการวิเคราะห์หนึ่งเองที่จะช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ถูกบิดเบือนไปจากความประทับใจครั้งแรก ทำให้เรามองอย่างครบถ้วนในแง่มุมอื่น ๆ ที่มีอยู่

5. ช่วยตรวจสอบการคาดคะเนบนฐานความรู้เดิมในหลายๆ เรื่องที่เราจะสรุปความรู้ความเข้าใจของเราเกี่ยวกับการคาดการณ์ความน่าจะเป็นของสิ่งนั้นในอนาคต มิใช่บนพื้นฐานข้อมูลที่ปรากฏต่อการคาดการณ์บนพื้นฐานความจริงที่รับรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ตัวอย่างเช่นเราเคยได้ยินมานานแล้วว่า ภาควิชาเป็นภาคที่แห้งแล้ง จนบางแห่งถึงกับกล่าวกันว่าไม่มีน้ำดื่มถึงขนาดต้องตักน้ำกิน ทำให้มีการคาดเดาว่า จังหวัดต่างๆ ในภาควิชาที่น่าจะมีแต่ความแห้งแล้ง ครั้งต่อมาเรามีข้อมูลที่เข้ามาใหม่คือ ปัจจุบันนี้มีคำว่า อีสานเขียว ย่อมแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของภาควิชา ว่าเต็มไปด้วยผักสด ผลไม้ หากไม่มีการคิดวิเคราะห์แล้วก็คงจะไม่เชื่อกับข้อมูลใหม่นี้

6. ช่วยวินิจฉัยข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ส่วนบุคคล ในการวินิจฉัยคำกล่าวของคน นั้น จำเป็นต้องตระหนักให้ดีว่า ประสบการณ์ของแต่ละคนมีแนวโน้มที่จะมีอคติ เช่น มีบุคคล 2 คน คนหนึ่งเกิดในชุมชนแออัด ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย ต้องดิ้นรนเพื่อให้อยู่รอดส่วนอีก คนได้ความรักความเอาใจใส่จากพ่อแม่ พบแต่ความสุขความปรารถนาตามต้องการ คนทั้ง 2 คน ย่อมมี พัฒนาการความรู้สึกนึกคิด มีโลกทัศน์ในลักษณะที่แตกต่างกัน และก็จะใช้กรอบที่แตกต่างกันนี้ในการมองโลกในการประเมินเรื่องต่าง ๆ จากกรอบโลกทัศน์ เราสรุปจากประสบการณ์ซ้ำ ๆ กัน ซึ่งมี โอกาสที่จะมีอคติได้ง่าย ไม่เพียงแต่ประสบการณ์ส่วนตัวของเราแต่ละคนเท่านั้นที่มีความลำเอียง แต่ ความจำของเรามีแนวโน้มที่จะลำเอียงด้วยการถ่ายทอดประสบการณ์ เช่น เมื่อเราคิดถึงคนขับรถ โดยสารประจำทาง เรามักจะคิดว่าเป็นผู้ชายมากกว่าที่จะคิดว่าเป็นผู้หญิง สิ่งนี้จะเป็นปัญหาเมื่อเรา ประเมินความน่าจะเป็น เพราะเรามีแนวโน้มที่จะไม่ทำการประเมินบนพื้นฐานของจำนวนที่มีอยู่จริง แต่ประมาณการความน่าจะเป็นโดยเชื่อมโยงกับตัวอย่างในความทรงจำของเรา ซึ่งในบางครั้งก็ตั้งอยู่ บนพื้นฐานของตัวอย่างที่เข้ามาในความคิดและความถี่ในการเห็นเหตุการณ์นั้น ๆ เพราะความถี่จะเป็น ตัวตัดสินที่สำคัญในการทำให้ง่ายต่อการทวนรำลึกถึง ดังนั้นการคิดวิเคราะห์จะช่วยให้เราหา เหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ณ เวลานั้น โดยไม่มีอคติที่ก่อดำเนินอยู่ในความทรงจำและทำให้ เราสามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมจริง

7. เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ การคิดวิเคราะห์นับว่าเป็นปัจจัยที่ทำหน้าที่เป็น ปัจจัยหลัก สำหรับการคิดในมิติอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ ฯลฯ ซึ่งการ คิดวิเคราะห์จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดมุมมองเชิงลึก และครบถ้วนในเรื่องนั้นๆ ในอันที่จะนำไปสู่การ ตัดสินใจ และการแก้ปัญหาได้ เช่น การคิดเชิงวิพากษ์ มักจะทำให้เรามีอาการขบคิดดูก่อนแล้วจึง เริ่มต้นคิด เป็นการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์นั่นเอง ด้วยการใช้เหตุผลเพื่อสืบค้นหาความจริง

8. ช่วยในการแก้ปัญหาคิดวิเคราะห์เกี่ยวข้องกับ การจำแนกแยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ และการทำความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น ดังนั้น จึงช่วยเราในเวลาที่เราพบปัญหาใด ๆ ให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าปัญหานั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งจะนำไปสู่ การแก้ปัญหาได้อย่างตรงประเด็นปัญหา เนื่องมาจากการแก้ไขปัญหาใด ๆ จำเป็นต้องมีการคิด วิเคราะห์ปัญหาเสียก่อนว่ามีปัญหาอะไรบ้าง แยกแยะว่ามีอยู่ที่ประเภท แต่ละประเภทมีรายละเอียด อย่างไรเพื่อให้สามารถคิดต่อไปได้ว่าแต่ละประเภทจะป้องกันและแก้ไขได้อย่างไร

9. ช่วยในการประเมินและตัดสินใจ การวิเคราะห์จะช่วยให้เรารู้ข้อเท็จจริงหรือ เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจ และที่สำคัญคือจะช่วยให้เราได้ข้อมูลเป็น ฐานความรู้ในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การวิเคราะห์ยังช่วยให้เราสามารถประเมินสถานการณ์ และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้แม่นยำกว่าการที่เรามีเพียงข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ และทำให้ เราารู้สาเหตุของปัญหา เห็นโอกาสของความน่าจะเป็นในอนาคต เช่น การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง

ขององค์กร โอกาสและอุปสรรคจะช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีข้อมูลพื้นฐานที่นำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ขององค์กรต่อไป นอกจากนี้การวิเคราะห์ยังช่วยให้มองเห็นโอกาสความเป็นไปได้ของสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ช่วยให้เกิดการคาดการณ์อนาคต และหากเราลงมือปฏิบัติตามนั้นโอกาสแห่งความสำเร็จย่อมเป็นไปได้อย่างแน่นอน

10. ช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผล การคิดวิเคราะห์ช่วยให้การคิดต่าง ๆ ของเรายู่บนฐานของตรรกะและความน่าเป็นไปได้อย่างเหตุผล มีหลักเกณฑ์ ส่งผลให้เกิดการคิดจินตนาการหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้รับการตรวจสอบว่าความคิดใหม่นั้นใช้ได้จริงหรือไม่ และถ้าจะใช้ได้จริงต้องเป็นเช่นใด แล้วมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่จินตนาการกับการนำมาใช้ในโลกลงความเป็นจริง สิ่งประดิษฐ์มากมาย ที่เราพบเห็นในปัจจุบันล้วนเป็นผลลัพธ์อันเกิดจากการวิเคราะห์ว่าใช้การได้ก่อนที่จะนำมาใช้จริง

11. ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง การคิดวิเคราะห์ช่วยให้เราประเมินและสรุปสิ่งต่าง ๆ บนข้อเท็จจริงที่ปรากฏไม่ใช่สรุปตามอารมณ์ความรู้สึกหรือการคาดการณ์ว่าจะเป็นเช่นนั้น เช่นนี้ การคิดวิเคราะห์ทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นความจริงซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่สำคัญ คือช่วยให้เราได้เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเข้าใจลึกซึ้งมากขึ้น เพราะการวิเคราะห์ทำให้สิ่งที่คลุมเครือเกิดความกระจ่างชัดโดยสามารถแยกแยะสิ่งดี-ไม่ดี สิ่งที่ถูกต้อง-หลอกลวง โดยการสังเกตความผิดปกติของเหตุการณ์ พฤติกรรม หากเราคิดใคร่ครวญถึงเหตุและผลของสิ่งนั้น จนเพียงพอที่จะสรุปได้ว่าเรื่องนั้นมีความเป็นมาอย่างไร แท้จริงอย่างไร อะไรเป็นเหตุเป็นผลกับสิ่งใด นอกจากนี้การคิดวิเคราะห์จะช่วยนำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องที่มีความซับซ้อน หากมีเครื่องมือช่วยในการคิดวิเคราะห์จะทำให้เราค้นพบความจริงที่เป็นประโยชน์ เช่น ในปี ค.ศ. 1785 ลาวัวซิเยร์ ได้ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับการหายใจ โดยการทดสอบหาความเปลี่ยนแปลงของอากาศระหว่างการหายใจและผลที่ได้ทำให้เขาพบว่าการหายใจเป็นกระบวนการของการเผาไหม้ที่เกิดขึ้นในปอดหรือโลหิต เป็นการแลกเปลี่ยนระหว่างออกซิเจนและคาร์บอนิกแอซิด นับเป็นการค้นพบครั้งสำคัญของโลก และนักวิทยาศาสตร์ได้ใช้ประโยชน์จากผลการทดลองในครั้งนี้ได้มากมาย

สุวิทย์ มูลคำ (2547) กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง ได้ข้อเท็จจริงเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

2. ช่วยสำรวจความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏ ไม่ด่วนสรุปตามอารมณ์ความรู้สึก หรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง

3. ช่วยในการสรุปสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง ช่วยไม่ให้หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเพียงตัวอย่างเดียว

4. ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่นๆ ที่ถูกบิดเบือนไปจากความประทับใจในครั้งแรก ทำให้เรามองอย่างครบถ้วนในแง่มุมต่าง ๆ ที่มีอยู่

5. ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต การหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏพิจารณาตามความสมเหตุสมผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะสรุปสิ่งใดลงไป

6. ช่วยหาเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่ง ที่เกิดขึ้นจริง โดยไม่ฟังเพียงอคติที่ก่อตัวอยู่ในความทรงจำ ทำให้เราสามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมจริงสมจัง

7. ช่วยประมาณการความน่าจะเป็นโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานที่วิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ของสถานการณ์ ณ เวลานั้น

จุฑามาศ เจริญธรรม (2549) กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ว่าช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง ช่วยให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งได้ง่าย ๆ ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต ช่วยหาเหตุผลที่สมเหตุสมผล และช่วยประมาณการความน่าจะเป็นจะเห็นได้ว่าทักษะการคิดวิเคราะห์มีประโยชน์เป็นอย่างมาก เช่น ช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง ช่วยให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งได้ง่ายๆ ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต ช่วยหาเหตุผลที่สมเหตุสมผล ช่วยประมาณการความน่าจะเป็นและช่วยให้เกิดปัญญา

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2549) กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า ช่วยให้ส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา สามารถแก้ปัญหา ประเมินตัดสินใจ และสรุปข้อมูลต่าง ๆ ที่รับรู้ด้วยความสมเหตุสมผล อันเป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่น ๆ

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ ทำให้เราเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบ สามารถในการจำแนก แยกแยะข้อมูล มีความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลเพื่อให้รู้ที่มาของปัญหา รู้จักใช้เหตุผลในการเลือกข้อมูล และวิธีการในการแก้ไขปัญหาซึ่งจะส่งผลให้เราเป็นผู้ที่มีความอดทน และมีเหตุผลยิ่งขึ้น

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักการศึกษาศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

Watson and Glaser (1964) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ไว้ว่าประกอบด้วยทัศนคติ ความรู้ และทักษะในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทัศนคติในการสืบเสาะ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการเห็นปัญหา และความต้องการที่จะสืบเสาะ ค้นหาข้อมูล หลักฐานมาพิสูจน์เพื่อหาข้อเท็จจริง
2. ความรู้ในการหาแหล่งข้อมูลอ้างอิง และการใช้ข้อมูลอ้างอิงอย่างมีเหตุผล
3. ทักษะในการใช้ความรู้และทัศนคติดังที่กล่าวมาข้างต้น

จากการวิจัยต่างๆ Watson and Glaser สรุปว่า การคิดวิเคราะห์ประกอบไปด้วย

ความสามารถย่อย ๆ 5 ประการดังนี้

1. ความสามารถในการอ้างอิง (Inferences) เป็นการวัดความสามารถในการตัดสินใจ
จำแนกความน่าจะเป็นของข้อสรุปว่า ข้อสรุปใดเป็นจริงหรือเป็นเท็จ
2. ความสามารถในการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (Recognition of Assumptions)
เป็นการวัดความสามารถในการจำแนกว่า ข้อความใดเป็นข้อตกลงเบื้องต้น หรือไม่เป็นข้อตกลง
เบื้องต้น
3. ความสามารถในการนิรนัย (Deduction) เป็นการวัดความสามารถในการหา
ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผลจากข้ออ้างโดยใช้หลักตรรกศาสตร์
4. ความสามารถในการตีความ (Interpretation) เป็นการวัดความสามารถในการให้
น้ำหนักข้อมูล หลักฐาน เพื่อตัดสินความเป็นไปได้ของข้อสรุป
5. ความสามารถในการประเมินข้อโต้แย้ง (Evaluation of Arguments) เป็นการ
วัดความสามารถในการจำแนกการใช้เหตุผลว่าสิ่งใดเป็นความสมเหตุสมผล

Piaget (1972) กล่าวว่า การพัฒนาการทางสติปัญญาของคนมีลักษณะเดียวกันในช่วง
อายุเท่ากัน และแตกต่างกันในช่วงอายุต่างกัน อันเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ
สิ่งแวดล้อม เริ่มจากการสัมผัส การคิดอย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาสู่ความคิดนามธรรม โดยผู้เรียน
พยายามปรับตัวให้เกิดภาวะสมดุลด้วยกระบวนการดูดซึมภาพและเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้าไว้ใน
ความคิดของตนเอง และกระบวนการปรับความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งใหม่ Piaget จึงจัด
กระบวนการทางสติปัญญาและความคิด ออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นใช้ประสาทสัมผัส เป็นระยะพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี โดยใช้
ประสาทสัมผัสต่าง ๆ เริ่มจากพัฒนาการรับรู้การใช้วัตถุต่าง ๆ เช่น การหยิบจับสิ่งของต่าง ๆ
และการฝึกการไต่ยืนและการมอง
2. ขั้นควบคุมอวัยวะต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่อายุ 2 ปี จนถึง 7 ปี มีการพัฒนาสมองที่ใช้
ควบคุมการพัฒนาลักษณะนิสัยและการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ เช่น นิสัยการขับถ่าย การเล่นกีฬาที่
เป็นการฝึกใช้อวัยวะต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กันภายใต้การควบคุมของสมอง
3. ขั้นคิดอย่างเป็นรูปธรรม เริ่มตั้งแต่อายุ 7-11 ปี มีพัฒนาการสมองมากขึ้น
สามารถเรียนรู้และจำแนกสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ แม้ไม่สามารถจินตนาการกับเรื่องราวที่เป็น
นามธรรมได้
4. ขั้นคิดอย่างเป็นนามธรรม เป็นระยะพัฒนาการช่วงสุดท้ายของเด็กช่วงอายุ
12-15 ปี ที่สามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล และคิดในสิ่งที่ซับซ้อนเป็นนามธรรมได้มากขึ้น สามารถ
แก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีจนพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะได้ การพัฒนาการของเด็กในแต่ละขั้นจะ
เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากระดับต่ำสู่ระดับสูงขึ้นโดยไม่มีการกระโดดข้ามขั้น เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

เพียงแต่บางช่วงอาจจะพัฒนาเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการดำรงชีวิตอาจมีส่วนช่วยให้เด็กพัฒนาแตกต่างกัน การคิดจึงหมายถึง การกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยปัญญา การคิดของบุคคลเป็นกระบวนการใน 2 ลักษณะคือ กระบวนการดูดซึมข้อความจริงที่ได้รับให้เข้ากับประสบการณ์เดิมและเป็นกระบวนการปรับประสบการณ์เดิมให้เข้ากับข้อความจริงที่ได้รับรู้ใหม่ บุคคลจะใช้การคิดทั้ง 2 ลักษณะนี้ร่วมกันหรือสลับกัน เพื่อปรับความคิดของตนให้เข้าใจข้อความจริงมากที่สุด ผลการปรับเปลี่ยนความคิดดังกล่าวจะช่วยพัฒนาวิธีการคิดของบุคคลจากระดับหนึ่งไปสู่วิธีคิดอีกระดับหนึ่งที่สูงกว่า การพัฒนาการทางสติปัญญาและการคิดของมนุษย์ตามทฤษฎีของ Piaget จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องในระดับสูงขึ้น โดยเฉพาะในช่วง 11-12 ปี ที่ผู้เรียนสามารถคิดได้ซับซ้อนยิ่งขึ้น ถ้ากิจกรรมการเรียนรู้สามารถสร้างประสบการณ์ใหม่ต่อจากประสบการณ์เดิมในบรรยากาศเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของผู้เรียนให้สามารถเห็นภาพรวมและสรุปเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลในข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนั้น ทฤษฎีของ Piaget อธิบายพัฒนาการคิดจากขั้นหนึ่งไปสู่ขั้นหนึ่ง อาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ การเจริญเติบโตของร่างกายวุฒิภาวะ ประสบการณ์ทางกายภาพ และทางสมอง ประสบการณ์ทางสังคม และภาวะสมดุล ซึ่งเป็นกระบวนการที่แต่ละคนใช้ในการปรับตัวขึ้นพัฒนาการคิดจะมีการเปลี่ยนแปลงตามลำดับขั้น ซึ่งพัฒนาการในขั้นต้นจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาในขั้นสูง และพัฒนาการของการคิดแต่ละคนมีลักษณะเดียวกัน แต่จะแตกต่างกันในด้านอัตราความเร็วในการเกิดของแต่ละระดับของการพัฒนาการ Piaget มีความเชื่อว่า เป้าหมายของการพัฒนาการ คือ

- 4.1 ความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผลกับสิ่งที่เป็นามธรรม
- 4.2 ความสามารถที่จะคิดตั้งสมมติฐานอย่างสมเหตุสมผล
- 4.3 ความสามารถที่จะตั้งปัญหาและการแก้ปัญหา

พัฒนาทางปัญญาด้านการคิดของเด็กนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านวุฒิภาวะเท่านั้น แต่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ และกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การคิดหมายถึง การกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยปัญญา โดยพัฒนาทางสติปัญญาและการคิดจะอาศัยประสบการณ์ และกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม และเป็นไปอย่างต่อเนื่องในระดับสูงขึ้นในช่วง 11-12 ปี

Sternberg (1985) พบว่า ทฤษฎีย่อยด้านกระบวนการคิด (Componential Sub-theory) เป็นทฤษฎีที่มีพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์ โดยอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลว่ามีพฤติกรรมทางปัญญาไม่เหมือนกัน ทฤษฎีย่อยได้สอนกระบวนการคิดเป็นการใช้การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการพื้นฐานในประมวลผลข้อมูลข่าวสารที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางปัญญาโดยทำให้เกิดปัจจัยพื้นฐานในการแก้ปัญหาแปลกใหม่ มีความคล่องในการประมวลผลข้อมูลข่าวสารและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยเลือกสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนทฤษฎีย่อยด้านกระบวนการคิด (Componential Sub-theory) เป็นกระบวนการประมวลผลข้อมูลเบื้องต้นของสมอง ที่กระทำต่อ

โครงสร้างของสิ่งต่างๆ หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ โดยตัวส่งผ่านข้อมูลจากสิ่งที่ได้รับรู้เข้ามาเป็นมโนทัศน์ทางสมองหนึ่งไปสู่มโนทัศน์ทางสมองอื่น และเป็นการส่งผ่านมโนทัศน์ทางสมองไปสู่การแสดงออก ซึ่งขึ้นอยู่กับความประสงค์สำหรับรูปแบบมโนทัศน์โครงสร้างทางสมองอาจเป็นรูปภาพ ชุดของประพจน์ สมการพีชคณิต หรืออื่นๆ กระบวนการคิดมีรูปแบบตามหน้าที่พื้นฐานแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ 1) ส่วนประกอบด้านการปรับความคิด 2) ส่วนประกอบกาปฏิบัติ และ 3) ส่วนประกอบกาแสวงหาความรู้

1. ส่วนประกอบด้านการปรับความคิด (Componential Sub-theory) เป็นกระบวนการขั้นสูงในการวางแผน (Planning) การควบคุม (Monitoring) และการตัดสินใจ (Decision Making) และประเมินว่าสิ่งที่ทำแล้วเป็นอย่างไร เป็นกระบวนการคิดสั่งการส่วนประกอบ การคิดอื่น ๆ ว่าต้องทำอะไรในขณะเดียวกันก็เป็นข้อมูลย้อนกลับจากส่วนประกอบด้านการคิดต่าง ๆ ว่ามีปัญหาในการแก้ปัญหาหรือการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

2. ส่วนประกอบด้านการปฏิบัติ (Performance Components) เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากส่วนประกอบด้านการปรับความคิด แต่ขั้นตอนนี้เป็นการลงมือกระทำจริงใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและต้องทำความเข้าใจกับส่วนประกอบความรู้คิดด้วย เพราะส่วนประกอบด้านการปรับความคิดอย่างเดียวไม่เพียงพอในการแก้ปัญหา เพราะว่าเป็นแต่เพียงการตัดสินใจแต่ยังไม่เป็นการลงมือปฏิบัติ และส่วนประกอบด้านการปฏิบัติเพียงอย่างเดียวก็ไม่เพียงพอในการแก้ปัญหา เพราะเป็นส่วนของการใช้กลวิธีเพื่อการแก้ปัญหา แต่ไม่ได้เป็นการตัดสินใจว่าจะใช้วิธีใด ซึ่งส่วนประกอบด้านการปฏิบัตินี้มีส่วนประกอบย่อย ๆ ที่สำคัญ คือ

2.1 การเข้ารหัส (Encoding Component) เป็นกระบวนการของการรับรู้และเก็บข้อมูลที่ได้รับใหม่ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงคุณภาพและปริมาณของการเข้ารหัสเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการพัฒนาสติปัญญา โดยพบว่าคุณภาพและปริมาณของการเข้ารหัสจะค่อย ๆ ลดลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น

2.2 การรวมและการเปรียบเทียบ (Combination and Comparison Component) ส่วนประกอบนี้จะเป็นการรวมและการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้รับมา และนำมาเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา

2.3 การตอบสนอง (Response Component) เป็นกระบวนการที่แสดงถึงกระบวนการปฏิบัติในการแก้ปัญหา โดยพิจารณาจากเวลาในการตอบสนอง (Response Component Latency)

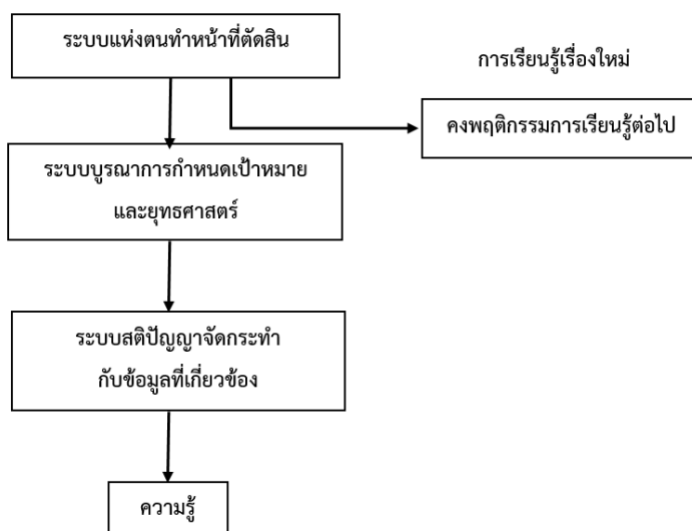
3. ส่วนประกอบกาแสวงหาความรู้ (Knowledge-Acquisition Components) เป็นกระบวนการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ใหม่ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของสติปัญญา ประกอบด้วยส่วนประกอบย่อย คือ

3.1 การเลือกเข้าสู่รหัส (Selection Encoding) เป็นการเลือกรับและบันทึกข้อมูลที่เข้ามาใหม่เฉพาะข้อมูลที่ตรงประเด็นในการแก้ปัญหา

3.2 การเลือกส่วนประกอบ (Selection Combination) เป็นกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และเข้ารหัสแล้วในวิธีทางที่ทำให้เกิดภาพรวมที่ยอมรับ

3.3 การเลือกการเปรียบเทียบ (Selection Comparison) เป็นกระบวนการที่นำข้อมูลใหม่ที่ได้รับมาไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่

Marzano (2001) อธิบายว่า รูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 3 ระบบ ได้แก่ ระบบแห่งตน ระบบการบูรณาการ และระบบสติปัญญา ระบบแห่งตนตัดสินใจเลือกการเรียนรู้เรื่องใหม่ เมื่อระบบแห่งตนรับการเรียนรู้เรื่องใหม่ ระบบการบูรณาการจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้นั้น โดยการออกแบบกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อการบรรลุเป้าหมายแห่งการเรียนรู้ และระบบสติปัญญาจะทำหน้าที่จัดกระทำข้อมูลในลักษณะของการวิเคราะห์ ดังนั้น ปริมาณความรู้ของผู้เรียนแต่ละคนจึงมีผลต่อความสำเร็จอย่างสูงในการเรียนรู้เรื่องใหม่ ซึ่งความรู้ใหม่สามารถต่อยอดจากความรู้เดิมได้อย่างกว้างขวาง ดังภาพประกอบ 2 (Marzano, 2001)

ที่มา Mazano, R.J. (2001)

ภาพประกอบ 2 รูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ของมาร์ซาโน (Marzano)

จากภาพประกอบ 2 แสดงให้เห็นว่า กระบวนการถ่ายเทของข้อมูลเริ่มจากระบบแห่งตน ต่อเนื่องมาที่ระบบการบูรณาการและระบบสติปัญญาและสิ้นสุดที่ความรู้ ระบบแต่ละระบบจะส่งผลสะท้อนต่ออีกระบบที่ตามมาอย่างต่อเนื่อง ถ้าระบบแห่งตนไม่เชื่อว่าการเรียนรู้เรื่องใหม่เป็นเรื่องสำคัญแรงจูงใจในการเรียนรู้จะต่อหรือถ้าระบบการบูรณาการกำหนดเป้าหมายไม่ชัดเจน การเรียนรู้จะ

ประสบอุปสรรค หรือแม้การกำหนดเป้าหมายชัดเจนและกำกับตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ แต่กระบวนการจัดทำข้อมูลในระบบสติปัญญาปฏิบัติการไม่มีประสิทธิภาพ การเรียนรู้จะไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นระบบทั้ง 3 จึงเป็นระบบที่มีการจัดลำดับถูกต้องในกระบวนการถ่ายทอดข้อมูล

จากการศึกษาสรุปได้ว่า แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการจัดลำดับความคิดของบุคคลในเรื่องข้อมูล ความเข้าใจข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด ทักษะกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล เข้าใจประเด็น จำแนกส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ การสรุปอย่างสมเหตุสมผล สามารถประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ และการคาดการณ์บนข้อสมมติฐานตามหลักการได้ เพื่อหาข้อสรุปและหลักการที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้

กระบวนการคิดวิเคราะห์

มีนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2543) ได้เสนอกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิดขึ้นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ประการ คือ

1. การสังเกต
2. การเกิดความสงสัย
3. การเกิดความอยากรู้คำตอบ
4. การเสาะแสวงหาคำตอบ
5. การทดสอบคำตอบ
6. การสรุปคำตอบ

ชาติ แจ่มนุช (2545) กล่าวถึง ขั้นตอนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ไว้เป็นขั้นตอน ดังนี้

กำหนดสิ่งสำเร็จรูปสิ่งหนึ่งขึ้นมาเป็นตัวตั้งเรื่อง เช่น ดิน น้ำ โคลง กลอนบทหนึ่ง รูปภาพ กราฟ บทความ เหตุการณ์ต่าง ๆ

กำหนดคำถามหรือปัญหาเพื่อค้นหาความจริงหรือความสำคัญต่าง ๆ เช่น ภาพนี้หรือกราฟนี้ ต้องสื่อ หรือบอกอะไรที่สำคัญที่สุด

1. พินิจวิเคราะห์ แยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ
2. ค้นหาความจริงหรือความสำคัญที่กำหนด
3. สรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหานั้น

สรุปได้ว่า แนวการสอนเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์วิจารณ์กระทำดังนี้

1. เสนอสถานการณ์ที่กระตุ้นให้คิด

2. คิดอย่างเป็นระบบใช้เหตุผล

3. นำข้อมูลต่างๆ มาใช้ในกระบวนการคิดบนพื้นฐานของความจริง ความดีงาม และความถูกต้อง

4. คิดและตัดสินใจลงมือปฏิบัติ

5. ตรวจสอบ วัดและประเมินผลการปฏิบัติ รวมทั้งการประเมินผลของตนเอง
เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้อธิบายว่า ผู้ที่ต้องการคิดเชิงวิเคราะห์ได้นั้น ควรพัฒนานิสัยการคิดในชีวิตประจำวันให้เคยชินที่จะกระทำในสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ช่างสังเกต ช่างสงสัย ช่างใคร่ครวญ นับเป็นสัญชาตญาณที่มีอยู่ทั้ง ในคนและ สัตว์แตกต่างกันที่ความสงสัยของสัตว์นั้น นำไปสู่ความกล้า ๆ กลัว ๆ ในการเข้าไปดมกลิ่นหาข้อ พิสูจน์หรือมิฉะนั้น จะรีบถอยหนีไปห่าง ๆ ส่วนความสงสัยของมนุษย์นำไปสู่การค้นหาความจริง โดย เริ่มต้นที่ความคิดก่อน

2. ช่างซักไซ้ ช่างไต่ถาม ช่างแจกแจง ต้องเป็นคนที่ชอบซักไซ้ไล่เลียง เป็นนักตั้ง คำถาม และเป็นคนที่ชอบแจกแจงเรื่องที่เกิดขึ้นให้กระจ่าง วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมาอย่าง เฉพาะเจาะจง

3. ช่างสืบค้น ช่างสะสม ช่างเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์จะทำได้ถ้าเรามีความรู้และ ความเข้าใจในเรื่องที่เราจะวิเคราะห์ ถ้าเราไม่มีความรู้เราจะไม่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุ ผลได้ ไม่รู้ว่าจริงหรือไม่จริงอย่างไร

4. ช่างคิด ช่างวิเคราะห์ ใช้เวลาในการใคร่ครวญ ไม่เลียนแบบผู้อื่น หรือฟัง คำปรึกษาจากคนอื่นแล้วนำมาใช้เลย ต้องหาทางเลือกที่ดีที่สุดให้กับตนเอง เราจะเกิดความเข้าใจ

5. ช่างคิด คิดให้ทะลุปรุโปร่ง เป็นคนที่ไม่ชอบความคลุมเครือ ชอบเห็นอะไรแล้ว เข้าใจว่าเป็นอะไร ไม่หลงเชื่อหรือคล้อยตามเรื่องใด ๆ อย่างง่าย ๆ โดยไม่มีเหตุผล คิดในประเด็นที่จะ คิดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

สุวิทย์ มูลคำ (2547) ได้กล่าวถึง กระบวนการคิดวิเคราะห์ ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

เป็นการกำหนดวัตถุสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้น เรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ สิ่งของ บทความ เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์จากข่าว ของจริงหรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยจากปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ อาจจะกำหนด เป็นคำถามหรือกำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือ ความสำคัญ เช่น ภาพนี้บทความนี้ต้องการสื่อหรือบอกอะไรที่สำคัญที่สุด

ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

เป็นการกำหนดข้อกำหนดเพื่อใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์การหาลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ

เป็นการกำหนดการพินิจวิเคราะห์ แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม 5W 1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อใด) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ

เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญ เพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้ การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เป็นการคิดเชิงลึก คิดอย่างละเอียดจากเหตุไปสู่อุผล ตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล ความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

ชาตรี สำราญ (2548) ได้กล่าวถึง เทคนิคการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ได้ สามารถสรุปรายละเอียดดังนี้

1. ครูจะต้องฝึกให้เด็กหัดคิด ตั้งคำถาม โดยยึดหลักสากลของคำถาม คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด อย่างไร โดยการนำสถานการณ์มาให้ผู้เรียนฝึกค้นคว้าจากเอกสารที่ใกล้ตัว หรือสิ่งแวดล้อม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตั้ง คำถามเอง โดยสอนวิธีตั้ง คำถามแบบวิเคราะห์ในเบื้องต้น ฝึกบ่อย ๆ ผู้เรียนจะฝึกได้เอง

2. ฝึกหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล โดยอาศัยคำถามเจาะลึกเข้าไป โดยใช้คำถามที่ชี้บ่งถึงเหตุและผลกระทบที่จะเกิด ฝึกจากการตอบคำถามง่าย ๆ ที่ใกล้ตัวผู้เรียน จะช่วยให้เด็ก ๆ นำตัวเองเชื่อมโยงกับเหตุการณ์เหล่านั้นได้ดี ที่สำคัญ ครูจะต้องกระตุ้นด้วยคำถามย่อยให้ผู้เรียนได้คิดบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย เป็นคนช่างคิด ช่างถาม ช่างสงสัยก่อน แล้วพฤติกรรมศึกษาวิเคราะห์ก็จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

ไพรินทร์ เหมบุตร (2549) ได้บอกวิธีการและขั้นตอนในการฝึกคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 6 ขั้น คือ

1. ศึกษาข้อมูลหรือสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์
2. กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการวิเคราะห์

3. แยกแยะแจกแจงรายละเอียดสิ่งของที่ต้องการวิเคราะห์
4. ตรวจสอบโครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบใหญ่และองค์ประกอบย่อย
5. นำเสนอข้อมูลการคิดวิเคราะห์
6. นำผลมาวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ตามเป้าหมาย

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของ สุวิทย์ มูลคำ (2547) สามารถนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ที่เป็นลำดับขั้นตอนและเข้าใจง่าย เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในกระบวนการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

เป็นการกำหนดวัตถุสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ สิ่งของ บทความ เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์จากข่าวของจริงหรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์

เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยจากปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ อาจจะกำหนด เป็นคำถามหรือกำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ เช่น ภาพนี้บทความนี้ต้องการสื่อหรือบอกอะไรที่สำคัญที่สุด

ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์

เป็นการกำหนดข้อกำหนดเพื่อใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์การหาลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ

เป็นการกำหนดการพินิจวิเคราะห์ แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม 5W 1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อใด) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ

เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญ เพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบ หรือปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้ การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เป็นการคิดเชิงลึก คิดอย่างละเอียดจากเหตุไปสู่อุผล ตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล ความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

Hough and Duncan (1970) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผลเป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาความมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอน และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้
4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

สุนน อมรวิวัฒน์ (2553) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขและเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน โดยผ่านกิจกรรม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผล และด้านการประเมินผล การจัดการเรียนรู้

2. ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้วย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน ดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือ กิจกรรมการเรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือความชำนาญในเนื้อหาวิชา หรือ กิจกรรมการเรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

อนึ่ง การที่ผู้สอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นั้น การส่งเสริมที่ดีที่สุดก็คือการให้การศึกษา ซึ่งจากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2553)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) สรุปว่า การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเพื่อผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

1. บทบาทของผู้สอน ควรดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
 - 1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ ความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทำงานของสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
 - 1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
 - 1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
 - 1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
 - 1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

2. บทบาทของผู้เรียน ควรดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- 2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553) ได้สรุปลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้มีลักษณะที่เด่นชัดอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการเปลี่ยนพฤติกรรมนี้เป็นพฤติกรรมทั้ง 3 ได้แก่

- 2.1 ด้านความรู้ความคิด หรือด้านพุทธิพิสัย
- 2.2 ด้านทักษะกระบวนการ หรือด้านทักษะพิสัย
- 2.3 ด้านเจตคติ หรือด้านจิตพิสัย

3. การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้ดีต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนรู้จะบรรลุจุดประสงค์ได้หรือไม่ขึ้นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถของผู้สอนทั้งด้านวิชาการ (ศาสตร์) ทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ (ศิลป์) เป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีจุดประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้ดี ผู้สอนต้องมีความรู้และเทคนิคการจัดการเรียนรู้

4. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

องค์ประกอบด้าน “การจัดการเรียนรู้” นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมประกอบด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของครูและบทบาทของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ ดังสาระที่ ทิศนา แหมมณี (2544) ได้อธิบาย ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ครูต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญา ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกัน อาจคิดได้หลายแง่หลายมุม ทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามสังคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกเบิกบาน เพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้นำไปสู่ความใฝ่รู้ ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง

5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีสิ้นสุด ครูควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จบ

6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเองด้วย

ดังนั้น ครูจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ในกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้คือ 1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน 2) การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน 4) การจัดกิจกรรมให้น่าสนใจไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย 5) ความมีเมตตากรุณาต่อผู้เรียน 6) การท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้ 7) การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ 8) การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง 9) การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ 10) การมีความมุ่งหมายของการสอน 11) ความเข้าใจผู้เรียน 12) ภูมิหลังของผู้เรียน 13) การไม่ยึดวิธีการหนึ่งเท่านั้น 14) การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบเนื้อหาสาระ เทคนิควิธีการ 15) การสอนสิ่งที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป และ 16) การวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้สรุปว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน

ระดับสถานศึกษา ดังนี้

1. ครูผู้สอน

- 1.1 มีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลครบถ้วน และนำไปใช้ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นกับสภาพผู้เรียน
- 1.2 มีแผนพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น และรายงานความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม
- 1.3 มีนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้น ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 1.4 มีรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน
- 1.5 มีเครื่องมือวัดและประเมินที่หลากหลายครอบคลุมตามจุดเน้น

2. ผู้เรียน

- 2.1 การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากประสบการณ์ตรงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
- 2.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิด วางแผน และประเมินผล
- 2.3 ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ ได้จากความถนัดและความสามารถตามช่วงวัย
- 2.4 ผู้เรียนมีวินัยในการทำงาน มีการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- 2.5 ผู้เรียนอย่างมีความสุข มีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะตามจุดเน้นของแต่ละช่วงวัย

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากความต้องการดังกล่าว

สรุปได้ว่า ครูอาจเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองมากขึ้นเพื่อปรับเปลี่ยนกรอบความคิดในการจัดการเรียนรู้ให้สนองต่อการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญสามารถนำไปประมวลรายวิชามาจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้รายภาค และตลอดภาคสามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สามารถเลือกใช้พัฒนาสื่อและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553) ได้เสนอองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ผู้สอนจำเป็นจะต้องศึกษาจากข้อมูลหลายประการเพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตนและการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตามขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ผู้เรียน 2) บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนถ้าองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ประการนี้ดำเนินไปได้ด้วยดีจะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมาก องค์ประกอบดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกเกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้
2. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นส่วนสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความขบถของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัว ครูผู้สอน คือ ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่ม เรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิวหรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตัวมาเนื่องจากความไม่ปรองดองในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวครูผู้สอนนั้นอาจจะมี ความกดดันจากฝ่าย บริหารหรือจากครอบครัวเศรษฐกิจ เป็นต้น
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรจะต้องคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนจะต้องหาทวิวิธีที่จะตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และผู้สอนควรจะต้องฝึกให้มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนเพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้เรียน บรรยายากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ บรรยายากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน ซึ่งทั้งสามองค์ประกอบนี้จะต้องดำเนินควบคู่กันไปในระหว่าง การจัดการเรียนรู้ถ้าขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปก็อาจทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบความล้มเหลวได้วิเคราะห์ เรียนรู้ไว้ ดังนี้

5. องค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

นวลจิตต์ เชาวกิตติพงศ์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และชัชเจน ไทยแท้ (2545) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร เป็นการปฏิรูปหลักสูตรให้ต่อเนื่อง เชื่อมโยง มีความสมดุลใน เนื้อหาสาระที่เป็นวิชาการวิชาชีพและวิชาว่าด้วยความเป็นมนุษย์และให้มีการบูรณาการเนื้อหาอย่าง หลากหลายที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

2. กระบวนการเรียนรู้ กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการเรียนรู้จัดอย่างต่อเนื่องตลอด ครูคอยเป็นผู้ อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้โดยผู้บริหรามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนครูซึ่งเป็น บุคลากรหลัก

3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงโดยการใช้วิธีการประเมิน ผู้เรียน หลาย ๆ วิธี

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2549) ได้เสนอหลักการจัดการจัดการเรียนรู้เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สมดุล เหมาะสมกับวัย ความต้องการความสนใจของผู้เรียนและความต้องการของสังคมด้วย กิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมกระบวนการคิด ไร่ความสนใจด้วยเทคนิควิธีการสอนที่ หลากหลาย ใช้สื่อการเรียนรู้และวิธีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน ซึ่งมี องค์ประกอบของกระบวนการ ดังนี้

1. การสร้างองค์ประกอบของหลักสูตร เป็นการสร้างหลักสูตรให้ต่อเนื่อง เชื่อมโยง มีความสมดุลในเนื้อหาสาระที่เป็นวิชาการวิชาชีพและวิชาว่าด้วยความเป็นมนุษย์และให้มีการ บูรณาการเนื้อหาอย่างหลากหลายที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

2. การกำหนดการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริม ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการเรียนรู้จัดอย่างต่อเนื่องตลอด

3. การดำเนินการจัดการเรียนรู้

4. การใช้สื่อและเทคโนโลยี

5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ดังนี้

1. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตาม มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการ จัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและ พัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัย กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการ สร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการกระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็น แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ได้ดีบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจใน กระบวนการเรียนรู้เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระ การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดย เลือกใช้วิธีสอนและ เทคนิคการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้ พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน มีคุณภาพตาม เป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการ

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน

4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ

กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย

4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้

4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

4.2.3 ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4.2.4 มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

4.2.5 ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง
ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรการจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงานตามหลักสูตร

1.2 โครงการสอนเป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอน

1.3 บันทึกการสอนเป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียนเป็นงานวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคาร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือ ประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ ก้าวทันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน ความมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียน รู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ดังนี้

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักศึกษาเน้นเครื่องมือ และกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และ วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2549) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ คือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดเชื่อว่าผู้เรียน ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร แกนกลาง หลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดซึ่งเป็น เป้าหมายที่กำหนดโดยดำเนินการตามกระบวนการดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตร
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้
4. การใช้สื่อ
5. การวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนรู้นั้นต้องเริ่มด้วยการวิเคราะห์หลักสูตร กล่าวคือทำการวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง แล้วนำข้อมูลไปวางแผนจัดการเรียนรู้ ด้วยการจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนจัดการเรียนรู้ ต่อจากนั้นดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนพร้อมทั้งวัดและประเมินผล จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตาม ตัวชี้วัดและนำไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานในที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตาม มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป หลักการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้ที่จะเป็นผู้สอนแม้ว่าผู้สอนแต่ละคนจะมีเทคนิคการจัดการเรียนรู้เฉพาะของตน แตกต่างกันไป แต่ก็จำเป็นต้องยึดหลักการพื้นฐานเดียวกันในการจัดการเรียนรู้อื่น ได้แก่

1. หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ได้แก่ การเตรียมตัวผู้สอน ด้านความรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และด้านการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้
2. หลักการวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเตรียมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ เตรียมบททดสอบ และซ่อมสอนบุคคล
3. หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น หลักความแตกต่างระหว่าง

4. หลักการเร้า ความสนใจ หลักการเสริมแรง

5. และหลักการประเมินผลและรายงานผล ซึ่งเกี่ยวกับการกำหนด จุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ การสร้างและการใช้เครื่องมือการประเมิน การตีความหมายและการรายงานผลการประเมิน

ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นตารางการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังตาราง 2

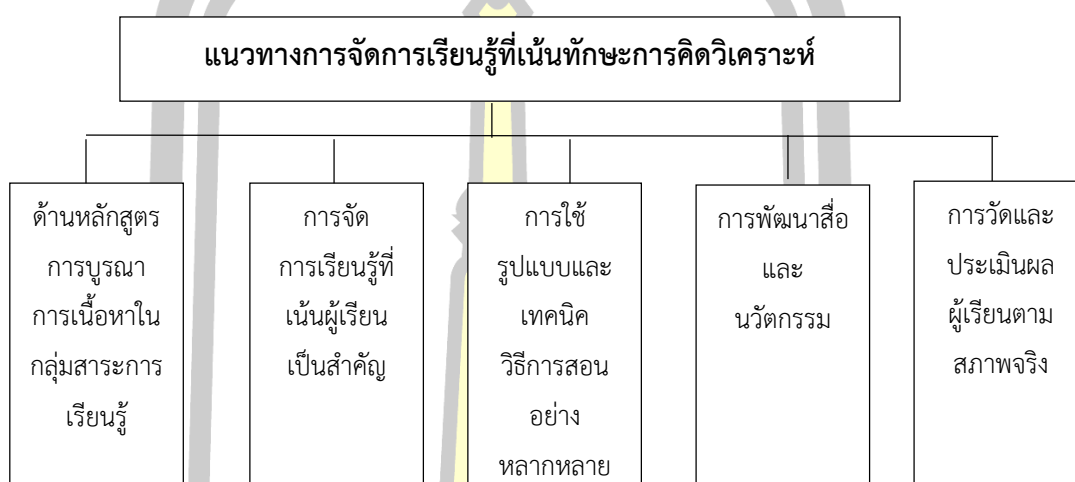
ตาราง 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะ การคิดวิเคราะห์	แหล่งที่มา						ความถี่
	นวลจิตต์ เขียวศิริพิงค์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และชัชเจน ไทยแท้ (2545)	พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2549)	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2557)	
1. ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาใน กลุ่มสาระการเรียนรู้	/	/	/	/	/	/	6
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	/	/	/	-	/	-	4
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย	-	/	/	/	/	/	5
4. การพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม	-	/	-	-	/	/	3
5. การวัดและประเมินผลผู้เรียน ตามสภาพจริง	/	/	-	-	/	/	4

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่สูง ในที่นี้ใช้ความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป เพื่อนำไปสร้างเครื่องมือในการวิจัยและเป็นองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจำนวน

5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย 4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม และ 5. การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังภาพประกอบ 3 ดังนี้

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

จากภาพประกอบ 3 แสดงองค์ประกอบของแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ได้จากการสังเคราะห์ของนักการศึกษาต่าง ๆ ประกอบด้วย

1. ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย
4. การพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม
5. การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

ส่วนองค์ประกอบที่เหลือผู้วิจัยได้นำไปจัดกลุ่มตามความสอดคล้องเพื่อนำไปสร้างตัวชี้วัดต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

- 1.1 ความหมายของการบูรณาการหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ในทัศนะที่แตกต่าง ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร

มีความหมาย 5 ประการโดยใช้ตัวย่อว่า “SOPEA” ซึ่งมาจากความหมายของหลักสูตรแต่ละ ลักษณะ ในภาษาอังกฤษ เพื่อง่ายต่อการจดจำดังนี้

1. หลักสูตร คือรายวิชาหลัก หรือเนื้อหาวิชาที่เรียน (Curriculum Assubjects and Subject Matters Objectives)
2. หลักสูตร คือเจตนาของผู้เรียนพึงบรรลุ (Curriculum as Objectives)
3. หลักสูตร คือแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้แห่งประสบการณ์ที่ คาดหวังแก่นักเรียน (Curriculum as Plans)
4. หลักสูตร คือประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน (Curriculum as Learners Experience)
5. หลักสูตร คือกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน (Curriculum as Educational Activities)

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คือการจัดเตรียมมวลประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน เกิดสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างกว้าง ๆ และความมุ่งหมาย เฉพาะของโรงเรียน

สำลี รักสุทธี (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือมวลประสบการณ์ หรือกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั้งในและนอก ห้องเรียน อันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้านความคิด เจตคติ และการปฏิบัติใน ทิศทางอันพึงประสงค์สรุปได้ว่าหลักสูตร คือมวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนโดยมีการวางแผน ล่วงหน้าไว้อย่างเป็นขั้นตอนเพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และทักษะต่าง ๆ อันเป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของผู้เรียน

สรุป หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง ครูจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดการคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในหลักสูตร สามารถกำหนดผล การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด มีความร่วมมือระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนา แนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ และได้ร่วมกันประเมินหลักสูตรบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการเรียนที่ดี

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้
องค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ เป็น แนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรไปด้วย สำหรับองค์ประกอบหลักสูตรนั้น นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

Taba (1962) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่า โดยทั่วไปหลักสูตรมักประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 อย่างคือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล

อรัญ บัวศรี (2542) กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร มีดังนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจง วิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของ วิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการเกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว
5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียน (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มีทักษะและความสามารถหลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้
7. ยุทธศาสตร์การสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียน การสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้ เนื้อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพิมพ์ แถบวีดิทัศน์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

จะเห็นได้ว่า การพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตร สามารถพิจารณาได้ทั้งในแง่ของการนำไปใช้ และองค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร (นิคม ชมภูหลง, 2545) กล่าวคือ

1. องค์ประกอบของหลักสูตรในแง่ของการนำไปใช้ ได้แก่ การพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรตั้งแต่พื้นฐานในการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร ซึ่งได้แก่ พื้นฐานของสังคม พื้นฐานทางปรัชญาการศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน เป็นต้น จนกระทั่งมาเป็นหลักสูตรแม่บทและจากหลักสูตรแม่บทยังมีเอกสาร และวัสดุประกอบหลักสูตรแผนการสอนประจำบทเรียน กิจกรรม

การเรียนการสอน ผู้เรียน ตลอดทั้งการวัดผลและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเป็นการพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรในแง่ของการนำหลักสูตรไปใช้เริ่มตั้งแต่พื้นฐานการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรจนกระทั่งการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งรวมกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนวัสดุและเอกสารประกอบหลักสูตรทั้งที่มีการประเมินหลักสูตรว่ามีประสิทธิภาพมากน้อย เพียงใด

2. กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ในส่วนของกระบวนการเรียนการสอน คือการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ครูจึงมีส่วนสำคัญที่สุดที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุผลตามความมุ่งหมาย ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ของการเรียนรู้ และจุดเน้นสำคัญในหลักสูตร ครูจึงควรมียุทธวิธีในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลคือครูต้องพยายามคิดค้นคว้าศึกษาหาวิธีการต่าง ๆ และวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ห้รับจุดเน้นสำคัญในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้กล่าวถึงการจัดการกระบวนการเรียนการสอนไว้ว่าควรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และจัดให้เหมาะสมกับธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ตลอดจนกลุ่มผู้เรียน ซึ่งสามารถสรุปกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้ ดังนี้

2.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียนควรให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ ตามสภาพท้องถิ่น และตามความสนใจของผู้เรียน ตลอดทั้งให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประสบการณ์มากที่สุด

2.2 ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นฝึกคิดให้เป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ

2.3 ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่ให้ผู้เรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติซึ่งมีผลส่งเสริมคุณลักษณะแต่ละบุคคล

2.4 ในการจัดการเรียนการสอน ให้โรงเรียนกำหนดช่วงตารางเรียนเอง โดยจะกำหนดครั้งละกี่คาบ เป็นช่วง สั้น หรือยาวได้ตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ตลอดทั้งลักษณะเนื้อหาและกิจกรรม

2.5 การวัดผลและการประเมินผล เป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความสามารถของผู้เรียน และเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินการตามแนวทางของหลักสูตรซึ่งผู้บริหารและครูมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำการทดสอบตามลักษณะการจัดประสบการณ์และเนื้อหาวิชาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ แล้วนำผลไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

นิคม ชมภูหลง (2545) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่าประกอบด้วย

1. หลักการเป็นเป้าหมายปลายทางของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายแสดงความคาดหวังของหลักสูตร
3. จุดมุ่งหมายเฉพาะ หรือจุดประสงค์ของกลุ่มวิชาหรือรายวิชา
4. โครงสร้างของหลักสูตร แสดงภาพรวมของหลักสูตร
5. เนื้อหาหลักสูตรประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหาความรู้ที่จะให้ผู้เรียน

ได้เรียน

6. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. แนวทางการใช้หลักสูตร

จากองค์ประกอบของหลักสูตรสรุปได้ว่า หลักการและจุดหมาย โครงสร้าง

เวลาเรียน กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล จะช่วยให้สามารถสร้างแบบจำลองในการจัดทำหลักสูตรได้ ในการจัดทำหลักสูตรนั้นจะต้องตอบคำถามให้ได้ถึงความมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรมีเนื้อหาสาระอะไร จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร และจะประเมินผลการเรียนการสอนอย่างไรการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาระบบการสร้างหลักสูตรที่สังเคราะห์ขึ้นจะมีลักษณะเป็น Linear Approach ซึ่งมีขั้นตอนที่ชัดเจนละเอียด ทำให้สามารถนำมาใช้ได้ง่ายและเป็น Ends-Means Rational ที่มีการกำหนดความมุ่งหมาย หรือผู้ผลิตที่ต้องการให้เกิดขึ้น และมีวิธีการที่จะทำให้งถึงความมุ่งหมายนั้นได้ ระบบการสร้างหลักสูตรนี้จะทำให้ได้หลักสูตรที่มีองค์ประกอบครบทั้ง 4 องค์ประกอบ คือวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชาประสบการณ์ การประเมิน มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ขั้นตอนแรกเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด ตามแนวคิดของไทเลอร์ จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน (Well define) และมีการจัดลำดับความสำคัญ ถ้ามีการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนก็จะทำให้สามารถวางแผนหลักสูตรได้ดี การกำหนดวัตถุประสงค์ให้มีความชัดเจนครอบคลุมและสามารถนำไปใช้ได้จริง ต้องมีการพิจารณาร่วมกันอย่างรอบคอบ (Deliberation) เพื่อหาข้อยุติ (Consensus) การพิจารณาอย่างรอบคอบต้องใช้ความเชี่ยวชาญที่ลึกซึ้ง (Eisner) โดยใช้หลักการของ Walker Naturalistic Approach คือ Deliberation หรือ Practical reasoning เป็นการพิจารณาถึงเป้าหมาย หรือผู้ผลิต และวิธีการ (Ends and Means) ให้สัมพันธ์กัน มีความพยายามในการค้นหาข้อเท็จจริง นอกจากนั้นต้องหาข้อเท็จจริงที่เป็นรูปธรรมพยายามกำหนดสิ่งที่ต้องการหาทางเลือก แต่ละคนทางและศึกษาผลกระทบต่อบุคคลที่ต้องการและผลที่ตามมาในแต่ละวิธี และเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. การคัดเลือกเนื้อหาการคัดเลือกเนื้อหาต้องตรงตามวัตถุประสงค์

ที่ตั้งเอาไว้ โดยมีการคำนึงถึงโครงสร้าง ของเนื้อหาในแต่ละสาขาวิชาและกระบวนการแสวงหาความรู้ การเลือกเนื้อหาต้องมีความสมดุลระหว่าง 3 Focal Points คือมีเนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้ เนื้อหาที่เน้นในเรื่องสังคม และมีสาระที่พัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เนื้อหาวิชาของ หลักสูตรต้องมาจาก ทั้ง 3 แหล่ง ดังกล่าวแล้วยังต้องคำนึงถึงข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ ด้วยจึงจะทำให้เนื้อหามีความครอบคลุม

3. การจัดเนื้อหาควรให้ผู้เรียนได้พิจารณาทางเลือกในการจัดระบบ เนื้อหาวิชาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นความต้องการของผู้เรียน ครูมี หน้าที่ส่งเสริมและพิจารณาแหล่งข้อมูลสำหรับนักเรียนทำให้เกิดทางเลือกที่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะ การสร้างความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

4. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การคัดเลือกประสบการณ์ การเรียนรู้เป็นการเลือกกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามความสามารถของแต่ละคน ใช้หลักการ Ends-Means ประสบการณ์การเรียนรู้เป็นกิจกรรมจริง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ประสบการณ์การเรียนรู้ต้องเลือกเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาส พอเพียงในการได้ประสบการณ์และประสบความสำเร็จตามข้อกำหนดงานเหล่านั้น ประสบการณ์ การเรียนรู้ต้องทำให้ผู้เรียนได้รับความพึงพอใจจากการปฏิบัติและควรเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ลักษณะของผู้เรียนและปัญหาของผู้เรียน

5. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ การสอนที่มีประสิทธิภาพควรจัด ประสบการณ์เรียนรู้แต่ละอย่างให้มีความสัมพันธ์ก่อนหลังอย่างเป็นลำดับ (Vertical Organization) และควรมีการเชื่อมโยงกับวิชาอื่น (Horizontal Organization) โดยใช้เกณฑ์ 3 เกณฑ์ คือ ความต่อเนื่อง (Continuity) ลำดับเหตุการณ์ (Sequence) และการบูรณาการ(Integration)

6. การประเมินผล เป็นการประเมินว่าประสบการณ์การเรียนรู้และ การจัดระบบได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ จะเป็นการประเมินทั้งผลสัมฤทธิ์ซึ่งเป็น ประเมินแบบ Summative และการประเมินแบบ Formative การประเมินผลเป็นการดูพฤติกรรมที่ เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งไม่จำกัดไว้เพียงการทดสอบธรรมดา ยังใช้เทคนิคอื่นร่วมด้วย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม และตัวอย่างของงานนักเรียน เป็นต้น การสร้างเครื่องมือวัด ต้องมีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ แบบทดสอบจะตั้งอยู่บนวัตถุประสงค์วิธีการประเมินที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการจะเกิดขึ้นตลอดการสอน

โดยสรุป หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ 1) ผู้สอนสามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในหลักสูตร 2) สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด 3) การออกแบบหลักสูตรตามแนวทางสะเต็มศึกษา 4) การร่วมกันออกแบบ

หลักสูตรสถานศึกษา 5) การร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ และ 6) การร่วมกันประเมินหลักสูตรบูรณาการ

2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ด้วยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจากประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ และความถนัดเน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ใช้หลากหลายวิธีสอน หลากหลายแหล่งความรู้ สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย คือพัฒนาปัญญารวมทั้งเน้นการใช้วิธีการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างตื่นตัว สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

เทียน ทองแก้ว (2545) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (Active Participation) ทั้งทางด้านกาย สติปัญญาอารมณ์และสังคมในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้โดยมีบทบาทดังกล่าวมากกว่าผู้สอน

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงความถึงแตกต่างระหว่างบุคคล ธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละวัย ทั้งในด้านความสนใจ ความถนัดพิเศษและความสามารถ ผู้สอนจะต้องเข้าใจในหลักพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อที่จะได้จัดเตรียมบทเรียนและกิจกรรมไว้อย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ผู้เรียนต้องเป็นผู้ลงมือเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะเกิดผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน

2.2 หลักการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีความเป็นไทย และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม จะมีกระบวนการที่สร้างให้คนไทยเป็นคนที่มีความดีในการคิดระดับสูง คิดเป็นองค์รวมและร่วมมือกันพัฒนาสังคมไทย การเรียนรู้ตามหลักสูตรใหม่จึงออกแบบให้เป็นการสอนแบบบูรณาการ ที่จะต้องใช้สหวิทยาการมีหลักการสำคัญ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2547)

2.2.1 ครูมีความเชื่อพื้นฐานว่านักเรียนทุกคนเรียนรู้ได้ และมีพื้นฐานของความรักความเข้าใจ ครูจึงเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน และพร้อมเอื้ออำนวยความสะดวก จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีอิสระในการคิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง ครูพร้อมให้คำปรึกษาให้กำลังใจ เสริมแรงให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นว่าตนเอง มีความสามารถในการเรียนรู้ ในเชิงพหุปัญญาในด้านใดด้านหนึ่งหรือในทุกด้าน

2.2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ยึดหลักการพัฒนาผู้เรียนให้ถึงศักยภาพสูงสุด คือ ผู้เรียนได้พัฒนาตนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์และสังคม หลังเรียนหรือหลังทำกิจกรรม มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง ภาคภูมิใจในผลการปฏิบัติ

2.2.3 การยึดชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นหลักในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดเชิงระบบ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีรูปแบบการคิดของตนเอง ค้นพบตนเอง

2.2.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลและหลักการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา

2.2.5 การจัดประสบการณ์โดยใช้คุณธรรมนำความรู้บูรณาการคุณธรรมในการจัดประสบการณ์ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ถือว่าครูทุกคนมีหน้าที่พัฒนาผู้เรียนให้ประพฤติตนยึดหลักคุณธรรมและพัฒนาตนให้มีค่านิยมอันพึงประสงค์ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2544)

2.2.5.1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2.2.5.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.2.5.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตาม

ศักยภาพ

2.2.5.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทั้งด้านสาระ เวลาและ
การจัดการเรียนรู้

2.2.5.5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุก
กลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์
ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญามีความสุขและมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบ
อาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรม
ของพระพุทธ ศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์

2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน
และรักการค้นคว้า

3. มีความรู้อันเป็นสากลรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความ
เจริญก้าวหน้าทางวิทยาการมีทักษะและศักยภาพในการจัดการการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี
ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ทักษะการคิด การสร้างปัญญาและทักษะในการดำเนินชีวิต

5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิต
มากกว่าเป็นผู้บริโภค

7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็น
พลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข

8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี
กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้
สังคมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรคำนึงถึงประเด็นสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ผู้สอน
คำนึงถึงวัยและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา 2) ผู้สอนคำนึงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่
ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด
4) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหากับกระบวนการคิด 5) ผู้สอนออกแบบ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ 6) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง

3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย

3.1 ความหมายของการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย

จิตรรา ปราชนิวัฒน์ (2531) ได้ให้ความหมายของการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลของปฏิกิริยาตอบสนองที่มีต่อสิ่งเร้าการเรียนรู้ยังหมายถึงการปรับปรุง และการปรับปรุงที่เกิดขึ้นอาจจะมีคุณค่าในทางที่ดีขึ้น หรือไม่ก็อาจเป็นได้

กชกร ธิปัตติ (2547) ได้ให้ความหมายของการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย คือ กระบวนการที่ประสบการณ์ตรงและหรือประสบการณ์ทางอ้อม กระทำให้อินทรีย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร แต่ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากเหตุอื่น เช่น วุฒิภาวะ ความเจ็บป่วย ฤทธิ์ยาสารเคมี ฯลฯ

จากความหมายของการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย คือ พฤติกรรม การแสดงออกของครูในสถานศึกษาที่ตระหนักถึงการพัฒนาและปรับปรุงการสอนของตน ด้วยการเรียนรู้วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ของการสอนที่มีอยู่อย่างหลากหลายวิธี เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งนิยาม ดังกล่าวเชื่อมโยงถึงตัวชี้วัด ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย ประกอบด้วย

1. การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนจำแนกแยกแยะ ส่วนประกอบย่อยต่าง ๆ ได้
2. การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนจัดหมวดหมู่ได้
3. การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ได้
4. การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสรุปความจำจากข้อมูลต่าง ๆ ได้
5. การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนนำ ความรู้ หลักการ ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ได้

3.2 ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในลักษณะใดจึงจะเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้จะพิจารณาได้จากพฤติกรรมที่เกิดขึ้น 3 ลักษณะ ดังนี้ (มะลิวัน สมศรี, 2558)

3.2.1 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น เป็นพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิม

หมายความว่า พฤติกรรมก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้จะแตกต่างกัน เช่น เปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมทำไม่เป็นไม่รู้ ไม่เข้าใจ ทำไม่ดี กลายมาทำเป็นเข้าใจ รู้ ทำดีขึ้นเรื่อย ๆ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้อาจเป็นได้ทั้งด้านดีและไม่ดี ไม่ใช้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านดีเพียงด้านเดียว อาจเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น เด็กโกรธแล้วใช้คำด่า เกลียดครูแล้วหนีโรงเรียน ฯลฯ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นได้ทั้งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอกที่เรามองเห็นได้ หรืออาจพฤติกรรมทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด จิตใจก็ได้ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอาจเปลี่ยนได้ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตตพิสัย และทักษะพิสัย

3.2.2 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นต้องเป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะถาวร เช่น การว่ายน้ำเป็น ถือเป็นพฤติกรรมที่ถาวร เพราะเกิดจากเปลี่ยนแปลงจากเดิม คือว่ายน้ำไม่เป็น กลายมาว่ายน้ำเป็น และเมื่อว่ายน้ำเป็นแล้ว แต่ไม่มีโอกาสในช่วงเวลาหลายเดือนก็ยังคงว่ายน้ำได้ เช่น เดิมพฤติกรรมที่ว่ายน้ำได้นี้ เป็นพฤติกรรมที่ถาวร เรียกได้ว่าการเกิดการเรียนรู้ แต่ถ้าเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ถาวร เช่น ความเหนื่อยล้า ความเจ็บป่วย การถูกบังคับ ฤทธิ์ยา สารเคมี แอลกอฮอล์ซึ่งทำให้พฤติกรรมของ บุคคลเปลี่ยนไปจากเดิมชั่วคราวหนึ่ง ไม่นับว่าเป็น พฤติกรรมการเรียนรู้

3.2.3 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นจะต้องเนื่องมาจากประสบการณ์ ถ้าเป็นการเปลี่ยนแปลงเนื่องมาจากเหตุอื่น เช่น วุฒิภาวะ ความพิการความเคยชิน ซึ่งถึงแม้เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวร ก็ไม่นับ เป็นการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากวุฒิภาวะ เช่น การที่เด็กเปลี่ยนจากคลานมาเป็นยืน เดินได้ การเปลี่ยนพฤติกรรมอันเนื่องมาจากความเคยชิน เช่น ตอนแรกทนเสียงคนกลืนบางอย่างไม่ได้ นานไปก็เคยชินจนไม่รู้สึกรู้ว่ามีเสียงหรือกลืนนั้น ๆ หรือปฏิกิริยาสะท้อนต่าง ๆ เช่น การไอจาม กระพริบตากระตุก สะดุ้ง เมื่อถูกเข็มแทง ฯลฯ เราไม่รับเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิม อันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกหัดที่ทำงานกลายเป็นพฤติกรรมอย่างถาวร โดยใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการอย่างหลากหลาย

3.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้

องค์ประกอบของการเรียนรู้ มีดังนี้ (มะลิวัน สมศรี, 2558)

1. แรงขับ (Drive) มี 2 ประเภท คือแรงขับปฐมภูมิ (Primary drive) ความหิวกระหาย แรงขับทุติยภูมิ (Secondary Drive) เป็นเรื่องของความต้องการทางด้านจิตใจและสังคมเช่นความวิตกกังวลความต้องการความรักความปลอดภัยฯลฯแรงขับทั้งสองประเภทมีผลให้เกิดปฏิกิริยาอันจะนำไปสู่การเรียนรู้

2. สิ่งเร้า (Stimulus) เป็นตัวการทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาโต้ตอบออกมา และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมว่าจะแสดงอาการตอบสนองออกมาในลักษณะใดสิ่งเร้าอาจเป็น เหตุการณ์หรือวัตถุและอาจเกิดภายใน หรือภายนอกร่างกายก็ได้เช่นเสียงนาฬิกาปลุกเราให้ตื่น กำหนดวันสอบเราให้เตรียมตัวสอบ

3. อาการตอบสนอง (Response) คือพฤติกรรมที่แสดงออกมาเมื่อ ได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าหรือพูดว่าคือหนทางพฤติกรรมของสิ่งเร้าเป็นการกระทำของร่างกายและ อาจเป็นได้ชัดหรือไม่ชัดก็ได้ซึ่งมักจะเกิดตามหลังสิ่งเร้าเสมอ

4. สิ่งเสริมแรง (Reinforcement) คือสิ่งที่มาเพิ่มกำลังทำให้เกิด การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับอาการตอบสนองเช่น รางวัลการทำโทษซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้มาก แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

4.1 สิ่งเสริมแรงปฐมภูมิเป็นสิ่งที่เสริมแรงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและ บำบัดความต้องการหรือลดแรงขับโดยตรง เช่น อาหารเป็นสิ่งเสริมแรงแก่บุคคลที่กำลังหิว

4.2 สิ่งเสริมแรงทุติยภูมิเช่นเงินชื่อเสียงนอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบ ด้านอื่น ๆ เช่น ความพร้อมความสนใจการตั้งใจระดับสติปัญญาการฝึกการทำซ้ำสุขภาพจิต สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งแตกต่างกันไปตามทัศนะของนักจิตวิทยาอย่างไรก็ตามกล่าวสรุปได้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 4 เป็นอย่างน้อยได้แก่แรงขับสิ่งเร้า การตอบสนองและสิ่งเสริมแรง

3.4 ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้

การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมรายได้ในที่นี้ขอเสนอ

4 ด้าน คือ

3.4.1 ตัวผู้เรียน

3.4.2 บทเรียน

3.4.3 วิธีการเรียนการสอน

3.4.4 สภาพแวดล้อม

สรุปได้ว่า การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย มีขั้นตอน และองค์ประกอบ ดังนี้ 1) มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย 2) มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียน ทำได้ 3) สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น 4) การตั้งคำถามฝึก การคิดวิเคราะห์ ท่านจะให้เวลานักเรียนคิดและตอบคำถาม 5) ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหา และกระบวนการคิดในการเรียนการสอน และ 6) ผู้สอนสามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอน

4. ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม

4.1 ความหมายของสื่อการเรียนรู้

Boyatzis (1982) ได้ให้ความหมายว่า สื่อการสอน ได้แก่ อุปกรณ์ทั้งหลายที่ช่วยเสนอความรู้ให้แก่ผู้เรียนจนเกิดผลการเรียนการสอนที่ดี ทั้งนี้มีความหมายรวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เฉพาะแต่สิ่งที่เป็นวัตถุหรือเครื่องมือเท่านั้น เช่น การศึกษานอกสถานที่ การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิตการทดลอง ตลอดจนถึงการสัมภาษณ์และการสำรวจ

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความหมายว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เน้นสื่อที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการเรียนรู้

คชานนท์ ฉ่ำเมืองปักษ์ (2555) ได้ให้ความหมายว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่ช่วยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการคน สัตว์ สิ่งของหรือแนวความคิดที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มประสบการณ์ หรือเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

มนตรี เสงี่ยม (2551) ได้ให้ความหมายว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นบุคคล วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิควิธีการซึ่งเป็นตัวกลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็วเป็นเครื่องมือและตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็วเป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

โดยสรุป การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม หมายถึง การจัดการเรียนรู้หรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นขั้นให้ความรู้ เนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนควรเลือกสื่อและนวัตกรรม ให้ตรงกับเนื้อหา และเทคนิควิธีการสอนต้องมีการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อและนวัตกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อในขั้นนี้ต้องเป็นสื่อที่เสนอความรู้อย่างละเอียดถูกต้องและชัดเจนแก่ผู้เรียน

4.2 ประเภทของสื่อการเรียนรู้

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2537) ได้แบ่งประเภทของสื่อการสอนไว้ 3 ประเภท

ได้แก่

1. สื่อประเภทวัสดุ บางครั้งเรียกว่าสื่อเล็ก เป็นสื่อที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ ในลักษณะของ ภาพ เสียง และตัวอักษรในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาหา ความรู้วัสดุที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้นจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 วัสดุที่เสนอเรื่องราวหรือความรู้ที่ไม่ใช้ตัวมันเอง โดยไม่อาศัย เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ในการนำเสนอเรื่องราว ได้แก่ กระดาน ชอล์ก กระดานดำ โปสเตอร์ ภาพเขียนภาพถ่าย แผ่นภาพ แผนภูมิ กราฟ การ์ตูน ของจริง ของจำลอง บัตรคำ หนังสือเรียน

1.2 วัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือกลไก เป็นตัวนำเสนอเรื่องราว หรือความรู้ ได้แก่ แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง

2. สื่อประเภทเครื่องมือหรือโสตทัศนูปกรณ์ บางครั้งเรียกว่า“สื่อ ใหญ่”ซึ่งเป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะถ่ายทอดไปยังครูและนักเรียน ต้องอาศัยวัสดุไป ใส่ในตัวของมัน สื่อประเภทนี้ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ โทรทัศน์วงจรปิด

3. สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการหมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูหรือนักเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน ในบางครั้งการเรียนการสอนต้องอาศัยเทคนิคบางประการเข้า ช่วย จึงทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี จะใช้เพียงวัสดุหรือเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างก็ยังไม่เพียงพอต้องอาศัยสื่อการสอนต่อไปนี้

3.1 การเล่นเกมและหุ่น

3.2 การแสดงบทบาทสมมติ

3.3 การสาธิต

3.4 การศึกษานอกสถานที่

3.5 การแสดงนิทรรศการ

3.6 การทดลอง

3.7 นิทรรศการ

3.8 รายการโทรทัศน์

3.9 รายการวิทยุ

Edgar Dale (1969) ได้แบ่งประเภทของสื่อการสอนไว้ 3 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ (Software) หมายถึง สื่อที่เก็บความรู้ไว้ในตัวเอง ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ จำเป็นจะต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผ่นเสียง ลูกโลก รูปภาพ หุ่นจำลอง ฯลฯ

1.2 วัสดุที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผ่นฟิล์ม ภาพยนตร์ สไลด์

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ (Hardware) หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางหรือตัวผ่านทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกในวัสดุที่สามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็น หรือได้ยิน เช่น เครื่องฉายแผ่นโปร่งใสเครื่องฉาย

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ (Techniques and Methods) หมายถึง สื่อที่มีลักษณะเป็นแนวความคิดหรือรูปแบบขั้นตอนในการเรียนการสอน โดยสามารถนำสื่อวัสดุและอุปกรณ์มาช่วยในการสอนได้ เช่น เกม สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมุติ และการสาธิต เป็นต้น อธิพร ศรียมก (2554) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนแบ่งตามคุณลักษณะได้ 4 ประเภทคือ

1. สื่อประเภทวัสดุ ได้แก่ สไลด์ แผ่นใส เอกสาร ตำรา สารเคมี สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และคู่มือการฝึกปฏิบัติ

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ ได้แก่ ของจริง หุ่นจำลอง เครื่องเล่นเทปเสียง เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉายแผ่นใส อุปกรณ์และเครื่องมือในห้องปฏิบัติการ

3. สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ ได้แก่ การสาธิตการอภิปรายกลุ่ม การฝึกปฏิบัติการฝึกงาน การจัดนิทรรศการและสถานการณ์จำลอง

4. สื่อประเภทคอมพิวเตอร์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Cai) การนำเสนอด้วยคอมพิวเตอร์ (Computer presentation) การใช้ intranet และinternet เพื่อการสื่อสาร (electronic mail : e-mail) และการใช้ www. (world wide web) สื่อการเรียนการสอนจำแนกตามประสบการณ์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้สื่อที่เหมาะสมส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

4.3 องค์ประกอบในการใช้สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ เน้นอุปกรณ์และวิธีการที่ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ การใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรวัดหลักการดังต่อไปนี้

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2537) ได้สรุปถึงประโยชน์หรือคุณค่าของสื่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น

2. ทำให้บทเรียนนี้เป็นที่น่าสนใจ น่าเรียน สนุกสนานและเพลิดเพลิน
 3. ช่วยให้ผู้เรียนจำประทับใจความรู้สึกรักไว้นาน
 4. ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสิ่งแวดล้อม
 5. ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ร่วมกันและเข้าใจเหมือนกัน
 6. ทำในสิ่งที่เข้าใจยากให้ง่ายขึ้น
 7. เป็นการสร้างแรงจูงใจและสร้างความสนใจ
 8. สามารถเอาชนะข้อจำกัดต่าง ๆ เกี่ยวกับระยะเวลาระยะทางและขนาดได้
- ชูชัย สมितिไกร (2552) กล่าวถึงบทบาทของสื่อการเรียนรู้ว่ามีบทบาทต่อ

การเรียนรู้ของเด็กระดับประถมศึกษาดังนี้

1. จัดหาวัสดุต่าง ๆ สำหรับผลต่อสื่อให้เพียงพอ
2. สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อหรือจัดหาสื่อประกอบการสอน
3. จัดให้มีห้องสื่อและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ จะเก็บไว้ให้เป็นระบบตาม
4. เป็นตัวแบบที่ดีสำหรับการเรียนของเด็กแล้วสามารถทำให้เด็กเรียนได้เร็วขึ้น
5. สื่อการเรียนรู้ในรูปของกิจกรรมหรือวิธีการต่าง ๆ จะทำให้เกิดบรรยากาศ

กลุ่มประสบการณ์

ของความเป็นกันเอง

6. ช่วยให้อาคารสถานที่เปิดกว้าง ต่อการเรียนรู้ของเด็ก
- บุญมี เณรยอด (2546) กล่าวถึงการใช้สื่อการสอนว่าควรมีความมุ่งหมายดังนี้

ประสบการณ์ตรงมากขึ้น

1. สร้างความรู้ที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดแนวคิดและได้
2. เราความสนใจและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน
3. นักเรียน นักศึกษาสามารถจำสิ่งที่เรียนได้ในระยะยาว
4. นำสิ่งที่เป็นประสบการณ์ตรงจากแหล่งต่าง ๆ มาสู่ห้องเรียนได้มากขึ้น
5. สร้างพื้นฐานในด้านความคิดสร้างสรรค์ให้แก่นักเรียน นักศึกษา
6. เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาได้เข้าใจบทเรียนและเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้

อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

7. เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
8. เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทบทวนสรุปและทำเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์กัน
9. เสริมสร้างกิจกรรมที่แปลกออกไปและให้นักเรียน นักศึกษามีส่วน

ร่วมในบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่

10. ช่วยให้นักเรียน นักศึกษาเดินได้เร็วขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้เน้นว่าสื่อการเรียนการสอนเป็นอุปกรณ์และวิธีการที่ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าสนใจ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในบทเรียนได้เร็วขึ้น ดังนั้น การดำเนินการในระดับโรงเรียนที่ดีควรมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. จัดหาวัสดุต่าง ๆ สำหรับผลิตสื่อให้เพียงพอ
 2. สนับสนุนให้ครูผลิตสื่อหรือจัดหาสื่อประกอบการสอน
 3. จัดให้มีห้องสื่อและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ จัดเก็บไว้ให้เป็นระบบตามกลุ่ม
- ประสบการณ์
4. จัดให้มีทะเบียนสื่อและสถิติการใช้สื่อต่าง ๆ
 5. จัดบริการสื่อการสอนให้ได้รับความสะดวกในการนำไปใช้
 6. ควบคุมกำกับให้ครูใช้สื่อในการเรียน
 7. จัดบริการและสาธิตการนำสื่อไปใช้และการเก็บรักษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1) ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ 2) มีการใช้สื่อที่สอดคล้องตรงกับเนื้อหาที่เรียน 3) มีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อโดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ 4) สื่อสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน 5) สื่อมีความทันสมัย และสร้างความสนใจผู้เรียน และ 6) สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

5. การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

5.1 ความหมายการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

สำหรับความหมายของการวัดประเมินผลนั้นนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524) ได้ให้ความหมายของการวัดผลประเมินผลว่า การวัดผล คือการกำหนดหน่วยให้แก่ปริมาณที่มีอยู่โดยใช้เครื่องมือวัดการวัดทางการศึกษาที่ใช้กันอยู่ อาจเป็นการสังเกตของครูตารางตรวจสอบพฤติกรรมหรือข้อสอบการประเมินผลคือการนำผลที่วัดได้มาหาคุณค่าการประเมินผลควรจะรวมถึงวิเคราะห์ความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ วิธีการที่ได้ใช้ไปเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตลอดจนพิจารณาถึงประมาณของคุณสมบัติที่วัดไว้ เช่น เก่งหรือไม่เก่ง ดีหรือไม่ดี

ศิริพร แยมนิล (2549) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลว่า การวัดเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความหมายและเปรียบเทียบ ลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งทีวัดนั้น ๆ การประเมินผลเป็นการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับ และภาพคุณค่าความจริงและการกระทำบางที่ขึ้นอยู่กับวัดเพียงอย่างเดียว

อัครัง บัวศรี (2542) ได้ให้ความหมายการวัดผลและการประเมินผลว่า

การวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมคือจะแสดงผลของการวัดผลออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใด จากที่ได้เรียนไปแล้วและอาจบอกได้หลังจากการสอบแล้วว่านักเรียนได้คะแนน(จากการวัด)เท่าไรโดยนำผลที่นักเรียนทำได้กับคำตอบที่ครูเตรียมคะแนนที่เราได้ จากการวัดผลนั้น เช่น เก่งหรือไม่เก่งดีหรือไม่ดี คือเมื่อเราได้คะแนนจากการวัดมาแล้วเรายังบอกไม่ได้ที่เดียวว่าเด็กคนนั้นเก่งหรือไม่เก่งเราจะต้องใช้วิจารณ์ญาณดูต่อไปอีก โดยการเปรียบเทียบกับคนอื่นในห้องเดียวกัน

พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ (2554) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่า การประเมินการเรียนรู้ (Assessment) คือการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพจากกระบวนการทำงาน การปฏิบัติงาน และผลผลิตที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้เพื่อการตีค่า ส่วนการประเมิน (Evaluation) คือการตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพที่ได้จากการวัดสิ่งที่ต้องการประเมิน

กล่าวโดยสรุป การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการในการหาข้อมูลต่าง ๆ หรือการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียนสร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงนำผลการประเมิน การเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

5.2 วัดดูประสงค์ของการวัดผลและประเมินผล

ชูชัย สมธิโร (2552) ได้กล่าวไว้ว่าครูผู้สอนจะต้องประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพในการสอน โดยปกติการประเมินผลทางการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

5.2.1 การประเมินผลในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่ การตัดสินผลงานของนักเรียนโดยการเทียบเคียงมาตรฐานที่กำหนดไว้

5.2.1.1 เพื่อประเมินผลในความสำเร็จทางการสอนของครู
5.2.1.2 เพื่อตัดสินว่านักเรียนทุกคนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

5.2.2 การประเมินผลโดยการเปรียบเทียบกับกลุ่มปกติ ได้แก่ การตัดสินผลงานของนักเรียนด้วยการเทียบเคียงกับผลงาน หรือชั้นของนักเรียนผู้นั้น

5.2.2.1 เพื่อตัดสินว่าผลงานของนักเรียนแต่ละคนนี้เป็นอย่างไรเมื่อเทียบเคียงกับคนอื่นในกลุ่มของตน

5.2.2.2 เพื่อให้ได้ข้อมูลของผลการศึกษาสำหรับได้-ตก การสอบเลื่อนชั้นการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาการจัดกลุ่มนักเรียนการสอบชิงทุน เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2547) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลในระดับประถมศึกษาโดยสรุปไว้ 3 ประการคือ

1. เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน
2. เพื่อปรับปรุงการสอนของครูและปรับปรุงการเรียนของนักเรียน
3. เพื่อการตัดสินใจเลื่อนชั้น

กิดานนท์ มลิทอง (2543) ได้จำแนกการวัดผลและประเมินผลแบ่งเป็น 3

ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อช่วยให้ครูได้ทราบความสามารถของแต่ละคนเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินว่าจะมีความสามารถเพียงพอในการศึกษาต่อหรือไม่ หากไม่ดีพออาจจะทำการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
2. การประเมินผลระหว่างเรียนเมื่อมีการสอนไประยะหนึ่ง ๆ ควรจะมีการประเมินผลนักเรียนตามจุดประสงค์รายวิชา เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความสามารถพอหรือควรจะได้ก้าวไปข้างหน้าได้หรือยัง
3. การประเมินผลหลังเรียนนี้เป็นการประเมินความครอบคลุมจุดประสงค์ต่าง ๆ และเป็นการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถ เพื่อดูว่านักเรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2537) ได้สรุปประโยชน์การวัดผลไว้ ดังนี้

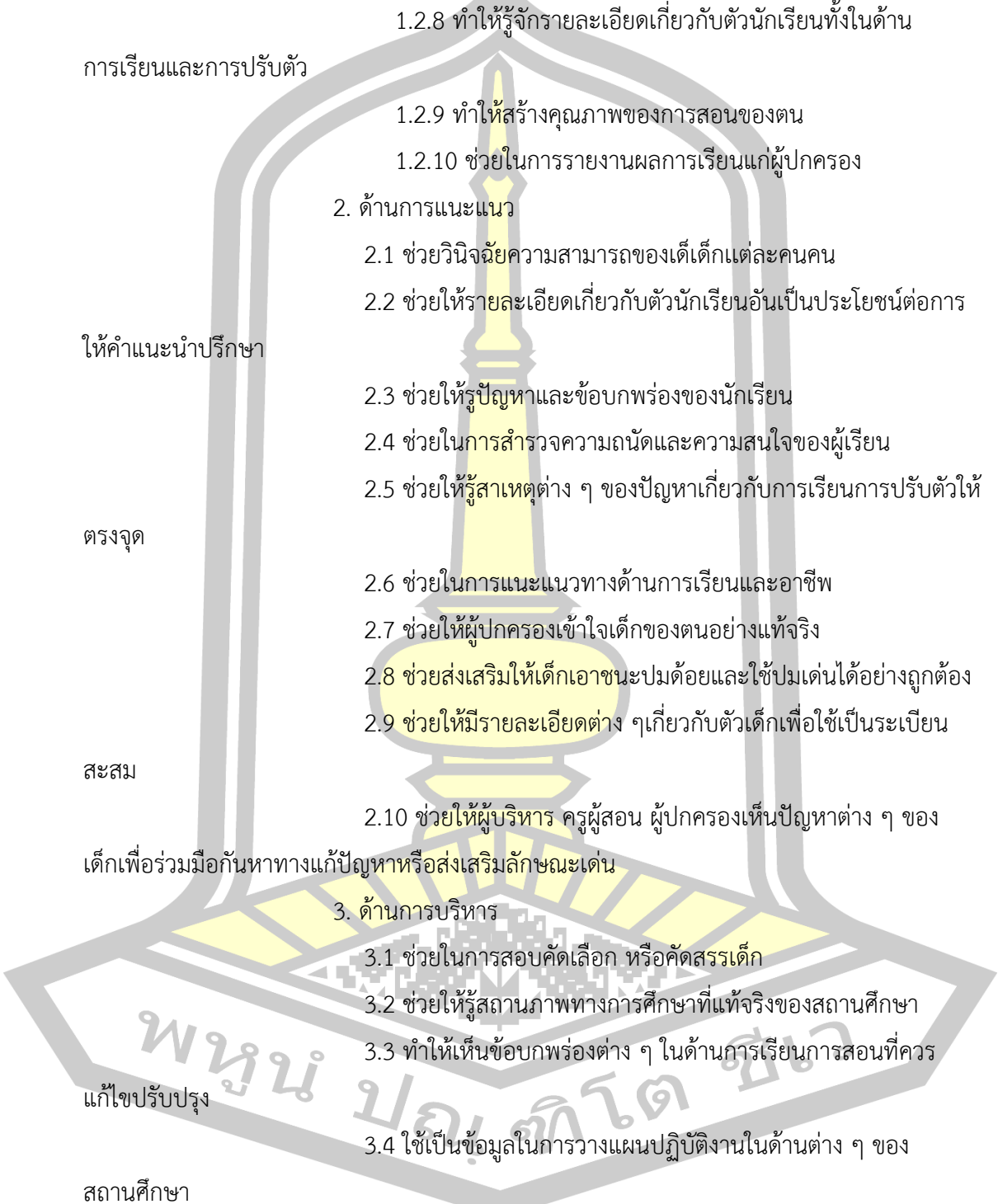
1. ด้านการเรียนการสอน

1.1 ประโยชน์ต่อนักเรียน

- 1.1.1 ทำให้รู้ความสามารถในแต่ละด้านของตน
- 1.1.2 ทำให้รู้สิ่งบกพร่องที่ตัวเองต้องรีบแก้ไข
- 1.1.3 ช่วยในการเลือกโปรแกรมวิชาเรียน
- 1.1.4 ได้รับการซ่อมเสริมข้อบกพร่องต่าง ๆ
- 1.1.5 ทำให้รู้ระดับความงอกงามในการเรียนของตน
- 1.1.6 ทำให้ตื่นตัวในการเรียน

1.2 ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

- 1.2.1 ช่วยให้เห็นพื้นฐานความรู้ของเด็ก
- 1.2.2 ช่วยกำหนดจุดเริ่มต้นของการสอน
- 1.2.3 ทำให้ทราบความก้าวหน้าของผลการเรียน
- 1.2.4 ทำให้ทราบความเด่น-ด้อย ของผู้เรียน
- 1.2.5 ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กได้ตรงจุด

-
- 1.2.6 ทำให้เรื่องวิธีสอนและกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม
- 1.2.7 ช่วยในการจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อกิจกรรมการสอน
- 1.2.8 ทำให้รู้จักรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนทั้งในด้าน
- การเรียนรู้และการปรับตัว
- 1.2.9 ทำให้สร้างคุณภาพของการสอนของตน
- 1.2.10 ช่วยในการรายงานผลการเรียนแก่ผู้ปกครอง
2. ด้านการแนะแนว
- 2.1 ช่วยวินิจฉัยความสามารถของเด็กแต่ละคน
- 2.2 ช่วยให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนอันเป็นประโยชน์ต่อการ
- ให้คำแนะนำปรึกษา
- 2.3 ช่วยให้รู้ปัญหาและข้อบกพร่องของนักเรียน
- 2.4 ช่วยในการสำรวจความถนัดและความสนใจของผู้เรียน
- 2.5 ช่วยให้ผู้รู้สาเหตุต่าง ๆ ของปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการปรับตัวให้
- ตรงจุด
- 2.6 ช่วยในการแนะแนวทางด้านการเรียนและอาชีพ
- 2.7 ช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กของตนอย่างแท้จริง
- 2.8 ช่วยส่งเสริมให้เด็กเอาชนะปมด้อยและใช้ปมเด่นได้อย่างถูกต้อง
- 2.9 ช่วยให้มีรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเด็กเพื่อใช้เป็นระเบียบ
- สะสม
- 2.10 ช่วยให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของ
- เด็กเพื่อร่วมมือกันหาทางแก้ปัญหาหรือส่งเสริมลักษณะเด่น
3. ด้านการบริหาร
- 3.1 ช่วยในการสอบคัดเลือก หรือคัดสรรเด็ก
- 3.2 ช่วยให้ผู้รู้สถานภาพทางการศึกษาที่แท้จริงของสถานศึกษา
- 3.3 ทำให้เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ในด้านการเรียนการสอนที่ควร
- แก้ไขปรับปรุง
- 3.4 ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของ
- สถานศึกษา
- 3.5 ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารงานการศึกษาและแจ้งให้ชุมชนทราบ
- 3.6 ใช้เป็นข้อมูลสำหรับงานแนะแนวของสถานศึกษา
- 3.7 ก่อให้เกิดการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของสถานศึกษา

4. ด้านการวิจัย

4.1 ทำให้มองเห็นปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน

การบริหารที่ค้นหาความจริง

4.2 ทำให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับใช้วิเคราะห์ผลใน

กระบวนการวิจัย

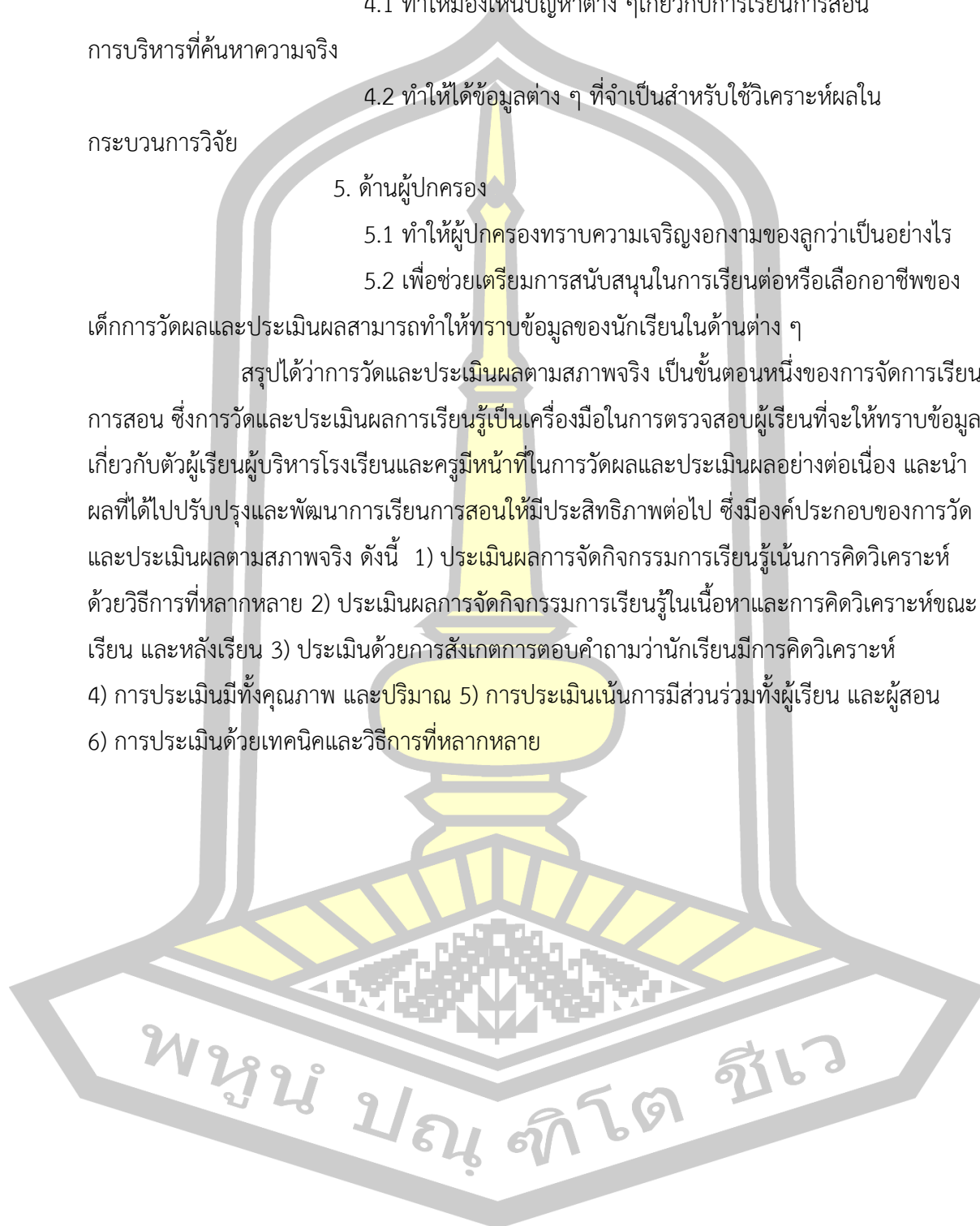
5. ด้านผู้ปกครอง

5.1 ทำให้ผู้ปกครองทราบความเจริญของลูกว่าเป็นอย่างไร

5.2 เพื่อช่วยเตรียมการสนับสนุนในการเรียนต่อหรือเลือกอาชีพของ

เด็กการวัดผลและประเมินผลสามารถทำให้ทราบข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบผู้เรียนที่จะให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนผู้บริหารโรงเรียนและครูมีหน้าที่ในการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งมีองค์ประกอบของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ดังนี้ 1) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการคิดวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียน และหลังเรียน 3) ประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถามว่านักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ 4) การประเมินมีทั้งคุณภาพ และปริมาณ 5) การประเมินเน้นการมีส่วนร่วมทั้งผู้เรียน และผู้สอน 6) การประเมินด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย

ตาราง 3 สรุปองค์ประกอบและตัวชี้วัดของแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	รวม
1. หลักสูตร การบูรณาการเนื้อหา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้	1) ผู้สอนสามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในหลักสูตร 2) สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด 3) การออกแบบหลักสูตรตามแนวทางสะเต็มศึกษา 4) การร่วมกันออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา 5) การร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ 6) การร่วมกันประเมินหลักสูตรบูรณาการ	6
2. การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1) ผู้สอนคำนึงถึงวัยและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา 2) ผู้สอนคำนึงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด 4) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมโยง เนื้อหากับกระบวนการคิด 5) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม 6) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการ การคิดขั้นสูง	6
3. การใช้รูปแบบและ เทคนิค วิธีการสอน อย่างหลากหลาย	1) มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย 2) มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้ 3) สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดง ความคิดเห็น 4) การตั้งคำถามฝึกการคิดวิเคราะห์ ท่านจะให้เวลานักเรียนคิดและ ตอบคำถาม 5) ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและกระบวนการคิดในการเรียน การสอน 6) ผู้สอนสามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอน	6

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	รวม
4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	1) ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ 2) มีการใช้สื่อที่สอดคล้องตรงกับเนื้อหาที่เรียน 3) มีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อโดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ 4) สื่อสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน 5) สื่อมีความทันสมัย และสร้างความสนใจผู้เรียน 6) สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	6
5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	1) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการคิดวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียน และหลังเรียน 3) ประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถามว่านักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ 4) การประเมินมีทั้งคุณภาพ และปริมาณ 5) การประเมินเน้นการมีส่วนร่วมทั้งผู้เรียน และผู้สอน 6) การประเมินด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย	6
รวม		30

จากตาราง 3 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์มีดังนี้ องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย 4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม และ 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย 30 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ผู้สอนสามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในหลักสูตร 2) สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด 3) การออกแบบหลักสูตรตามแนวทางสะเต็มศึกษา 4) การร่วมกันออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา 5) การร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ 6) การร่วมกันประเมินหลักสูตร

บูรณาการ 7) ผู้สอนคำนึงถึงวัยและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา 8) ผู้สอนคำนึงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล 9) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด 10) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหากับกระบวนการคิด 11) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม 12) ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง 13) มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย 14) มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้ 15) สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น 16) การตั้งคำถามฝึกการคิดวิเคราะห์ ท่านจะให้เวลานักเรียนคิดและตอบคำถาม 17) ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและกระบวนการคิดในการเรียนการสอน 18) ผู้สอนสามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอน 19) ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ 20) มีการใช้สื่อที่สอดคล้องตรงกับเนื้อหาที่เรียน 21) มีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อโดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ 22) สื่อสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน 23) สื่อมีความทันสมัย และสร้างความสนใจผู้เรียน 24) สื่อสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา 25) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการคิดวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 26) ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียน และหลังเรียน 27) ประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถามว่านักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ 28) การประเมินมีทั้งคุณภาพ และปริมาณ 29) การประเมินเน้นการมีส่วนร่วมทั้งผู้เรียน และผู้สอน และ 30) การประเมินด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย

สรุปแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง วิธีการและความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม และการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

บริบทของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1. สภาพทั่วไป

1.1 ความเป็นมา

จากการปฏิรูปการศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ของประเทศไทย ได้เกิดขึ้นตามเจตนารมณ์ของทุกฝ่าย ในสังคมไทย โดยปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้มีมาตรฐานและจัดได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ และจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ.2546 ได้หลอมรวมหน่วยงานทางการศึกษา คือ ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานเดียวกัน คือ กระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดโครงสร้างใหญ่ เป็นระดับกระทรวงและระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้น

ระดับพื้นที่ได้หลอมรวม สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เข้าเป็นหน่วยงานเดียวกัน และจัดตั้งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2553 ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนพิเศษ 109 ลงวันที่ 14 กันยายน 2553 ได้มีการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นใหม่และเปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33” และในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2564 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 17 กุมภาพันธ์ 17 2564) ได้มีประกาศเปลี่ยนชื่อสำนักงานเขตเป็น “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์” มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชากรวัยเรียนอายุ 12-17 ปี ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ครอบคลุมพื้นที่ 17 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอจอมพระ อำเภอศีขรภูมิ อำเภอลำดวน อำเภอสำโรงทาบ อำเภอเขวาสินรินทร์ อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอรัตนบุรี อำเภอสนม อำเภอโนนนารายณ์ อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง อำเภอสังขะ อำเภอบัวเชด อำเภอพนมดงรัก และอำเภอศรีณรงค์ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 85 โรงเรียน ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ 197 หมู่ 20 ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดร้อยเอ็ดและมหาสารคาม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ราชอาณาจักรกัมพูชา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดบุรีรัมย์

1.2 วิสัยทัศน์

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เป็นองค์กรคุณภาพ พัฒนาการศึกษาด้วยนวัตกรรมสู่ความเป็นเลิศที่ยั่งยืน

1.3 พันธกิจ

13.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

13.2 ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนเก่งตามหลักพหุปัญญา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

13.3 ส่งเสริม พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่างมืออาชีพ

13.4 ส่งเสริม พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

13.5 ส่งเสริม สนับสนุนการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

13.6 ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา ให้มีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศตามหลักธรรมาภิบาล

13.7 การบริหารจัดการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตามมาตรฐานเขตพื้นที่การศึกษา

1.4 เป้าประสงค์

14.1 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

14.2 ผู้เรียนทุกคนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนเก่งตามหลักพหุปัญญา มีทักษะชีวิตที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

14.3 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงานและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่างมืออาชีพ

14.4 สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งมีคุณภาพได้ระดับมาตรฐานสากล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

14.5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และยุคไทยแลนด์ 4.0

14.6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

1.5 ค่านิยมองค์กร

“รับผิดชอบ มีน้ำใจ ให้บริการ ประสานงานอย่างกัลยาณมิตร”

1.6 วัฒนธรรมองค์กร

“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ”

1.7 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมี

คุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

1.8 อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.8.1 จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

1.8.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

1.8.3 ประสานส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.8.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา

1.8.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.8.6 ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.8.7 จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.8.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

1.8.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

1.8.10 ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และ คณะทำงานด้านการศึกษา

1.8.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไบบงค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.8.12 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2. สภาพปัจจุบันของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2.1 โครงสร้างการดำเนินงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โครงสร้างของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ แบ่งเป็น 9 กลุ่ม 1 หน่วย ดังนี้

2.1.1 กลุ่มอำนวยการ

2.1.2 กลุ่มบริหารงานบุคคล

2.1.3 กลุ่มนโยบายและแผน

2.1.4 กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

2.1.5 กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

2.1.6 กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

2.1.7 หน่วยตรวจสอบภายใน

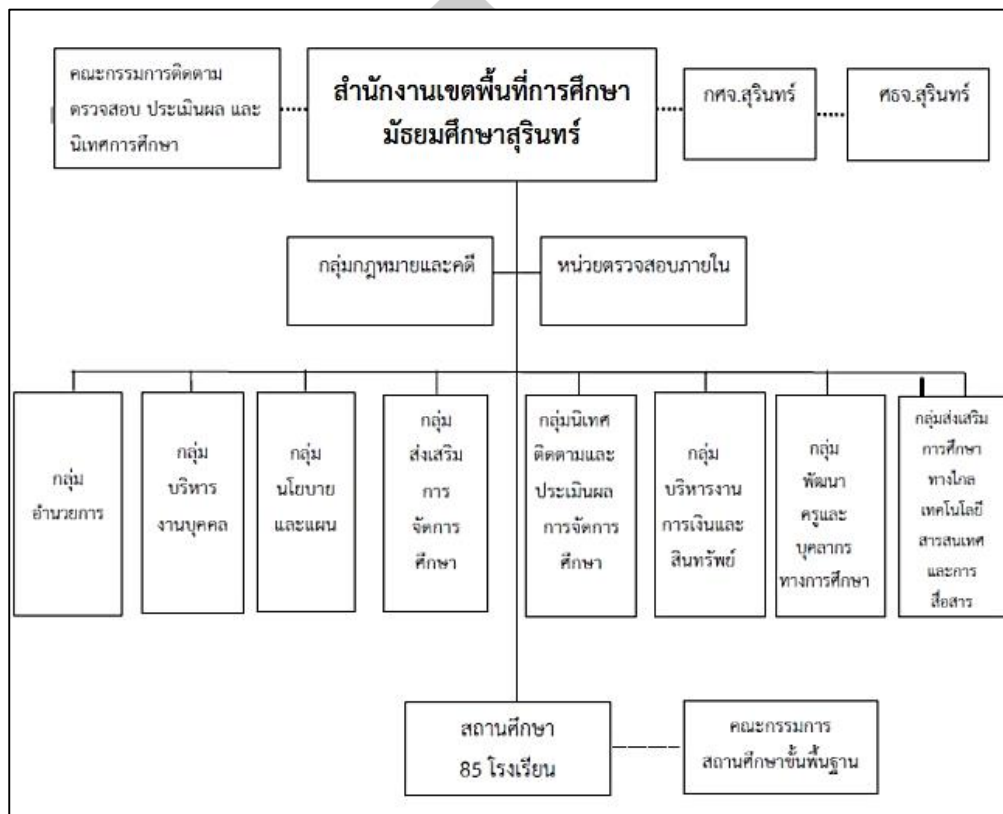
2.1.8 กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.1.9 กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1.10 กลุ่มกฎหมายและคดี

แผนภูมิโครงสร้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 (2565)

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิโครงสร้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2.2 สภาพการจัดการศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ รับผิดชอบในการจัดการบริหาร การศึกษาขั้นพื้นฐานตามภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาให้เด็กไทยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การปฏิรูประบบบริหารและจัดการศึกษابรรลุผลตาม เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยมีโรงเรียนจำแนกตาม เครือข่ายการบริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขต จำนวน 85 โรง “เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัด การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัด” ดังนี้

1) สหวิทยาเขตสุรวิทยาคาร ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 9 โรงเรียน

1. โรงเรียนสุรวิทยาคาร	2. โรงเรียนวิวัฒโนโยธิน
3. โรงเรียนนมิตรวิทยา	4. โรงเรียนสุรินทร์ราชมงคล
5. โรงเรียนศรีไพฑูริย์	6. โรงเรียนนาบัววิทยา
7. โรงเรียนเทนมีย์มิตรประชา	8. โรงเรียนแสงทรัพย์ประชาวิทยา
9. โรงเรียนสวายวิทยาคาร	

2) สหวิทยาเขตสิรินธร ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 10 โรงเรียน

1. โรงเรียนสิรินธร	2. โรงเรียนโชคเพชรพิทยา
3. โรงเรียนท่าสว่างวิทยา	4. โรงเรียนนาดีวิทยา
5. โรงเรียนพญารามวิทยา	6. โรงเรียนตั้งใจวิทยาคม
7. โรงเรียนสุรินทร์ภักดี	8. โรงเรียนรามวิทยา รัชมงคลาภิเชก
9. โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์	10. โรงเรียนสุรินทร์พิทยาคม

3) สหวิทยาเขตจอมสุรินทร์ ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 9 โรงเรียน

1. โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์	2. โรงเรียนสุรพินธ์พิทยา
3. โรงเรียนสินรินทร์วิทยา	4. โรงเรียนเมืองสิงห์วิทยา
5. โรงเรียนบุญเกรงวิทยาคม	6. โรงเรียนหนองสนธิวิทยา
7. โรงเรียนแรมวิทยา	8. โรงเรียนบึงนครประชาสรรค์
9. โรงเรียนพนาสนวิทยา	

4) สหวิทยาเขตศรีสำโรง ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 12 โรงเรียน

1. โรงเรียนศิขรภูมิพิสัย	2. โรงเรียนสำโรงทาวิทยาคม
3. โรงเรียนหนองแวงวิทยาคม	4. โรงเรียนห้วยจิ้งจอกวิทยา
5. โรงเรียนแดดสีวิทยา	6. โรงเรียนกุดไผทประชาสรรค์
7. โรงเรียนศรีสุขวิทยา	8. โรงเรียนมัธยมจารพัดวิทยา
9. โรงเรียนยางวิทยาคาร	10. โรงเรียนจารย์วิทยาคาร
11. โรงเรียนขาวใหญ่วิทยา	12. โรงเรียนวังข่าพัฒนา

5) สหวิทยาเขตท่าตูม-ชุมพลบุรี ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 11 โรงเรียน

1. โรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย	2. โรงเรียนชุมพลวิทยา
3. โรงเรียนศรีปทุมพิทยาคม	4. โรงเรียนเมืองบัววิทยา
5. โรงเรียนช้างบุญวิทยา	6. โรงเรียนพรหมเทพพิทยาคม
7. โรงเรียนลาพลาพิทยาคาร	8. โรงเรียนลานทรายพิทยาคม
9. โรงเรียนทุ่งกุลลาพิทยาคม	10. โรงเรียนโนนแท่นพิทยาคม

11. โรงเรียนเมืองแกพิทยาสรรค์

6) สหวิทยาเขตศรีนครเตา ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 12 โรงเรียน

1. โรงเรียนรัตนบุรี	2. โรงเรียนสนมวิทยาการ
3. โรงเรียนนารายณ์ค ามงวิทยา	4. โรงเรียนธาตุศรีนคร
5. โรงเรียนดอนแรดวิทยา	6. โรงเรียนเบ็ดพิทยาสรรค์
7. โรงเรียนแกศึกษาพัฒนา	8. โรงเรียนทับโพธิ์พัฒนวิทย์
9. โรงเรียนหนองอียอวิทยา	10. โรงเรียนโนนเทพ
11. โรงเรียนประดู่แก้วประชาสรรค์	12. โรงเรียนหนองขุนศรีวิทยา

7) สหวิทยาเขตปราสาทเชิงพนม ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 12 โรงเรียน

1. โรงเรียนประสาทวิทยาการ	2. โรงเรียนพนมดงรักวิทยา
3. โรงเรียนกาบเชิงวิทยา	4. โรงเรียนตานีวิทยา
5. โรงเรียนโคกยางวิทยา	6. โรงเรียนไพร่แก้ววิทยา
7. โรงเรียนโคกตะเคียนวิทยา	8. โรงเรียนทุ่งมนวิทยาการ
9. โรงเรียนปราสาทเบงวิทยา	10. โรงเรียนตาบะวิทยา
11. โรงเรียนเชื้อเพลิงวิทยา	12. โรงเรียนนางมดวิทยา

8) สหวิทยาเขตศรีนครอ้อจะ ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด จำนวน 10 โรงเรียน

1. โรงเรียนสังขะ	2. โรงเรียนบัวเชดวิทยา
3. โรงเรียนศรีณรงค์พิทยาลัย	4. โรงเรียนกระเทียมวิทยา
5. โรงเรียนตาแดงวิทยา รัชมังคลาภิเษก	6. โรงเรียนขนาดมอญพิทยาคม
7. โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม 04	8. โรงเรียนเทพอุดมวิทยา
9. โรงเรียนพระแก้ววิทยา	10. โรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน

นอกจากการจำแนกโรงเรียนตามเครือข่ายการบริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตแล้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้แบ่งขนาดโรงเรียน ดังตาราง 4

พหุ ประถม โท ชีวะ

ตาราง 4 แสดงการจำแนกขนาดโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดเล็ก
1. โรงเรียนสุรวิทยาคาร 2. โรงเรียนสิรินธร 3. โรงเรียนประสาทวิทยาคาร	1. โรงเรียนวิวัฒน์โยธิน 2. โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ 3. โรงเรียนศีขรภูมิพิสัย 4. โรงเรียนท่าตูมประชาเสรมวิทย์ 5. โรงเรียนรัตนบุรี 6. โรงเรียนสังขะ 7. โรงเรียนบัวเชดวิทยา	1. โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา 2. โรงเรียนพนาสวนวิทยา 3. โรงเรียนนาดีวิทยา 4. โรงเรียนเบ็ดพิทยาสรรค์ 5. โรงเรียนหนองแวงพิทยาคม 6. โรงเรียนตานีวิทยา 7. โรงเรียนโคกตะเคียนวิทยา 8. โรงเรียนสวายวิทยาคาร 9. โรงเรียนรามวิทยารัชมังคลาภิเษก 10. โรงเรียนห้วยจิ้งฉะวิทยา 11. โรงเรียนสินรินทร์วิทยา 12. โรงเรียนสำโรงทาบวิทยาคม 13. โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ 14. โรงเรียนสนมวิทยาคาร 15. โรงเรียนนารายณ์คำผงวิทยา	2. โรงเรียนยางวิทยาคาร 3. โรงเรียนเทนมียมิตรประชา 4. โรงเรียนแฉ่งวิทยา 5. โรงเรียนบึงนครประชาสรรค์ 6. โรงเรียนลำปลายพลวิทยาคาร 7. โรงเรียนมหาราชวิทยา 8. โรงเรียนท่าสว่างวิทยา 9. โรงเรียนทุ่งกุลาพิทยาคม 10. โรงเรียนแสงทรัพย์ประชาวิทยาคาร 11. โรงเรียนโนนแท่นพิทยาคม 12. โรงเรียนกุดไผทประชาสรรค์ 13. โรงเรียนมัธยมจารัดวิทยา 14. โรงเรียนขาวใหญ่วิทยา 15. โรงเรียนเมืองบัววิทยา 16. โรงเรียนศรีไผทสมันต์ 17. โรงเรียนศรีสุขวิทยา 18. โรงเรียนสุรินทร์ภักดี

ตาราง 4 (ต่อ)

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดเล็ก
		16. โรงเรียนกาบเชิง วิทยา	19. โรงเรียนพญารามวิทยา
		17. โรงเรียนนางมุด วิทยา	20. โรงเรียนสุรินทร์ราชมงคล
		18. โรงเรียนกระเทียม วิทยา	21. โรงเรียนโชคเพชรพิทยา
		19. โรงเรียนพนมดงรัก วิทยา	22. โรงเรียนสุรินทร์ พิทยาคม
		20. โรงเรียนขนาดมอญ พิทยาคม	23. โรงเรียนลานทราย พิทยาคม
			24. โรงเรียนนาบัววิทยา
			25. โรงเรียนเมืองแกพิทยาสรรค์
			26. โรงเรียนธาตุศรีนคร
			27. โรงเรียนแดดศรีวิทยา
			28. โรงเรียนแกศึกษาพัฒนา
			29. โรงเรียนทับโพธิ์ พัฒนวิทย์
			30. โรงเรียนจารย์ วิทยาการ
			31. โรงเรียนหนองอียอวิทยา
			32. โรงเรียนหนองขุนศรีวิทยา
			33. โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์
			34. โรงเรียนโนนเทพ
			35. โรงเรียนประดู่แก้วประชา สรรค์
			36. โรงเรียนตากงวิทยารัชมัง คลาภิเษก
			37. โรงเรียนโคกยางวิทยา
			38. โรงเรียนพระแก้ววิทยา
			39. โรงเรียนพรหมเทพพิทยาคม

ตาราง 4 (ต่อ)

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	โรงเรียนขนาดใหญ่	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดเล็ก
			40. โรงเรียนมัธยมทัฬหีวิทยา 41. โรงเรียนไพร่แก้ววิทยา 42. โรงเรียนทุ่งมน วิทยาการ 43. โรงเรียนเทพอุดมวิทยา 44. โรงเรียนเชื้อเพลิงวิทยา 45. โรงเรียนมัธยมศรีสำราญ 46. โรงเรียนตาเบาวิทยา 47. โรงเรียนศรีนครพิชัย 48. โรงเรียนตั้งใจวิทยาคม 49. โรงเรียนปราสาทเบงวิทยา 50. โรงเรียนช้างบุญวิทยา 51. โรงเรียนศรีชุมพิทยาคม 52. โรงเรียนเมืองสิงห์วิทยา 53. โรงเรียนบุญเกรงวิทยาคม 54. โรงเรียนดอนแรดวิทยา 55. โรงเรียนหนองสนธิวิทยา

จากตาราง 4 สามารถจำแนกขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนได้ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนนักเรียน น้อยกว่า 500 คน จำนวน 55 แห่ง
2. โรงเรียนขนาดกลางจำนวนนักเรียน 500–1,499 คน จำนวน 20 แห่ง
3. โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวนนักเรียน 1500–2,499 คน จำนวน 7 แห่ง
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวนนักเรียน มากกว่า 2,500 คน จำนวน 3 แห่ง

หลักการบริหารและการจัดการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 สุรินทร์ มีหลักในการบริหารและการจัดการศึกษาด้วย (SMART TEAMS) ประกอบด้วย
 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33, 2565)

1. คุณลักษณะของผู้บริหาร สพม.สุรินทร์ (SMART DIRECTORS) : “CHANGS”

C = Change (ผู้นำการเปลี่ยนแปลง)

H = Human Ability (ผู้มีศักยภาพ)

A = Achievement (เน้นผลสัมฤทธิ์)

N = Nice (ดี)

G = Good Governance (มีหลักธรรมาภิบาล)

S = Service mind (มีจิตบริการ)

2. คุณลักษณะของครู สพม.สุรินทร์ (SMART TEACHERS) : “KRUEE”

K = Knowledge (มีความรู้)

R = Responsibility (มีความรับผิดชอบ)

U = Use Innovation (ใช้สารสนเทศ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี)

D = Development (มีการพัฒนา) E1 = Evaluation (การวัดผล ประเมินผล)

E2 = Ethics (คุณธรรม จริยธรรม)

3. คุณลักษณะของบุคลากร สพม.สุรินทร์ (SMART EDUCATIONAL PERSONNEL)

: “PRASAN”

P = Personality (บุคลิกภาพ)

R = Responsibility (ความรับผิดชอบ)

A = Attitude (เจตคติ)

S = Service mind (บริการเป็นเลิศ)

A = ACHIEVEMENT (มุ่งผลสัมฤทธิ์)

N = Network Building and Participatory (สร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม)

4. คุณลักษณะของนักเรียน สพม.สุรินทร์ (SMART STUDENTS) : “DEKSAREN”

D = Democracy (มีความเป็นประชาธิปไตย)

E = Ethics (มีคุณธรรม จริยธรรม)

K = Knowledge (มีความรู้ ใฝ่เรียนรู้มีทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21)

S = Sufficiency (หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)

A = Achievement (การมุ่งผลสัมฤทธิ์)

R = Responsibility (มีความรับผิดชอบ)

E = Enjoy (มีความสุข)

N = Network (สร้างเครือข่าย)

จากบริบทดังกล่าวสรุปได้ว่าในสภาพปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุรินทร์ จำเป็นจะต้องพัฒนาในทุก ๆ ด้านไปพร้อมกันอย่างเป็นระบบ จะเห็นได้ว่า กระบวนการ
ทำงานนั้นได้มีการมอบหมายผู้ที่รับผิดชอบดูแลศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน

ซึ่งมีรองผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแล แต่ละศูนย์ อีกทั้งได้แต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานศูนย์เครือข่ายจากผู้อำนวยการโรงเรียนที่อยู่ในศูนย์ นั้น ๆ และแต่ละศูนย์ยังมีคณะกรรมการจากผู้อำนวยการโรงเรียนในศูนย์เป็นผู้ร่วมปฏิบัติหน้าที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบกลยุทธ์และจุดเน้นที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ตั้งไว้ โดยนอกจากผู้บริหารจะต้องเป็นส่วนหนึ่งในระบบศูนย์เครือข่ายแล้ว ผู้บริหารยังต้องมีความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษา และพัฒนาครูให้สอดคล้อง กับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาอีกด้วย ซึ่งจากคุณลักษณะของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ได้กำหนดไว้ ทำให้ครูจะต้องเร่งพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อให้ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นเป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และจุดเน้น ที่ตั้งไว้ อันจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุธีรา วิเศษสมบัติ (2560) การพัฒนาแนวทางพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 3) เพื่อพัฒนาแนวทาง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินเมื่อนองคประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมิน ระยะ ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 400 คน ได้มาโดยใช้เทคนิค การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามและระยะ ที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมิน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สัมประสิทธิ์แอลฟาของ

ครอนบาก และค่าดัชนี ความต้องการจำเป็น (PNIModified) ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 7 องค์ประกอบ 28 ตัวชี้วัด 2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าบางองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางและมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก 3. การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุด

สุรัตน์ ขวัญบาง (2560) ได้วิจัยเรื่อง โปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีความมุ่งหมายเพื่อ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 และเพื่อพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจการสอนคิดวิเคราะห์ 2) ด้านบูรณาการฝึกทักษะการคิดในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา 3) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ จึงออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมโดยเน้นเนื้อหาตามค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุงที่มีเป็นความต้องการลำดับแรกคือด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการบูรณาการฝึกทักษะการคิดในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา ด้านความรู้ความเข้าใจการสอนคิดวิเคราะห์ตามลำดับ ผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สุรเมษา เพ็ชรกองกุล (2560) กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ ของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) พัฒนาระบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัย พบว่าครูผู้สอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีปัญหาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก และกระบวนการพัฒนา

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเพิ่มพูนความรู้ ขั้นนำสู่การร่วมมือร่วมพลัง ขั้นปฏิบัติจริงจังในห้องเรียน และขั้นสรุปผลคุณภาพ และมี 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ ความมุ่งหมาย โครงสร้างกระบวนการ (โครงสร้างเนื้อหา โครงสร้างเวลา โครงสร้างกิจกรรม) การวัดและประเมินผล และสื่อ ซึ่งสรุปผลจากการดำเนินการวิจัยกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่ากระบวนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของครูผู้สอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ช่วยให้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น และส่งผลต่อความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสูงตามไปด้วย

กิตติยา ไชยคำภา (2561) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 และ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 การศึกษาศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และ แบบประเมินแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการประเมินทุกองค์ประกอบตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากที่สุด สภาพปัจจุบันของในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แต่สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สรุปผลการประเมินแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้

เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

วิเชียร สมชาย (2561) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เป้าหมาย 4) เนื้อหา 5) วิธีการพัฒนา 6) สื่อและเครื่องมือ และ 7) การวัดและประเมินผล เนื้อหาการพัฒนาประกอบด้วย 3 โมดูล ได้แก่ Module 1 : ความรู้ความเข้าใจด้านการคิดวิเคราะห์ Module 2 : การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ Module 3 : การวัดและประเมินผลด้านการคิดวิเคราะห์ วิธีการพัฒนาประกอบ 4 ส่วนได้แก่ 1) การประเมินก่อนการพัฒนา กิจกรรมการพัฒนาประกอบด้วยการทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา การศึกษด้วยตนเอง 2) กิจกรรมการพัฒนาประกอบด้วยการศึกษาดูงาน อบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษด้วยตนเองตาม Module 1 Module 2 Module 3 3) การบูรณาการสอดแทรกกับการปฏิบัติงาน กิจกรรมการพัฒนา และ 4) การประเมินหลังพัฒนา สรุปผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ลำยวน ไวกำ (2562) ได้ศึกษาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 มีความมุ่งหมายเพื่อ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 และเพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีจำนวน 276 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์กำหนดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบประเมินแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) ผลการวิจัยพบว่าผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 องค์ประกอบและตัวชี้วัด มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โปรแกรมพัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด

นาถชนก ภูมั่ง (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 2) พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 323 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแนวทางได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีอยู่ในระดับมากที่สุด และแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบของแนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ทิพาธร ศิริเม (2564) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ระยะที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือข้าราชการในตำแหน่ง 3 คน และครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 คน จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) 3 แห่ง ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และผู้ทรงคุณวุฒิ

5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้มีแนวทาง การดำเนินงานประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ 4 องค์ประกอบ 18 แนวทาง ได้แก่ การแจกลูกสะกดคำ การอ่านเขียนคำ กลุ่มคำ และข้อความที่ผูกไว้เป็นเรื่อง การคัดลายมือ และเขียนตามคำบอกและวิธีการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ 4 องค์ประกอบ 16 แนวทาง ได้แก่ การฝึกอบรม การพัฒนาในงาน การใช้ระบบพี่เลี้ยง และการนิเทศ ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

วิชุดา กากพล (2564) ได้ศึกษาโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ การคิดวิเคราะห์สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 นี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1. วิเคราะห์องค์ประกอบและความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 2. พัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 336 คน ระยะที่ 2 โปรแกรมการพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ สถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ เป็นเลิศ จำนวน 3 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ การกำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดหลักการและกฎเกณฑ์ การกำหนดการพิจารณาแยกแยะ และการสรุปคำตอบ ซึ่งทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การกำหนดวัตถุประสงค์และโปรแกรมการ พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการพัฒนาสื่อและเครื่องมือ และการวัดและประเมินผล ระยะเวลาการพัฒนา 72 ชั่วโมง

เจษฎา จันทร์เปล่ง (2565) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการศึกษาแบบ 4.0 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษา องค์ประกอบของระบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการศึกษาแบบ 4.0 ด้วย กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของระบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการศึกษาแบบ 4.0 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อพัฒนาระบบการพัฒนาครูในการจัดการ

เรียนรู้ ตามแนวคิดการศึกษาแบบ 4.0 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ 4) เพื่อศึกษาผลการนำระบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการศึกษาแบบ 4.0 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ ประกอบด้วย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของระบบ ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบ ระยะที่ 3 การพัฒนาระบบและประเมินผลระบบ และระยะที่ 4 การศึกษาผลการนำระบบไปใช้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินองค์ประกอบของระบบ จำนวน 7 ท่าน ระยะที่ 2 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 111 โรง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอน จำนวน 333 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ระยะที่ 3 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินระบบ จำนวน 9 ท่าน และระยะที่ 4 ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 128 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบประเมินแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบทดสอบสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าระบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Johnson and Johnson (1987) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์โดยการนำเสนอปัญหา เพื่อการโต้แย้งภายใต้การควบคุมของครูและดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนคือ จัดกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาจากข้อมูลที่ได้รับ โดยฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายสนับสนุนและอีกฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายคัดค้าน จากนั้นให้ผู้เรียนอภิปรายถึงปัญหาโดยผลัดกันนำเสนอความคิด ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีการยอมรับทักษะของตนเอง มีทักษะในการแก้ปัญหาในหลายแง่มุม สามารถนำเสนอทักษะของตนเอง มีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ มีทักษะในการทำงานร่วมกันและมีเจตคติที่ดีต่อวิธีสอนและวิชาที่เรียนมากขึ้น

Al-Behaisi and SuhaKhalil (2011) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาครูผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน นักการศึกษามีความเชื่อว่าการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูอย่างต่อเนื่องคือกระบวนการที่จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมสร้างทักษะทางการสอนและจะช่วยให้ครูได้คิดหาวิธีการสอนแบบใหม่ๆ ในการนำไปใช้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างยั่งยืนได้ ความต้องการของครูในการเข้ารับการพัฒนาวินิจฉัยโดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้ 1) นโยบายด้านการสนับสนุนของภาครัฐ 2) วิสัยทัศน์โดยทั่วไปและการยอมรับคุณค่าร่วมกัน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างงานกับโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพ 4) นโยบายด้านการสนับสนุนเงินทุนในการจัดโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรในปัจจุบัน 5) การพัฒนา

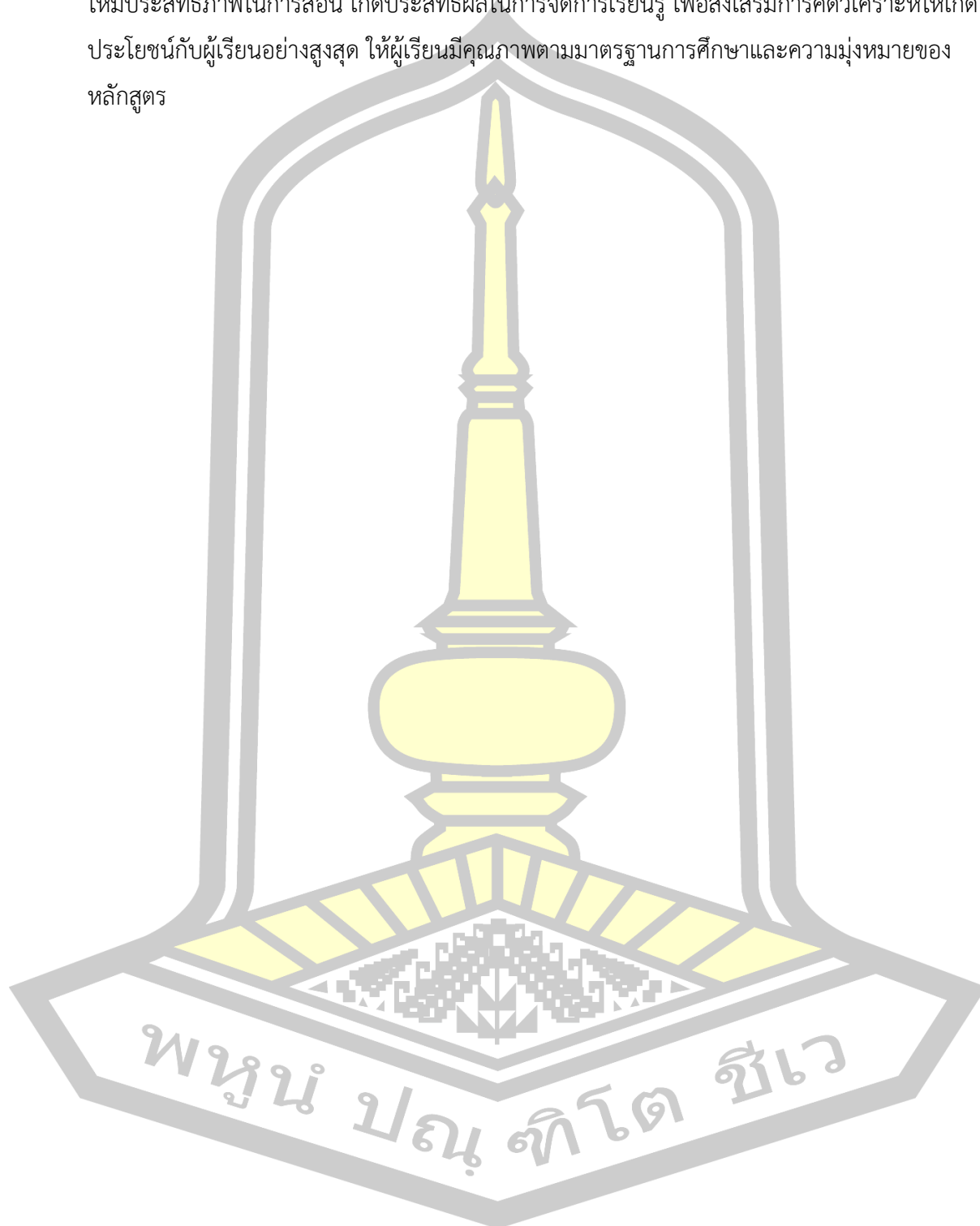
ประสิทธิภาพด้านการสอนและการส่งเสริมการปฏิบัติของครูผ่านทางชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ซึ่งไม่เพียงมีผลต่อคณาจารย์และผู้บริหาร โรงเรียนเท่านั้นแต่ยังถูกนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนได้

Glenda Anthony, Jodie Hunter and Roberta Hunter (2015) ได้ศึกษาการพัฒนาครูที่คาดหวังของความเชี่ยวชาญแบบปรับตัว เพื่อตอบสนองต่อการเรียกร้องให้บัณฑิตจบการศึกษามีมาตรฐานของครูที่สะท้อนถึงวิสัยทัศน์ของครูในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการปรับตัว จากภาพสะท้อนการเรียนรู้ของครูในอนาคตในหลักสูตร จากการสอบถามในห้องเรียนคณิตศาสตร์ พบว่า การพัฒนาความเชี่ยวชาญตามลักษณะเฉพาะของการเปลี่ยนแปลงในการมุ่งเน้นของครูจากตนเอง สู่นักเรียน และจากความเข้าใจที่เรียบง่ายไปสู่ความเข้าใจที่ซับซ้อนมากขึ้นเกี่ยวกับการสอนและการเรียนรู้ และพบว่าพลวัตของการสอนที่เชื่อมโยงกับการสอนแบบฝึกปฏิบัติภายในโปรแกรมการศึกษาครูของเรา ซึ่งรวมถึงในการทดลอง การรับความเสี่ยง และการมีส่วนร่วมโดยตรงกับผลลัพธ์ของผู้เรียนสนับสนุนการพัฒนาจุดยืนทางวิชาชีพของครูที่คาดหวังซึ่งสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญในการปรับตัว

Sumarna และคณะ (2017) ได้ศึกษาการเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้ผู้เรียนกลุ่มทดลอง 111 คน โดยแบ่งเป็น 56 คนเป็นกลุ่มทดลองและ 55 คนเป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลอง พบว่า 1) มีความแตกต่างกันสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนที่เรียนคณิตศาสตร์แบบสืบเสาะและผู้เรียนที่เรียนแบบบรรยาย 2) ไม่มีผลกระทบต่อระหว่างความรู้ดั้งเดิมของเด็กต่อการเรียนคณิตศาสตร์ในการคิดวิเคราะห์ จากการวิจัยพบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นที่คาดหวังว่าจากครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างมาก แต่การตอบสนองยังไม่เป็นไปในทางที่ดีมากนัก ในทางตรงกันข้ามการคิดวิเคราะห์จะสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ ประเมินผลและสังเคราะห์การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ ในการศึกษาในครั้งนี้มีการเลือกการเจาะจงไปการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ใช้วิธีการสืบสวน โดยใช้กระบวนการการวิจัยกึ่งทดลองซึ่งมีการวัดผลทั้งก่อนสอบและหลังสอบ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะใช้การผสมขบวนการศึกษาของครูในระดับประถมศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์นั้น ครูมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความหลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อเป็นทักษะพื้นฐานของการคิดขั้นสูง อีกทั้งครูต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ ครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในบริบท ขอบข่าย วิธีการและเนื้อหา

ในการสอนเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนางานในด้านการจัดการเรียนรู้ต่อไป เพื่อพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพในการสอน เกิดประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างสูงสุด ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและความมุ่งหมายของหลักสูตร

บทที่ 3

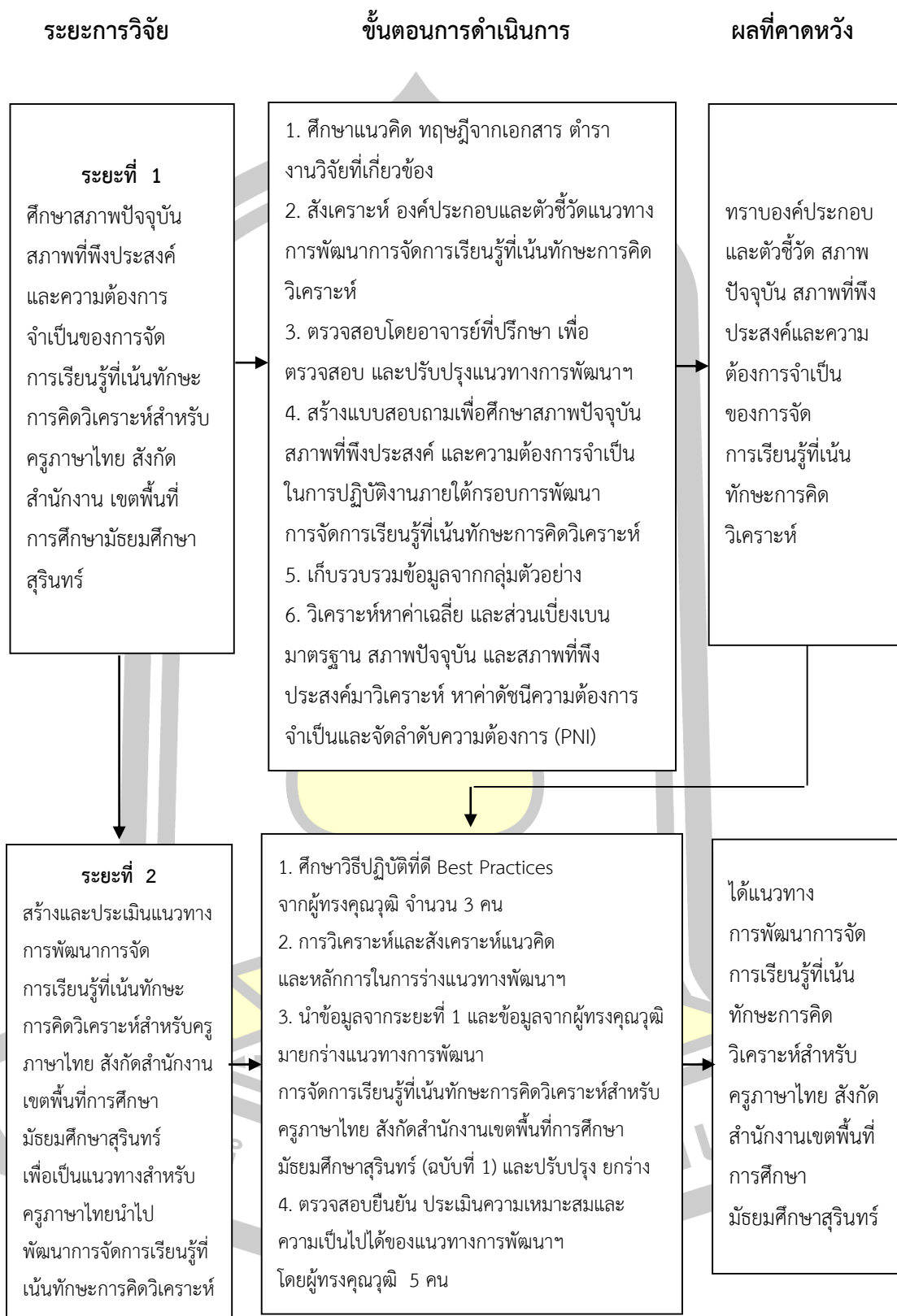
วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนและ
วิธีการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุรินทร์

ระยะที่ 2 สร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด
วิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทาง
สำหรับครูภาษาไทยนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

ภาพประกอบ 5 ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น
2 ระยะ ดังต่อไปนี้

**ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุรินทร์**

1. ขั้นตอนการ

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับองค์ประกอบ
และตัวชี้วัด ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.2 สังเคราะห์ องค์ประกอบและตัวชี้บ่งชี้การดำเนินงานในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุรินทร์

1.3 นำไปปรึกษา และตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ และปรับปรุง
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.4 สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และ
ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.5 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.6 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับ
ครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ
(Modified Priority Needs Index : PNImodified) นำผลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบแนวทาง
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุรินทร์

2.1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 307 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 197 คน

2.1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 197 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่ มอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) จากกลุ่มตัวอย่างได้มาจากระบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 197 คน

2.1.2.2 สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งประกอบด้วย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

2.1.2.3 คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียนจากวิธีการเทียบบัญญัติไตรยางศ์เพื่อกระจายตามสัดส่วน แล้วจึงสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก

2.2 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีในทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 3 คน กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามตามกรอบการวิจัย

3.2 ศึกษาแนวคิดจากเอกสาร ตำรา ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ของ นวลจิตต์ เขาวงกตพิงค์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และชัชเจน ไทยแท้ (2545); พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2549); กระทรวงศึกษาธิการ (2551); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553); สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ 1) หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย 4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม และ 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

3.3 นำประเด็นในการสำรวจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นมาจากข้อสรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

3.3.1 หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.3.2 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3.3 การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย

3.3.4 การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม

3.3.5 การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

3.4 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วิทยฐานะ เพศ ประสบการณ์สอนวิชาภาษาไทย และขนาดของสถานศึกษา ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ที่แสดงถึงการความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ได้แก่

5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ
ข้อบกพร่องของข้อคำถามและข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกด้าน

3.7 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
แล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหา
ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence, IOC)
โดยพิจารณาข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- 1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 เมื่อมั่นใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและพัฒนาให้เห็นเกี่ยวกับความ
สอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ที่ผู้วิจัยได้
คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง
ดังต่อไปนี้

1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษามาแล้ว
ไม่ต่ำกว่า 10 ปี

2) เป็นผู้มีความรู้ทางการบริหารการศึกษาหรือการวิจัยและประเมินผล
การศึกษาหรือการวัดผลการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

3) มีตำแหน่งทางวิชาการในหน่วยงานทางการศึกษาตั้งแต่ระดับชำนาญการ
พิเศษขึ้นไป

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ประกอบด้วย

1) นายอาวุธ ทองบุ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษายโสธรเขต 2 วิทยาลัยน้อมรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาบริหารการศึกษา

2) ดร. ศุภณัฐ อินทร์งาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านโนนครก จังหวัดสุรินทร์ วุฒิการศึกษาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาการบริหาร
และพัฒนการศึกษา

3) นายภูมิพันธ์ จันทรเพ็ญ ตำแหน่ง อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
โรงเรียนท่าตูม (สนิทรราชภัฏวิทยาเขต) จังหวัดสุรินทร์ วุฒิการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

4) นายทวีศักดิ์ สุกใส ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนท่าตูม (สนิทรราชภัฏวิทยาเขต) จังหวัดสุรินทร์ วุฒิการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

5) ดร.กฤษณ์พิสิษฐ์ คงนุรัตน์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 วุฒิการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ด.)
สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ
จำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้
ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective
Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งข้อคำถามทุก
ข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

3.8 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับ
ครูผู้สอนภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คน

3.9 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้นำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item–Total
Correlation) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า 0.20 ขึ้นไปใช้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) การตรวจสอบค่า
ความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตาม
วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของคอนบราค (Cronbach' Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่า
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ และสภาพที่พึงประสงค์ มากกว่า 0.70 ขึ้นไป
ซึ่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบันจำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation)
ตั้งแต่ 0.329 ถึง 0.784 แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.932 และ แบบสอบถามสภาพ
ที่พึงประสงค์จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation) ตั้งแต่ 0.248 ถึง
0.788 แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.908

3.10 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 บันทึกเสนอคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4.2 นำหนังสือเสนอผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

4.3 การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามโดยใช้ลิงก์ Google form ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 197 คน และนัดหมายให้แล้วเสร็จภายในวันเวลาที่กำหนด

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับใช้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของของลิเคิร์ท แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.4 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : PNImodified) นำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

5.5 การแปลความหมายของคะแนนผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดโดยอาศัยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน /สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด
วิเคราะห์ ได้จากการคำนวณดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index =
PNI) โดยใช้สูตรการคำนวณ PNI แบบปรับปรุงจากสูตรเดิมของ นางลักษณ์ วิรัชชัย และ
สุวิมล ว่องวานิช (2548) ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{(I-D)}{D}$$

PNI_{modified} แทน วิธีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
(Priority Needs Index)

I แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ ควรจะเป็นหรือความคาดหวัง
(Importance)

D แทน ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ เป็นจริง (Degree of Success)

1. การแปลผลความสำคัญของความต้องการจำเป็นของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ใน
ส่วนสภาพปัจจุบันและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นการแปล
ผลเชิงเปรียบเทียบระหว่างคุณลักษณะนั้น ๆ ต่อคุณลักษณะทั้งหมด ดังนี้

1.1 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่น้อยกว่า ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะโดยรวม
ทั้งหมดหมายถึง การมีคุณลักษณะน้อย

1.2 ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่มากกว่า ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะโดยรวม
ทั้งหมดหมายถึง การมีคุณลักษณะมาก

2. การแปลผลการวิเคราะห์ค่า PNI เพื่อการจัดลำดับความสำคัญของดัชนี
ความสำคัญของความต้องการจำเป็น ดังนี้

2.1 ค่า PNI มากที่สุด หมายถึง มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด

2.2 ค่า PNI ของครู เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มากกว่าค่าเฉลี่ยของค่า PNI ของคุณลักษณะโดยรวมทั้งหมด แสดงถึง
ความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะที่ต้องได้รับการพัฒนา

3. นำผลการวิเคราะห์ความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ไปออกแบบร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด
วิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์หาความถี่ ตามกรอบแนวคิดของ
การวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิจัยใน
ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดย
เลือกวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัยและใช้สถิติพื้นฐานหา
ค่าสถิติพื้นฐานดังนี้

5.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 2 สร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อเป็นแนวทาง
สำหรับครูภาษาไทยนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

1. ขั้นตอนการ

1.1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู
ภาษาไทย จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คนที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดี Best practice มาสังเคราะห์
เพื่อนำไปสู่การออกแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ผู้ทรงคุณวุฒิเป็น
ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนที่มีผลงานการปฏิบัติที่ดี Best practice ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ทักษะการคิดวิเคราะห์ หรือได้รับรางวัลด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับระดับชาติ
หรือพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจนได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันระดับชาติ
ประกอบด้วย

1) นายฐภัทรสกรรจ์ ปุญญธรพัฒนะกุล ตำแหน่ง ครู โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้รับโล่รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครั้งที่ 12 ปีการศึกษา 2565 รางวัลชนะเลิศเหรียญทอง ระดับชาติ ครูผู้สอนยอดเยี่ยม Active Teacher ระดับมัธยมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

2) ดร.ประจักษ์ น้อยเหนือย ตำแหน่ง ครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้รับรางวัลครูภาษาไทยดีเด่นระดับประเทศ เข็มเชิดชูเกียรติจารึกพระนามาภิไธยย่อ สช ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2564 และได้รับโล่รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครั้งที่ 8 ประจำปีการศึกษา 2561 รางวัลชนะเลิศระดับเหรียญทอง ระดับชาติ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

3) นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ ตำแหน่ง ครู โรงเรียนประสาทวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้รับรางวัลครูผู้สอนนักเรียน จนได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทอง ระดับชาติ รายการแข่งขันวรรณกรรมพิจารณา ระดับมัธยมศึกษา และรายการแข่งขันรอบรู้วรรณคดี ระดับมัธยมศึกษา การแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 69 ปีการศึกษา 2562

ขั้นตอนการศึกษามีวิธีการดำเนินการดังนี้

1.1.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีแนวทางการปฏิบัติเป็นที่ยอมรับ และเป็นแบบวิธีปฏิบัติที่ดีมาสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.1.2 ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากหนังสือการวิจัยการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ครอบคลุมขอบข่ายกระบวนการจัดการความรู้ที่สร้างขึ้น นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.1.4 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

1.1.5 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การประเมินความต้องการจำเป็นในทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และข้อมูลจากการถอดองค์ความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การออกแบบร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.3 ยกร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จากด้านที่มีความต้องการจำเป็น โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำในการยกร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.3.1 ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และการออกแบบและพัฒนาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.3.2 นำผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และข้อมูลจากการถอดองค์ความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดีเพื่อนำมาเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.3.3 จัดทำร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.3.4 นำร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน ได้มาโดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการถอดองค์ความรู้ครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาหลักสูตรและการสอน การสอนภาษาไทย หรือภาษาและวรรณกรรมไทย จำนวน 2 ท่าน

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านบริหารการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทและมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการถอดองค์ความรู้ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ดนิตา ดวงวิไล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ

ภาควิชาการหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วุฒิการศึกษาปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาภาษาไทย

2) อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา

การหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตร ดุษฎีบัณฑิต (ศษ.ด.) สาขาหลักสูตรและการสอน

3) ดร.ประเสริฐศักดิ์ เหมไธสง ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 วุฒิการศึกษาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา

4) นายเทิดภูมิ ยิ่งยืน ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ วุฒิการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา

5) นายบรรยง วงศ์คำจันทร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการจำแนกองค์ประกอบ และตัวชี้วัดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

แบบประเมินประกอบด้วยช่องสำหรับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีคะแนนความคิดเห็นในแต่ละระดับเป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ มีสเกลที่คำนวณจากคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ แปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ช่องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ อันดับคะแนนมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับน้อย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานงานกับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและดำเนินการส่งแบบประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบประเมินแนวทางการพัฒนา และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินเพื่อดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

4.51-5.00 ความหมายว่า	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50 ความหมายว่า	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50 ความหมายว่า	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50 ความหมายว่า	มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 ความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาฯ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติพื้นฐานหาค่าสถิติพื้นฐาน ดังนี้

6.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนน

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัว

n แทน จำนวนคนในกลุ่ม

$\sum x$ แทน ผลรวม

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับ
ครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนด
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI _{Modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูล
เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุรินทร์

ระยะที่ 2 สร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ
การคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ตาราง 5 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยภาพรวม
และรายด้าน

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1.	หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาใน กลุ่มสาระการเรียนรู้	3.38	0.47	ปานกลาง	4.83	0.36	มากที่สุด
2.	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	3.45	0.42	ปานกลาง	4.70	0.45	มากที่สุด
3.	การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย	3.47	0.53	ปานกลาง	4.57	0.45	มากที่สุด
4.	การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	3.25	0.59	ปานกลาง	4.74	0.38	มากที่สุด
5.	การวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง	3.70	0.48	มาก	4.90	0.24	มากที่สุด
โดยรวม		3.45	0.50	ปานกลาง	4.75	0.38	มากที่สุด

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่
เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
พบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ตามลำดับ

2. สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ แต่ละองค์ประกอบและรายข้อนำเสนอตามตาราง 6 -10

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

ด้านหลักสูตรการบูรณาการ เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
1.	สามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยง เนื้อหาในหลักสูตร	3.61	0.52	มาก	4.96	0.19	มากที่สุด
2.	สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด	3.93	0.44	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านหลักสูตรการบูรณาการ เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น คิดเห็น
3.	การออกแบบหลักสูตรตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย	4.10	0.35	มาก	4.83	0.37	มากที่สุด
4.	การร่วมกันออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา	2.88	0.47	ปานกลาง	4.80	0.40	มากที่สุด
5.	การร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ	2.80	0.50	ปานกลาง	4.82	0.38	มากที่สุด
6.	การร่วมกันประเมินหลักสูตรบูรณาการ	2.97	0.53	ปานกลาง	4.79	0.41	มากที่สุด
รวม		3.38	0.47	ปานกลาง	4.83	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 6 สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3. การออกแบบหลักสูตรตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5. การร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1. สามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในหลักสูตร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2. สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ
การคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุรินทร์ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1.	คำนึงถึงวัยและความเหมาะสม ของผู้เรียนกับเนื้อหา	3.74	0.44	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด
2.	คำนึงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ ตามที่ตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	3.70	0.46	มาก	4.65	0.48	มากที่สุด
3.	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด	3.30	0.53	ปานกลาง	4.69	0.46	มากที่สุด
4.	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหา กับกระบวนการคิด	3.21	0.45	ปานกลาง	4.77	0.42	มากที่สุด
5.	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	3.73	0.45	มาก	4.68	0.47	มากที่สุด
6.	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนา กระบวนการคิดขั้นสูง	3.02	0.19	ปานกลาง	4.79	0.41	มากที่สุด
รวม		3.45	0.42	ปานกลาง	4.70	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 7 สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู
ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
คือ ข้อ 1. คำนึงถึงวัยและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
ข้อ 6. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง และสภาพที่พึงประสงค์ในการ
จัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1. คำนึงถึงวัยและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย

ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1.	มีการจัดการเรียนการสอนที่ หลากหลาย	3.50	0.53	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด
2.	มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้	3.19	0.62	ปานกลาง	3.61	0.66	มาก
3.	สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น	4.14	0.44	มาก	4.82	0.38	มากที่สุด
4.	การตั้งคำถามฝึกการคิดวิเคราะห์ให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม	3.26	0.55	ปานกลาง	4.89	0.31	มากที่สุด
5.	สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและกระบวนการคิดในการเรียนการสอน	3.54	0.55	มาก	4.84	0.36	มากที่สุด
6.	สามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอน	3.19	0.48	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด
รวม		3.47	0.53	ปานกลาง	4.57	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 8 สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3. สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2. มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้ และข้อ 6. สามารถประยุกต์ทฤษฎี
การเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด
วิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบ
ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4. การตั้งคำถามฝึกการคิดวิเคราะห์ให้เวลานักเรียน
ในการคิดและตอบคำถาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2. มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ
การคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุรินทร์ องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม

ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1.	ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์	2.58	0.74	ปานกลาง	4.56	0.50	มากที่สุด
2.	มีการทดสอบการใช้สื่อก่อนสอน และมีคู่มืออธิบายวิธีใช้อย่างเหมาะสม	2.36	0.65	น้อย	4.64	0.48	มากที่สุด
3.	มีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อ โดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ	3.17	0.59	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด
4.	สื่อสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน	4.01	0.44	มาก	4.95	0.22	มากที่สุด
5.	สื่อมีความทันสมัย และเร้าความสนใจผู้เรียน	3.25	0.53	ปานกลาง	4.68	0.47	มากที่สุด
6.	สื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.10	0.59	มาก	4.98	0.14	มากที่สุด
รวม		3.25	0.59	ปานกลาง	4.74	0.38	มากที่สุด

จากตาราง 9 สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6. สื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2. มีการทดสอบการใช้สื่อก่อนสอน และมีคู่มืออธิบายวิธีใช้อย่างเหมาะสม และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6. สื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1. ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	ประเมินผลสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.61	0.49	มาก	4.96	0.20	มากที่สุด
2.	ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียนและหลังเรียน	3.42	0.51	ปานกลาง	4.89	0.31	มากที่สุด
3.	ประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถามว่านักเรียนมีการคิดวิเคราะห์	3.89	0.45	มาก	4.98	0.12	มากที่สุด
4.	การประเมินผลผู้เรียนด้านคุณภาพและปริมาณ	4.03	0.39	มาก	4.99	0.10	มากที่สุด
5.	ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.57	0.50	มาก	4.85	0.35	มากที่สุด
6.	มีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย	3.70	0.56	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด
รวม		3.70	0.48	มาก	4.90	0.24	มากที่สุด

จากตาราง 10 สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4. การประเมินผลผู้เรียนด้านคุณภาพ และปริมาณ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2. มีประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียนและหลังเรียน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4. การประเมินผลผู้เรียนด้านคุณภาพ และปริมาณ คือ ข้อ 6. มีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบสัมมนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปรากฏผลดังตาราง 11-16

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.38	4.83	0.43	2
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.45	4.70	0.36	3
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย	3.47	4.57	0.32	5
4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	3.25	4.74	0.46	1
5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	3.70	4.90	0.33	4

จากตาราง 11 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ($PNI_{modified} = 0.46$) ลำดับที่ 2 ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.43$) ลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{modified} = 0.36$) ลำดับที่ 4 ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ($PNI_{modified} = 0.33$) และลำดับที่ 5 ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย ($PNI_{modified} = 0.32$)

ตาราง 12 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
1. สามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในหลักสูตร	3.61	4.96	0.37	4
2. สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด	3.93	4.77	0.21	5
3. การออกแบบหลักสูตรตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย	4.10	4.83	0.18	6
4. การร่วมกันออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา	2.88	4.80	0.67	2
5. การร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ	2.80	4.82	0.72	1
6. การร่วมกันประเมินหลักสูตรบูรณาการ	2.97	4.79	0.61	3

จากตาราง 12 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 การร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ ($PNI_{modified}=0.72$) ลำดับที่ 2 การร่วมกันออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{modified}=0.67$) และลำดับที่ 3 การร่วมกันประเมินหลักสูตรบูรณาการ ($PNI_{modified}=0.61$)

ตาราง 13 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
1. คำนึงถึงวัยและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา	3.74	4.63	0.24	6
2. คำนึงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.70	4.65	0.26	4
3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด	3.30	4.69	0.42	3
4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหากับกระบวนการคิด	3.21	4.77	0.49	2
5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.73	4.68	0.25	5
6. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง	3.02	4.79	0.59	1

จากตาราง 13 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง ($PNI_{modified}=0.59$) ลำดับที่ 2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหากับกระบวนการคิด ($PNI_{modified}=0.49$) และลำดับที่ 3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด ($PNI_{modified}=0.42$)

ตาราง 14 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค
วิธีการสอนอย่างหลากหลาย

ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
1. มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย	3.50	4.63	0.32	4
2. มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้	3.19	3.61	0.13	6
3. สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียน กล้าแสดงความคิดเห็น	4.14	4.82	0.16	5
4. การตั้งคำถามฝึกการคิดวิเคราะห์ ให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม	3.26	4.89	0.50	1
5. สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและกระบวนการคิด ในการเรียนการสอน	3.54	4.84	0.37	3
6. สามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการ เรียนการสอน	3.19	4.63	0.45	2

จากตาราง 14 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการ
จำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย
เรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 การตั้งคำถามฝึก
การคิดวิเคราะห์ให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม ($PNI_{modified}=0.50$) ลำดับที่ 2 สามารถ
ประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอน ($PNI_{modified}=0.45$) และลำดับที่ 3 สามารถ
เชื่อมโยงเนื้อหาและกระบวนการคิดในการเรียนการสอน ($PNI_{modified}=0.37$)

ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม

ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
1. ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียน มีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์	2.58	4.56	0.77	2
2. มีการทดสอบการใช้สื่อก่อนสอน และมีคู่มือ อธิบายวิธีใช้อย่างเหมาะสม	2.36	4.64	0.97	1
3. มีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อ โดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ	3.17	4.63	0.46	3
4. สื่อสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน	4.01	4.95	0.23	5
5. สื่อมีความทันสมัย และสร้างความสนใจผู้เรียน	3.25	4.68	0.44	4
6. สื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.10	4.98	0.21	6

จากตาราง 15 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการ
จำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม เรียงลำดับความต้องการจำเป็น
เรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 มีการทดสอบการใช้สื่อก่อนสอน และมีคู่มือ
อธิบายวิธีใช้อย่างเหมาะสม ($PNI_{modified}=0.97$) ลำดับที่ 2 ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมี
ลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ ($PNI_{modified}=0.77$) และลำดับที่ 3 มีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อ
โดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ ($PNI_{modified}=0.46$)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการวัดและประเมินผลตาม
สภาพจริง

ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
1. ประเมินผลสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.61	4.96	0.37	2
2. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหา และการคิดวิเคราะห์ขณะเรียนและหลังเรียน	3.42	4.89	0.43	1
3. ประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถาม ว่านักเรียนมีการคิดวิเคราะห์	3.89	4.98	0.28	5
4. การประเมินผลผู้เรียนด้านคุณภาพ และปริมาณ	4.03	4.99	0.24	6
5. ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.57	4.85	0.36	3
6. มีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการ ที่หลากหลาย	3.70	4.84	0.31	4

จากตาราง 16 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียนและหลังเรียน ($PNI_{modified}=0.43$) ลำดับที่ 2 ประเมินผลสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ($PNI_{modified}=0.37$) และลำดับที่ 3 ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($PNI_{modified}=0.36$)

จากผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ สามารถจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม พบว่า ต้องการให้มีการทดสอบการใช้สื่อก่อนสอน และมีคู่มืออธิบายวิธีใช้อย่างเหมาะสม มีการออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ และมีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อ โดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ
2. ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ต้องการให้มีการร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ มีการร่วมกันออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา และมีการร่วมกันประเมินหลักสูตรบูรณาการ
3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ต้องการให้มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหากับกระบวนการคิด และมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด
4. ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง พบว่า ต้องการให้มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียนและหลัง มีการประเมินผลสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ และให้ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล
5. ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย พบว่า ต้องการให้มีการตั้งคำถามฝึกการคิดวิเคราะห์ให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม สามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอน และสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและกระบวนการคิดในการเรียนการสอน

ระยะที่ 2 สร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดในองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบไปสร้างแบบสัมภาษณ์โดยเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็น เพื่อใช้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนที่มีผลงานการปฏิบัติที่ดี (Best practice) ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ หรือได้รับรางวัลด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับระดับชาติ หรือพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจนได้รับรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันระดับชาติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสรุปตามลำดับความต้องการจำเป็นได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูสามารถออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม มีการเข้ารับการอบรม พัฒนาตนเองด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ครูจำเป็นต้องมีความรู้

ความเข้าใจในการสร้างสื่อ และการใช้สื่อ ครูใช้สื่อ นวัตกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ง่ายขึ้น และครูสามารถนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาช่วยกระตุ้นความสนใจ คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นสื่อที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยพัฒนาสื่อและนวัตกรรมนั้น ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างสื่อและการใช้สื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จในการสอน คือ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) และการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งสามารถปรับประยุกต์ใช้ได้กับทุกหน่วยการเรียนรู้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 24 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดการเรียนรู้เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ครูต้องสร้างแบบฝึกการคิดวิเคราะห์ มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และที่สำคัญครูต้องคิดวิเคราะห์เป็น...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 25 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...สื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ควรเป็นสื่อจำลอง สถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน สื่อในโลกออนไลน์ สื่อในกระแสที่ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย ครูต้องทำการบ้าน ศึกษา ค้นหาสื่อที่น่าสนใจ ความน่าสนใจของสื่อจะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้ดี...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 29 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

2. ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า มีการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกัน พัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น โดยสอดแทรกทักษะการคิดวิเคราะห์จัดทำหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน มีวิธีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน นำหลักสูตรลงสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะ

การคิดวิเคราะห์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC ผลการใช้หลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การจัดการเรียนรู้ต้องวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการสร้างออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC ในการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 24 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดการเรียนรู้เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ครูต้องรู้ว่าสามารถบูรณาการเนื้อหาใดได้บ้าง ใช้วรรณคดีเป็นฐาน มีวิธีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน และนำหลักสูตรลงสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 25 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูต้องวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา พิจารณาตัวชี้วัด ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้วรรณคดี เพลง ภาพยนตร์ วรรณกรรมสมัยใหม่ ละครซีรีส์ที่ผู้เรียนสนใจ เชื่อมโยงกับเนื้อหาในบทเรียนสู่การฝึกคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 29 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูต้องวิเคราะห์หลักสูตรและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปยาก โดยสอดแทรกคุณธรรมทุกสาระการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และมีการสนับสนุนด้านการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับแนวทางการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ใช้คำถามนำให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ ทบทวนเนื้อหาก่อนเรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นสถานการณ์ที่สอดคล้องกับปัจจุบัน ให้ผู้เรียนได้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 24 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหมวด 6 ใบ ครูต้องคิดวิเคราะห์เป็น ครูต้องรู้จักการรอคอยในการฝึกผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์เป็น ออกแบบคำถามนำที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ เรียนรู้สไตล์การเรียนรู้ของเด็กแต่ละบุคคลให้ได้มากที่สุด วิเคราะห์ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน เพื่อนำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 25 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูต้องพยายามใช้การสอนแบบบรรยายให้น้อยที่สุด ให้ข้อมูลกับนักเรียนมากพอที่ผู้เรียนจะทำกิจกรรมที่ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ออกแบบกิจกรรมในรูปแบบสถานการณ์จำลอง มีเทคนิคการจัดกลุ่ม ปริมาณผู้เรียนในกลุ่มให้เหมาะสม และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปยาก โดยสอดแทรกคุณธรรมทุกสาระการเรียนรู้...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 29 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

4. ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง พบว่ามีการประเมินผลที่หลากหลาย ประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามสภาพจริงของผู้เรียน ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ระหว่างเรียนและหลังเรียน มีการวัดและประเมินผลรายบุคคลตามสภาพจริงทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป เน้นการประเมินด้วยการสังเกต การตอบคำถามที่วัดการคิดวิเคราะห์ ในการใช้ข้อคำถามแบบอัตนัยต้องกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน และมีการจัดนิเทศภายใน จัดอบรม จัดทำคู่มือ การวัดและประเมินของสถานศึกษาดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ครูต้องประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามสภาพจริงของผู้เรียน มีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย ประเมินโดยใช้แบบทดสอบ ประเมินชิ้นงานผู้เรียน ประเมินจากการสังเกตการตอบคำถามที่วัดการคิดวิเคราะห์...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 24 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ระหว่างเรียนและหลังเรียน เน้นข้อสอบแบบอัตนัย หรือใช้สถานการณ์จำลองเพื่อประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน และมีการจัดอบรม จัดทำคู่มือ การวัดและประเมินของสถานศึกษา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 25 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการวัดและประเมินผลรายบุคคลตามสภาพจริงทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป ให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขผลงานให้สมบูรณ์ที่สุดก่อนประเมินผล ชี้แจงจุดเด่นของผลงาน และเสนอแนะข้อควรปรับปรุง เน้นการวัดประเมินผลการคิดวิเคราะห์จากผลงานที่เกิดจากกระบวนการคิดวิเคราะห์...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 29 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

5. ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย พบว่า มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุน การคิดวิเคราะห์ มีปฏิสัมพันธ์กัน ครูใช้เทคนิคการใช้คำถามนำ ออกแบบการตั้งคำถามที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างรอบด้าน ตั้งแต่การวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานการคิดวิเคราะห์ จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุน การคิดวิเคราะห์มีปฏิสัมพันธ์กัน ครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูใช้เทคนิคการใช้คำถามนำ ออกแบบการตั้งคำถามที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, วันที่ 24 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...วิเคราะห์ตัวชี้วัดตามหลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหมวด 6 ใบ ที่ใช้แล้วประสบผลสำเร็จ เน้นการใช้คำถามนำให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และจัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, วันที่ 25 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์นั้น ครูต้องตั้งคำถามนำเพื่อเปิดองค์ความรู้ มีการคาดคะเนคำตอบของผู้เรียน เทคนิคการฟังของครูก็เป็นเรื่องสำคัญ ฟังคำตอบของผู้เรียนแล้วเชื่อมโยงสู่การฝึกคิดวิเคราะห์ ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

จำลองสถานการณ์จริง บทบาทสมมติ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่นำไปใช้ได้จริง กระบวนการจัดกิจกรรมอาจใช้เวลานาน และมีการวิจัยทดลองใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอน จนได้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนที่ดีที่สุด...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, วันที่ 29 ตุลาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

ผู้วิจัยนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาสังเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ดังนี้

ตาราง 17 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้	การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
1. สามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในหลักสูตร	มีการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ร่วมกัน พัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น โดยสอดคล้องกับทักษะการคิดวิเคราะห์จัดทำหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน มีวิธีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน นำหลักสูตรลงสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC ผลการใช้หลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
2. สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด	
3. การออกแบบหลักสูตรตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย	
4. การร่วมกันออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา	
5. การร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ	
6. การร่วมกันประเมินหลักสูตรบูรณาการ	

จากตาราง 17 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสร้างออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
2. หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น มีการสอดแทรกทักษะการคิดวิเคราะห์
3. จัดทำหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน
4. มีวิธีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน
5. นำหลักสูตรลงสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
6. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC ผลการใช้หลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

ตาราง 18 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
1. คำนึงถึงวัยและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา	ครูต้องวิเคราะห์หลักสูตรและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม
2. คำนึงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	กับผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปยาก โดยสอดแทรกคุณธรรมทุกสาระการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และมีการสนับสนุนด้านการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับแนวทางการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด	
4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็น	
การเชื่อมโยงเนื้อหากับกระบวนการคิด	
5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	
6. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง	

จากตาราง 18 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า

1. ครูวิเคราะห์หลักสูตรและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน
2. ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปยาก โดยสอดแทรกคุณธรรม
ทุกสาระการเรียนรู้
4. ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย
ให้ผู้เรียนได้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
5. มีการสนับสนุนด้านการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับแนวทางการสอนที่
เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

ตาราง 19 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู
ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการใช้รูปแบบและ
เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการ คิดวิเคราะห์ ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการ สอนอย่างหลากหลาย	การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
1. มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย 2. มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้ 3. สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้า แสดงความคิดเห็น 4. การตั้งคำถามฝึกการคิดวิเคราะห์ ให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม 5. สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและกระบวนการคิดในการ เรียนการสอน 6. สามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับ การเรียนการสอน	มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุน การคิดวิเคราะห์ มีปฏิสัมพันธ์กัน ครูใช้เทคนิค การใช้คำถามนำ ออกแบบการตั้งคำถามที่เน้นทักษะการ คิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการ คิดวิเคราะห์ โดยให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างรอบ ด้าน ตั้งแต่การวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานการคิดวิเคราะห์ จัด กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนรู้ตาม ความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะ การคิดวิเคราะห์ ครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นวัดทักษะการคิด วิเคราะห์

จากตาราง 19 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด
วิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการใช้
รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย พบว่า

1. ครูเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
2. ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุน การคิดวิเคราะห์ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน
3. ครูใช้เทคนิคการใช้คำถามนำ ออกแบบการตั้งคำถามที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม
4. ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างรอบด้าน ตั้งแต่การวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานการคิดวิเคราะห์
5. จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์

ตาราง 20 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
1. ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ 2. มีการทดสอบการใช้สื่อก่อนสอน และมีคู่มืออธิบายวิธีใช้อย่างเหมาะสม 3. มีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อ โดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ 4. สื่อสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน 5. สื่อมีความทันสมัย และเร้าความสนใจผู้เรียน 6. สื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	ครูสามารถออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม มีการเข้ารับการอบรม พัฒนาดนเองด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างสื่อ และการใช้สื่อ ครูใช้สื่อนวัตกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ง่ายขึ้น และครูสามารถนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาช่วยกระตุ้นความสนใจ การออกแบบสื่อต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นสื่อที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

จากตาราง 20 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม พบว่า

1. ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างสื่อ และการใช้สื่อ
2. ครูออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเข้ารับการอบรม พัฒนาดตนเองด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา
3. ครูใช้สื่อ นวัตกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ง่ายขึ้น
4. ครูนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาช่วยกระตุ้นความสนใจ คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นสื่อที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

ตาราง 21 การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
1. ประเมินผลสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2. ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียนและหลังเรียน 3. ประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถามว่านักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ 4. การประเมินผลผู้เรียนด้านคุณภาพและปริมาณ 5. ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล 6. มีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย	มีการประเมินผลที่หลากหลาย ประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามสภาพจริงของผู้เรียน ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ระหว่างเรียนและหลังเรียน มีการวัดและประเมินผลรายบุคคลตามสภาพจริงทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป เน้นการประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถามที่วัดการคิดวิเคราะห์ ในการใช้ข้อความแบบอัตนัยต้องกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน และมีการจัดนิเทศภายใน จัดอบรม จัดทำคู่มือ การวัดและประเมินของสถานศึกษา

จากตาราง 21 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง พบว่า

1. ครูประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามสภาพจริงของผู้เรียน
 2. ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ระหว่างเรียนและหลังเรียน
 3. ครูวัดและประเมินผลรายบุคคลตามสภาพจริงทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป
 4. ครูมีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินด้วยการสังเกต การตอบคำถามที่วัดการคิดวิเคราะห์ และข้อคำถามแบบอัตนัยที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน
 5. มีการจัดนิเทศภายใน จัดอบรม จัดทำคู่มือ การวัดและประเมินของสถานศึกษา
- สรุปแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน
- ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 6 แนวทาง ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 5 แนวทาง การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย มี 5 แนวทาง
- ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม มี 4 และด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มี 5 แนวทาง รวมทั้งสิ้น 25 แนวทาง

การตรวจสอบยืนยันร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ยืนยันแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่เหมาะสมเพื่อนำไปพัฒนาต่อไป ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบยืนยัน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางมีจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือบุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาหลักสูตรและการสอน การสอนภาษาไทย หรือภาษาและวรรณกรรมไทย จำนวน 2 ท่าน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านบริหารการศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทและมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขอ
 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู
 ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้						
1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสร้าง ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะ การคิดวิเคราะห์	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น มีการสอดแทรกทักษะการคิดวิเคราะห์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 จัดทำหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 มีวิธีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรเน้นทักษะการคิด วิเคราะห์อย่างชัดเจน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
1.5 นำหลักสูตรลงสู่กระบวนการจัดการเรียนการ สอนโดยใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
1.6 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC ผล การใช้หลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์						
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
2.1 ครูวิเคราะห์หลักสูตรและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปยาก โดยสอดแทรกคุณธรรมทุกสาระการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5 มีการสนับสนุนด้านการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับแนวทางการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย						
3.1 ครูเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นวัดทักษะการคิดวิเคราะห์	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุน การคิดวิเคราะห์ มีปฏิสัมพันธ์กัน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 ครูใช้เทคนิคการใช้คำถามนำ ออกแบบการตั้งคำถามที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์						
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย						
3.4 ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รู้ด้วยตนเองอย่างรอบด้าน ตั้งแต่การวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานการคิดวิเคราะห์	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม						
4.1 ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างสื่อและใช้สื่อ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 ครูออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเข้ารับการอบรม พัฒนาตนเองด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 ครูใช้สื่อ นวัตกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ง่ายขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 ครูนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาช่วยกระตุ้นความสนใจ คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นสื่อที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง						
5.1 ครูประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามสภาพจริงของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ระหว่างเรียนและหลังเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง						
5.3 ครูวัดและประเมินผลรายบุคคลตามสภาพจริง ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แล้วเก็บรวบรวม ข้อมูลที่เป็นจริงมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 ครูมีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่ หลากหลาย เน้นการประเมินด้วยการสังเกต การตอบคำถามที่วัดการคิดวิเคราะห์ และ ข้อคำถามแบบอัตนัยที่กำหนดเกณฑ์การให้ คะแนนที่ชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 มีการจัดนิเทศภายใน จัดอบรม จัดทำคู่มือ การวัดและประเมินของของสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
โดยรวม	4.96	0.09	มากที่สุด	4.94	0.10	มากที่สุด

จากตาราง 22 ชี้ให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีความเหมาะสมและ
มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า โดยรวม
มีความเหมาะสม มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.96 และมีความเป็นไปได้มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
4.94

ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู
ภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประกอบด้วย 5 ด้าน 25 แนวทาง
ดังนี้

ตาราง 23 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
1. ด้านหลักสูตร การบูรณาการเนื้อหา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้	1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสร้างออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ 1.2 หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นมีการสอดแทรกทักษะการคิดวิเคราะห์ 1.3 จัดทำหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน 1.4 มีวิธีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน 1.5 นำหลักสูตรลงสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ 1.6 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC ผลการใช้หลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
2. การจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.1 ครูวิเคราะห์หลักสูตรและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน 2.2 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล 2.3 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปยาก โดยสอดแทรกคุณธรรมทุกสาระการเรียนรู้ 2.4 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน 2.5 มีการสนับสนุนด้านการนิเทศติดตาม ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับแนวทางการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

ตาราง 23 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย	3.1 ครูเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ 3.2 ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ มีปฏิสัมพันธ์กัน 3.3 ครูใช้เทคนิคการใช้คำถามนำ ออกแบบการตั้งคำถามที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม 3.4 ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างรอบด้าน ตั้งแต่การวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานการคิดวิเคราะห์ 3.5 จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์
4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม	4.1 ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างสื่อและการใช้สื่อ 4.2 ครูออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเข้ารับการอบรม พัฒนาตนเองด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา 4.3 ครูใช้สื่อ นวัตกรรมตามหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ง่ายขึ้น 4.4 ครูนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาช่วยกระตุ้นความสนใจ คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นสื่อที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์
5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	5.1 ครูประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามสภาพจริงของผู้เรียน 5.2 ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ระหว่างเรียนและหลังเรียน

ตาราง 23 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (ต่อ)	5.3 ครูวัดและประเมินผลรายบุคคลตามสภาพจริงทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป 5.4 ครูมีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินด้วยการสังเกต การตอบคำถามที่วัดการคิดวิเคราะห์ และข้อคำถามแบบอัตนัยที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน 5.5 มีการจัดนิเทศภายใน จัดอบรม จัดทำคู่มือ การวัดและประเมินของสถานศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผล
อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อสร้างและประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

สรุปผล

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.45$,
S.D.=0.50) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ส่วนสภาพที่พึง
ประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$, S.D.=0.38) ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และความต้องการจำเป็นในการจัดการ
เรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาสุรินทร์ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ($PNI_{\text{modified}}=0.46$) ลำดับที่ 2 ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}}=0.43$) ลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($PNI_{\text{modified}}=0.36$) ลำดับที่ 4 ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ($PNI_{\text{modified}}=0.33$) และลำดับที่ 5 ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย ($PNI_{\text{modified}}=0.32$)

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน มีแนวทาง 25 แนวทาง มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.96 และมีความเป็นไปได้มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94

2.1 ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ทั้งหมด 6 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสร้างออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น มีการสอดแทรกทักษะการคิดวิเคราะห์ 3) จัดทำหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน 4) มีวิธีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน 5) นำหลักสูตรลงสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และ 6) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC ผลการใช้หลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ทั้งหมด 5 แนวทาง ได้แก่ 1) ครูวิเคราะห์หลักสูตรและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน 2) ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปยาก โดยสอดแทรกคุณธรรมทุกสาระการเรียนรู้ 4) ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และ 5) มีการสนับสนุนด้านการนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับแนวทางการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์

2.3 ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย มีแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ทั้งหมด 5 แนวทาง

ได้แก่ 1) ครูเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ 2) ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุน การคิดวิเคราะห์ มีปฏิสัมพันธ์กัน 3) ครูใช้เทคนิคการใช้คำถามนำ ออกแบบการตั้งคำถามที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม 4) ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างรอบด้าน ตั้งแต่การวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล และปรับปรุงการทำงานการคิดวิเคราะห์ และ 5) จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์

2.4 ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม มีแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ทั้งหมด 4 แนวทาง ได้แก่ 1) ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างสื่อ และการใช้สื่อ 2) ครูออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเข้ารับการอบรม พัฒนาตนเองด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา 3) ครูใช้สื่อ นวัตกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น และ 4) ครูนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาช่วยกระตุ้นความสนใจ คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นสื่อที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ทั้งหมด 5 แนวทาง ได้แก่ 1) ครูประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามสภาพจริงของผู้เรียน 2) ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ระหว่างเรียน และหลังเรียน 3) ครูวัดและประเมินผลรายบุคคลตามสภาพจริงทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป 4) ครูมีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินด้วยการสังเกต การตอบคำถามที่วัดการคิดวิเคราะห์ และข้อคำถามแบบอัตนัยที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน และ 5) มีการจัดนิเทศภายใน จัดอบรม จัดทำคู่มือการวัดและประเมินของสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัด การเรียนรู้ที่ เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และ ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ลำดับที่ 2 ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลำดับที่ 4 ด้านการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง และลำดับที่ 5 ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่าง หลากหลาย ทั้งนี้อาจเป็น เพราะครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขาดสื่อและนวัตกรรมใน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้น พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรยังขาด การให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การวัดและประเมินผลไม่ตอบสนองการคิด วิเคราะห์ของผู้เรียนตามสภาพจริง ครูขาดความเข้าใจในกระบวนการ ขั้นตอน เทคนิคและวิธีการที่ เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และครูขาดการพัฒนาตนเองในการจัดการ เรียนรู้ ยังคงใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นเพียงการท่องจำ ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิด วิเคราะห์ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ จุฬามาศ เจริญธรรม (2549) กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ไว้ว่าช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง ช่วยให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งได้ง่าย ๆ ช่วยใน การพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต ช่วยหาเหตุผลที่สมเหตุสมผล และ ช่วยประมาณการความน่าจะเป็นจะเห็นได้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์มีประโยชน์เป็นอย่างมาก เช่น ช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง ช่วยให้ไม่ด่วนสรุปสิ่งได้ง่าย ๆ ช่วยในการพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ช่วยพัฒนา ความเป็นคนช่างสังเกต ช่วยหาเหตุผลที่สมเหตุสมผล ช่วยประมาณการความน่าจะเป็นและช่วยให้ เกิดปัญญา

โดยผู้วิจัยสามารถสรุปการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ แต่ละด้านเป็นรายข้อตามลำดับความต้องการ จำเป็นได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัด การเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์ องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา

เป็นรายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการทดสอบการใช้สื่อก่อนสอน และมีคู่มืออธิบายวิธีใช้อย่างเหมาะสม ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า การจัดการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียนได้นั้นครูต้องมีสื่อและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรม และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ มนตรี เสงี่ยม (2551) ได้ให้ความหมายว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ นางชนก ภูมั่ง (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การออกแบบหลักสูตรตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การร่วมกันพัฒนาแนวทางการใช้หลักสูตรบูรณาการ และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาในหลักสูตร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถกำหนดผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า การบูรณา

การเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนที่ลึกซึ้ง ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริง โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาในลักษณะองค์รวม เป็นแนวทางที่ช่วยให้ครูได้ทำงานร่วมกัน หรือประสานงานร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูได้คิดวิธีการหรือนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ ซึ่งครูต้องมีความเชื่อมั่นและเข้าใจตรงกันในเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คิดวางแผน คิดกระบวนการเรียนรู้และมีการประเมินผลร่วมกัน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเองและได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการบูรณาการเนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงกันมากกว่าที่จะเกิดจากเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งเท่านั้น ส่งผลดีต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สำลี รักสุทธี (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ มวลประสบการณ์ หรือกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั้งในและนอก ห้องเรียน อันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้านความคิด เจตคติ และการปฏิบัติในทิศทางอันพึงประสงค์สรุปได้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนโดยมีการวางแผนล่วงหน้าไว้อย่างเป็นขั้นตอนเพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และทักษะต่าง ๆ อันเป็นประสบการณ์ที่ผ่านเข้าไปในการรับรู้ของผู้เรียน เช่นเดียวกับการศึกษาของสุตารัตน์ ขวัญบาง (2560) ได้วิจัยเรื่อง โปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจการสอนคิดวิเคราะห์ 2) ด้านบูรณาการฝึกทักษะการคิดในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา 3) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ จึงออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมโดยเน้นเนื้อหาตามลำดับขั้นความต้องการจำเป็นปรับปรุงที่มีเป็นความต้องการลำดับแรก คือ ด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการบูรณาการฝึกทักษะการคิดในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา ด้านความรู้ความเข้าใจการสอนคิดวิเคราะห์ ตามลำดับ

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คำนิยามและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ออกแบบ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คำนิยามถึงวัยและความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหา ซึ่งผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับการศึกษาในทุกเนื้อหาสาระ แต่การจะดำเนินแนวทางให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องคำนึงถึงบทบาทของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน ตั้งแต่เริ่มต้นจนไปถึงการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูต้องออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามในการเรียนรู้ เกิดองค์ความรู้ใหม่และเรียนรู้ความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการความสะอาด จัดหาสื่อและวัสดุ คอยสนับสนุนและแนะนำแนวทางที่เหมาะสม โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2547) ให้ความเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง ความพยายามในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด เป็นคนดี มีสติปัญญา และมีความสุข โดยการดำเนินการทุกวิถีทางที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความต้องการและสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน เป็นการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะต้องเป็นผู้ลงมือเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.4 ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลผู้เรียนด้านคุณภาพ และปริมาณ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียนและหลังเรียน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินผลผู้เรียนด้านคุณภาพ และปริมาณ คือ มีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ครูสามารถใช้กระบวนการสังเกต บันทึกและการรวบรวมข้อมูลจากผลงาน วิธีการ หรือสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินทักษะการคิดวิเคราะห์ที่เกิดกับผู้เรียน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จะไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย ครูจึงต้องวัดให้ครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ วัดสิ่งที่เป็นการแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน และที่สำคัญครูต้องเลือกสรร คิดค้นเครื่องมือและเทคนิคการวัดและประเมินผลที่เป็นการวัดพฤติกรรมที่แท้จริงที่แสดงออกซึ่ง

ความสามารถของผู้เรียนทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับพชรวิทย์ จันทร์ศิริ (2554) ได้อธิบายว่า การประเมินการเรียนรู้ (Assessment) คือการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพจากกระบวนการทำงาน การปฏิบัติงาน และผลผลิตที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้เพื่อการตีค่า ส่วนการประเมิน (Evaluation) คือการตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพที่ได้จากการวัดสิ่งที่ต้องการประเมิน

1.5 ด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้ และสามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ องค์ประกอบด้านการใช้รูปแบบและเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตั้งคำถามฝึกการคิดวิเคราะห์ให้เวลานักเรียนในการคิดและตอบคำถาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีวิธีการจูงใจเมื่อนักเรียนทำได้ ซึ่งผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ครูผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยีและการเรียนรู้ของผู้เรียน จากผู้สอนคือผู้บรรยายถ่ายทอดความรู้ เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะวิธีการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ ในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดเป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภารัตน์ ขวัญบาง (2560) ได้วิจัยเรื่อง โปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจการสอนคิดวิเคราะห์ 2) ด้านบูรณาการฝึกทักษะการคิดในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา 3) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์จึงออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมโดยเน้นเนื้อหาตามลำดับขั้นความต้องการจำเป็นปรับปรุงที่มีเป็นความต้องการลำดับแรกคือการออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการบูรณาการฝึกทักษะการคิดในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา ด้านความรู้ความเข้าใจการสอนคิดวิเคราะห์ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับ

ครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

- 1) หลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย 4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมและ
- 5) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สามารถสังเคราะห์แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ อีกทั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความสอดคล้องความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาสาขาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย และผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารและจัดการเรียนรู้และซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดีและเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วนั้น พบว่า ผู้วิจัยมีการนำข้อมูลจากผลการศึกษาในตอนต้นที่ 1 ตอนที่ 2 ผนวกกับผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมาเป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ รวมถึงเมื่อเห็นองค์ประกอบการดำเนินงานวิธีดำเนินการและ ผลการดำเนินงานทำให้สามารถตัดสินใจที่จะประเมินออกมาได้ว่าแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้น โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ต้องเน้นการพัฒนาที่ตัวครูผู้สอนเป็นหลัก ครูผู้สอนต้องพัฒนารูปแบบ เทคนิค วิธีการสอน พัฒนาสื่อและนวัตกรรม ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบทั้งผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายนำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้เสนอความสำคัญของการพัฒนาครูไว้ว่า หัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือคุณภาพของผู้เรียน คือ คุณภาพครู เพราะครูต้องรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรจัดการเรียนการสอนให้เด็กมีคุณภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเร่งรัดการพัฒนาครูเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับผลการศึกษาของกิตติยา ไชยคำภา (2561) ได้ศึกษา

แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า การประเมินแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุรรัตน์ ขวัญบาง (2560) ได้วิจัยเรื่อง โปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจการสอนคิดวิเคราะห์ 2) ด้านบูรณาการฝึกทักษะการคิดในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา 3) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ จึงออกแบบเนื้อหาของโปรแกรมโดยเน้นเนื้อหาตามค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุงที่มีเป็นความต้องการลำดับแรกคือด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการบูรณาการฝึกทักษะการคิดในการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชา ด้านความรู้ความเข้าใจการสอนคิดวิเคราะห์ตามลำดับ ผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิเชียร สมชาย (2561) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เป้าหมาย 4) เนื้อหา 5) วิธีการพัฒนา 6) สื่อและเครื่องมือ และ 7) การวัดและประเมินผล เนื้อหาการพัฒนาประกอบด้วย 3 โมดูล ได้แก่ Module 1 : ความรู้ความเข้าใจด้านการคิดวิเคราะห์ Module 2 : การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ Module 3 : การวัดและประเมินผลด้านการคิดวิเคราะห์ วิธีการพัฒนาประกอบ 4 ส่วนได้แก่ 1) การประเมินก่อนการพัฒนา กิจกรรมการพัฒนาประกอบด้วยการทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา การศึกษาด้วยตนเอง 2) กิจกรรมการพัฒนาประกอบด้วยการศึกษาดูงาน อบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาด้วยตนเองตาม Module 1 Module 2 Module 3 3) การบูรณาการสอดแทรกกับการปฏิบัติงาน กิจกรรมการพัฒนา และ 4) การประเมินหลังพัฒนา สรุปผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ล้ายวน ไวกา (2562) ได้ศึกษาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 พบว่า โปรแกรมพัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับ

มากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิชุดา กาพล (2564) ได้ศึกษาโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าครูภาษาไทยมีความจำเป็นที่จะได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น ครูควรศึกษารายละเอียดและวางแผนการดำเนินการก่อนนำแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ไปประยุกต์ใช้จึงจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเฉพาะด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ซึ่งจากผลการวิจัยแล้วมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด

1.2 ควรมีการจัดทำแนวทางหรือโปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย หรือรายวิชาอื่น ๆ หรือพัฒนาในแต่ละด้านให้กับครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีแนวทางการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง

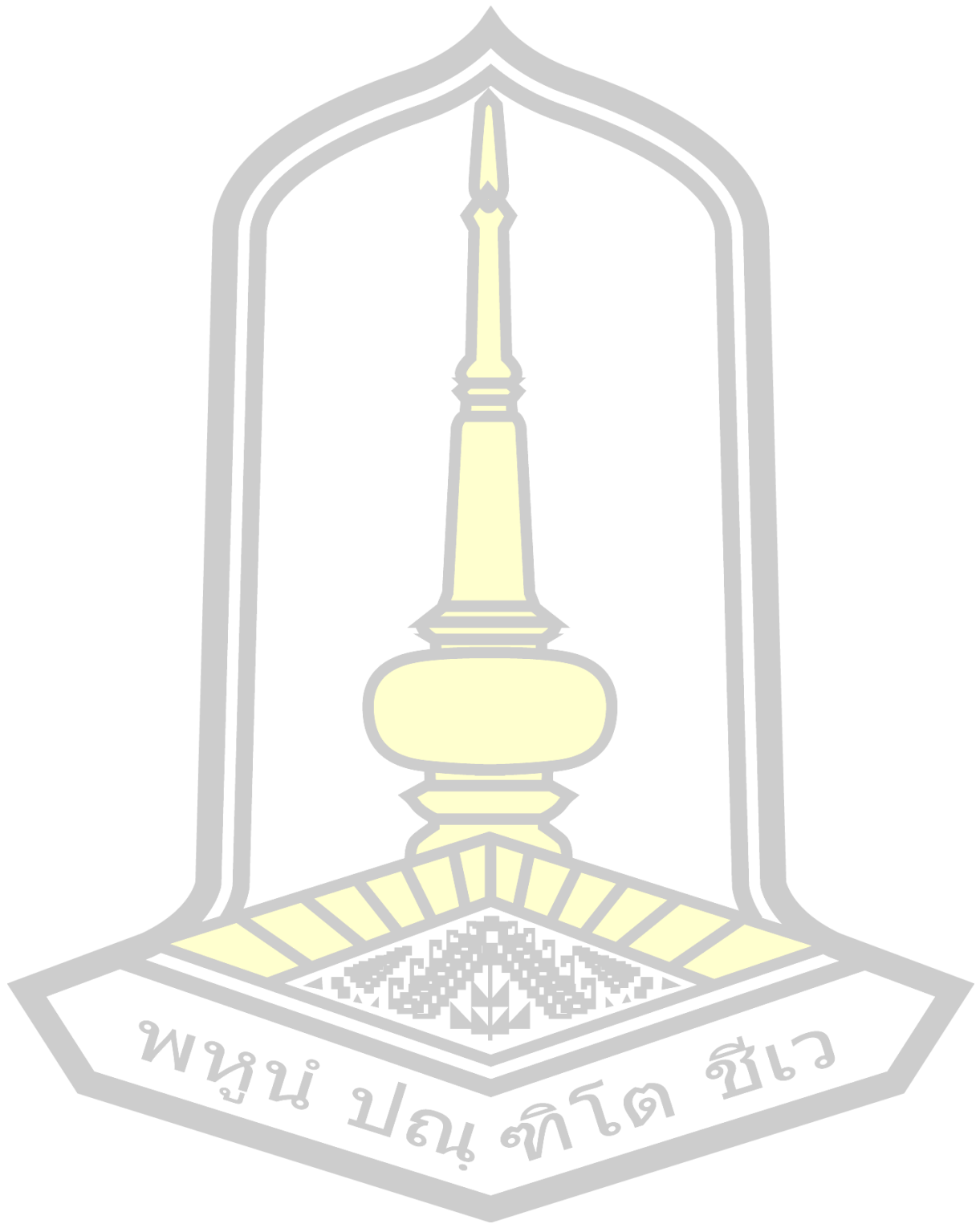
1.3 ครูควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และการจัดการเรียนรู้อื่นที่หลากหลายในปัจจุบัน และให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาครู หรือจัดให้มีการนิเทศการจัดการเรียนรู้และจัดให้มีครูพี่เลี้ยงที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์มาแนะนำครูที่ต้องการพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ในสังกัดอื่น ๆ หรือวิชาอื่น เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะและบริบทใกล้เคียงกัน

2.2 ควรจะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเพิ่มเติม เพื่อการศึกษาในเชิงลึก เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นต้น โดยนำเอาผลการวิจัยนี้ เป็นข้อมูลและแนวทางเพื่อนำผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชกร ธิปัตติ. (2547). *การเรียนรู้และการพัฒนาการเรียนการสอน*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). *วิสัยทัศน์การศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2549). *แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2551). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). *วิธีสอนทั่วไปและหลักการสอน*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์. .
- กิตติยา ไชยคำภา. (2561). *แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์* *สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- คชานนท์ ฉ่ำเมืองปักษ์ . (2555). *สื่อการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2566,
จาก [https ://www.gotoknow.org/posts/239184](https://www.gotoknow.org/posts/239184)
- ชาติ แจ่มนุช. (2545). *สอนอย่างไรให้คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.
- ชูชัย สมितिไกร. (2552). *การสรรหาคัดเลือกและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร*. กรุงเทพฯ: วี.พรินท์. .
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). *Active Learning*. ข่าวสารวิชาการ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ประจำเดือนพฤศจิกายน 2553.
- จิตรา ปราชญ์นิวัฒน์ . (2549). *สมรรถนะของสาธารณสุขอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*.
วิทยานิพนธ์ สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จุฑามาศ เจริญธรรม. (2549). *การจัดการเรียนรู้กระบวนการคิด*. นนทบุรี: สุรัตน์การพิมพ์.

- เจษฎา จันท์เปล่ง. (2565). *การพัฒนากระบวนการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้*
ตามแนวคิดการศึกษาแบบ 4.0 ด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ . (2539). *การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์อัสสัม เพรส.
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2561). *การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สมรรถนะในศตวรรษที่ 21 เป็นฐาน :*
ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. วารสารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 46(1), 171-184,
มกราคม-มีนาคม.
- ณิรดา เวชญาติลักษณ์. (2561). *หลักการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิพาธร ศิริเม. (2564). *แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อการอ่านออก เขียนได้*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตินา แคมมณี. (2543). *การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารประกอบการ*
ประชุมวิชาการ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
_____. (2544). *กระบวนการเรียนรู้ : ความหมาย แนวทางการพัฒนา และปัญหาข้อใจ.*
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- _____. (2548). *การพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เทพรัตน์ราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ (2529). *การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการช*
เรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
ดุสิตบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- เทียน ทองแก้ว. (2545). *ภาวะผู้นำ : สมรรถนะหลักของผู้บริหารในยุคปฏิรูป. วารสารวิชาการ,*
5(9), 35-43.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลจิตต์ เขาวงกิตพิงส์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และชัตเจนไทยแท้. (2545). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้น*
ผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

- นาถชนก ภูมิ้ง. (2563). *การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*.
- วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิคม ชมภูหลง. (2545). *วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์. .
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: เดอะ นอร์เวลจ เซ็นเตอร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญมี เณรยอด. (2546). *หลักการพัฒนหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร. (2563). *สารานุกรมการบริหารและการจัดการ 70-20-10 Rule สัดส่วนการเรียนรู้แบบผสมผสาน*. สืบค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2565. จาก <https://drpiyanan.com/2018/11/19/702010/>.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ . (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ. (2554). *การพัฒนาสมรรถนะทางการบริหาร*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิกุล เอกวรังกุล และคณะ. (2558). *แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการสอนของครูการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- พิมพ์พันธุ์ เดชะคุปต์ . (2549). *โครงการวิทยาศาสตร์การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีระ พนาสุภณ. (2556). *เข้าใจใช้เป็น, ทักษะ, ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะ (LITERACY, SKILL, EXPERTISE & COMPETENCY)* [ออนไลน์]. ได้จาก <http://www.peerapanasupon.com/?p=874>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 กรกฎาคม 2565].
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2554). *CCPR กรอบคิดใหม่ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรินทร์ เหมบุตร. (2549). *ลักษณะการคิดวิเคราะห์*. สืบค้นเมื่อ 29 พฤษภาคม 2566, จาก http://tishafananalysisisthinking.blogspot.com/p/blog-page_18.html.

- มะลิวัน สมศรี. (2558). *การพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทาง วิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มนตรี เสงี่ยม. (2551). *สื่อประกอบการสอน*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ . (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทียนวัฒนาพรินติ้ง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2552). *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 8-15*. พิมพ์ครั้งที่ 15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2557). กระบวนการคิดวิเคราะห์ Analytical Thinking Processes. *วารสารการบริหารและพัฒนา*, 6(2), 11-13.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2553). *ความเป็นครู*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2549). *การคิด (Thinking)*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลัดดาวัลย์ กันหสุวรรณ. (2530). *ลูกโซ่ของการเรียนรู้ กระบวนการอินโควรี. การศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี*. 32(127), 7-13.
- ลำยวน ไวกา. (2562). *โปรแกรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ. ดอกหญ้า.
- วัชรพล วิบูลย์ศรี (2561). *วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนด์เลิฟเพรส.
- _____. (2543). *กลไกสู่การปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- วิชุดา กพล. (2564). *โปรแกรมการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วิเชียร สมชาย. (2561). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของ
ผู้เรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิทยา วิจิตร. (2557). 70 : 20 : 10 Framework. [ออนไลน์]. ได้จาก :
<http://indochinahub.blogspot.com/2011/08/702010-framework.html>.
[สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 กรกฎาคม 2565].
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2551). การประยุกต์ใช้ Log Frame เพื่อออกแบบโปรแกรมพัฒนา
วิชาชีพบุคลากรทางการศึกษา สู่กรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย. วารสารบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 4(1), 3-18.
- สถาพร พงษ์พิณกุล. (2558). คุณภาพผู้เรียน เกิดจากกระบวนการเรียนรู้. สระแก้ว:
คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว.
- สุภารัตน์ ขวัญบาง. (2560). โปรแกรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุธีรา วิเศษสมบัติ. (2560). การพัฒนาแนวทางพัฒนาครู ด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนน อมรวิวัฒน์ . (2553). สมบัติพิพม์ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัมภา เพ็ชรทองกุล. (2560). กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน
คิดวิเคราะห์ ของครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2551). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา. (2559). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ตามนโยบาย
“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. (2565). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ
2565 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2547). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *Roadmap จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพ*
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ*
การคิดวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2554). *จากจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน...สู่ชั้นเรียนการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. พิมพ์ครั้งที่ 1.
 กรุงเทพฯ: ไอเดียส์แอนด์.
- _____. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี.
- _____. (2549). *รายงานการสังเคราะห์แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะ*
การคิดวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). *รายงานการปฏิรูปต่อประชาชน*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้ง
 แอนด์พับลิชชิง.
- ลำลี รักสุทธิ. (2545). *แนวทางการศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: พัฒนาจำกัด.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ. (2544). *ฝึกสมองให้คิดอย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพฯ:
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)
- ศิริพร แยมนิล. (2549). *Competency ในการบริหารทรัพยากรบุคคล*. *วารสารดำรงราชานุภาพ*.
 6(18), 7.
- อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2537). *หลักสูตรและการจัดการมัธยม*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อดุลย์ ไทรเล็กทิม. (2550). *พฤติกรรมการสอนภาษาไทย 2*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อธิพร ศรียมก. (2554). *เอกสารการสอนวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัจฉรา ชีวพันธ์. (2531). *ศาสตร์ของการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัฐพล อินตะเสนนา. (2561). *หลักสูตรและการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา*. มหาสารคาม:
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2553). *คุณธรรมนำความรู้ (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ: ปริมาด.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2547). *กระบวนการฝึกอบรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ:
 บริษัทประชาชน จำกัด.
- อุทุมพร จามรมาน. (2540). *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Anand Kulpiyavaja. (2018). *21st-Century Skill*. [Online]. Available from: <https://medium.com/base-the-business-playhouse/criticalthinkingd1d624142278.htm> [accessed 25 July 2022].
- Anthony G., Hunter J. and R. (2015). Prospective teachers development of adaptive expertise. *Teaching and Teacher Education*, (49), 108-117.
- Al-Behaisi, Suha Khalil. (2011). The Impact Professional Development on Teacher Practices and Teaching Efficacy. *Dissertation Abstracts International*. 73(03), 144-A.
- Boyatzis, R. E. (1982). *The Competent Manager*. New York: John Wiley & Sons.
- Dale, Edgar. (1969) *Audiovisual Methods in Teaching* 3rd. USA: New York.
- Charles, J. (2013). *Framework for High Performance*. Retrieved March 14, 2016, from <http://charles-jennings.blogspot.com/2013/06/702010frameworkforhigh-performance.html>. [accessed 27 July 2022].
- Glickman, C. D.; Gordon, S.P.; & Ross-Gordon, J.M. (2004). *Supervision and Instructional Leadership : A Developmental Approach*. Boston: Allyn & Bacon.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill. Book Company.
- Hough, B., & Duncan, K. (1970). *Teaching description and analysis*. Addison-Westlu.
- Johnson, D.W.& Johnson, R.T. (1987). *Learning Together and Alone : Cooperative and Individuallistic Learning*. 4th ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Lombardo, Michael M. and Eichinger, Robert W. (1996). *The Career Architect Development Planner*. Minneapolis: Lominger.
- Marzano, R. J. (2001). *Designing a New Taxonomy of Education Objective*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Maytwin P. (2023). *Instructional Designer CEO & Co-Founder BASE Playhouse*. Entrepreneur in Gamification, Coaching, and Business.
- Piaget, J. and B. Inhelder. (1972). *The Psychology of Intelligence*. New Jersey: Littlefield Adams.

Taba, Hilda (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York :
Harcourt, Brace and World.

The Organization for Economic Co-operation and Development [OECD]. 2009.
*Creating Effective Teaching and Learning Environments: First Results
from TALIS* (Online) <http://www.oecd.org/berlin/43541636.pdf>

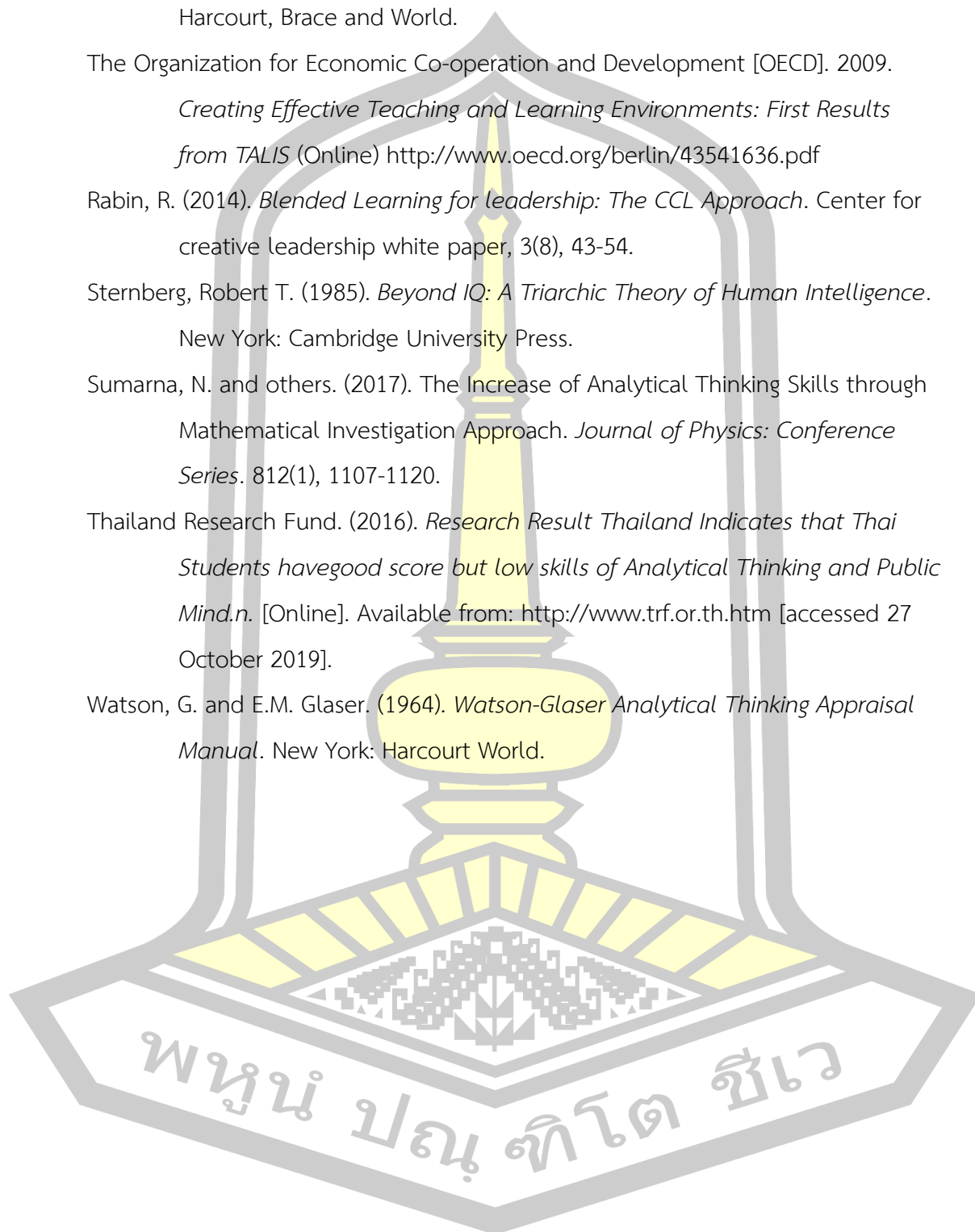
Rabin, R. (2014). *Blended Learning for leadership: The CCL Approach*. Center for
creative leadership white paper, 3(8), 43-54.

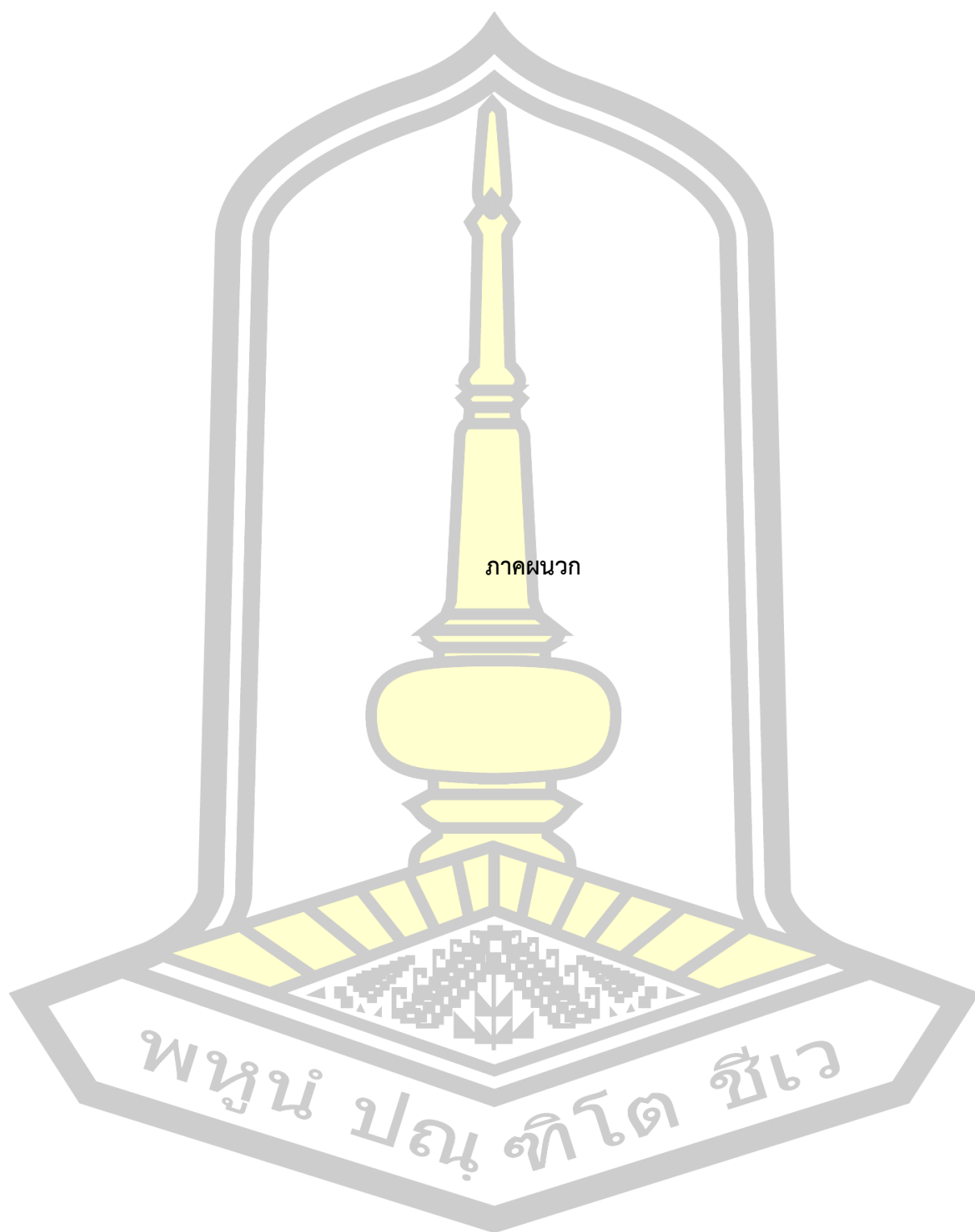
Sternberg, Robert T. (1985). *Beyond IQ: A Triarchic Theory of Human Intelligence*.
New York: Cambridge University Press.

Sumarna, N. and others. (2017). The Increase of Analytical Thinking Skills through
Mathematical Investigation Approach. *Journal of Physics: Conference
Series*. 812(1), 1107-1120.

Thailand Research Fund. (2016). *Research Result Thailand Indicates that Thai
Students have good score but low skills of Analytical Thinking and Public
Mind*.n. [Online]. Available from: <http://www.trf.or.th.htm> [accessed 27
October 2019].

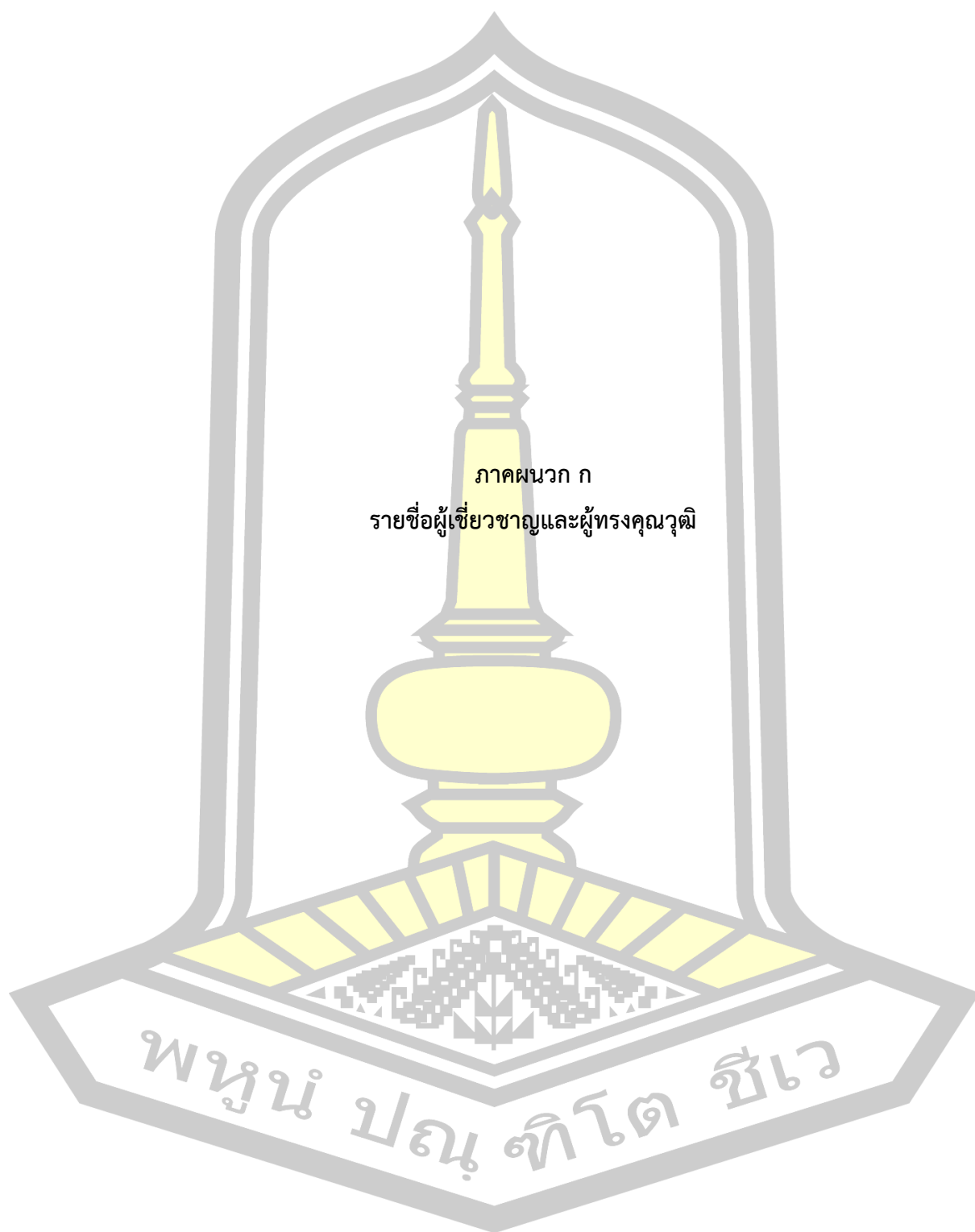
Watson, G. and E.M. Glaser. (1964). *Watson-Glaser Analytical Thinking Appraisal
Manual*. New York: Harcourt World.

ภาคผนวก

พูนํ ปณ จิต ชีเว

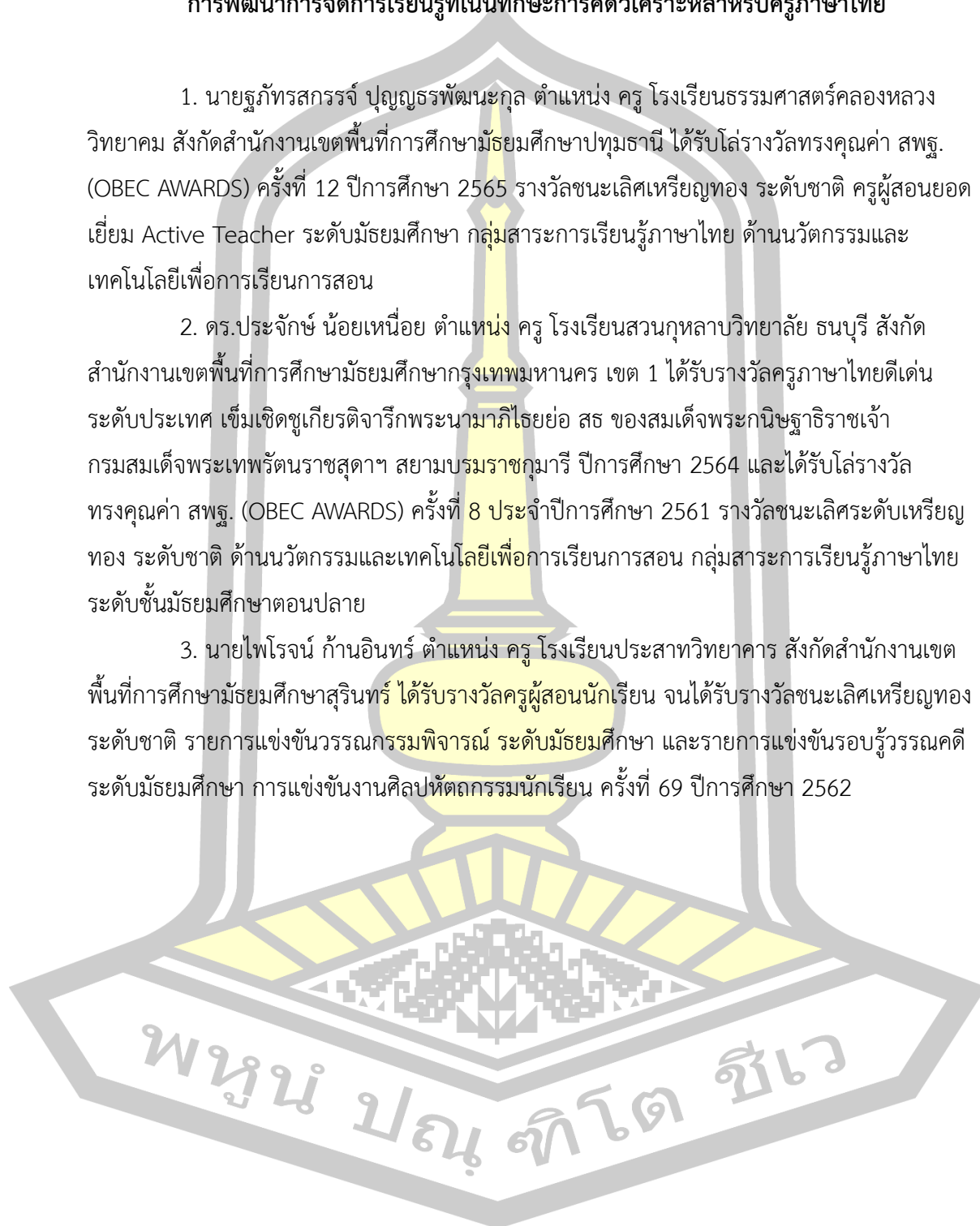
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. นายอาวุธ ทองบุ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 วิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาบริหารการศึกษา
2. ดร.ศุภณัฐ อินทร์งาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนครก จังหวัดสุรินทร์ วุฒิการศึกษาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา
3. นายภูมิพันธ์ จันทรเพ็ญ ตำแหน่ง อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าตูม (สนิทราชภัฏวิทยาเขต) จังหวัดสุรินทร์ วุฒิการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหาร และพัฒนการศึกษา
4. นายทวีศักดิ์ สุกใส ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าตูม(สนิทราชภัฏ วิทยาเขต) จังหวัดสุรินทร์ วุฒิการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนา การศึกษา
5. ดร.กฤษณ์พิสิษฐ์ คงนุรัตน์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 วุฒิการศึกษาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาการบริหาร และพัฒนการศึกษา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการถอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย

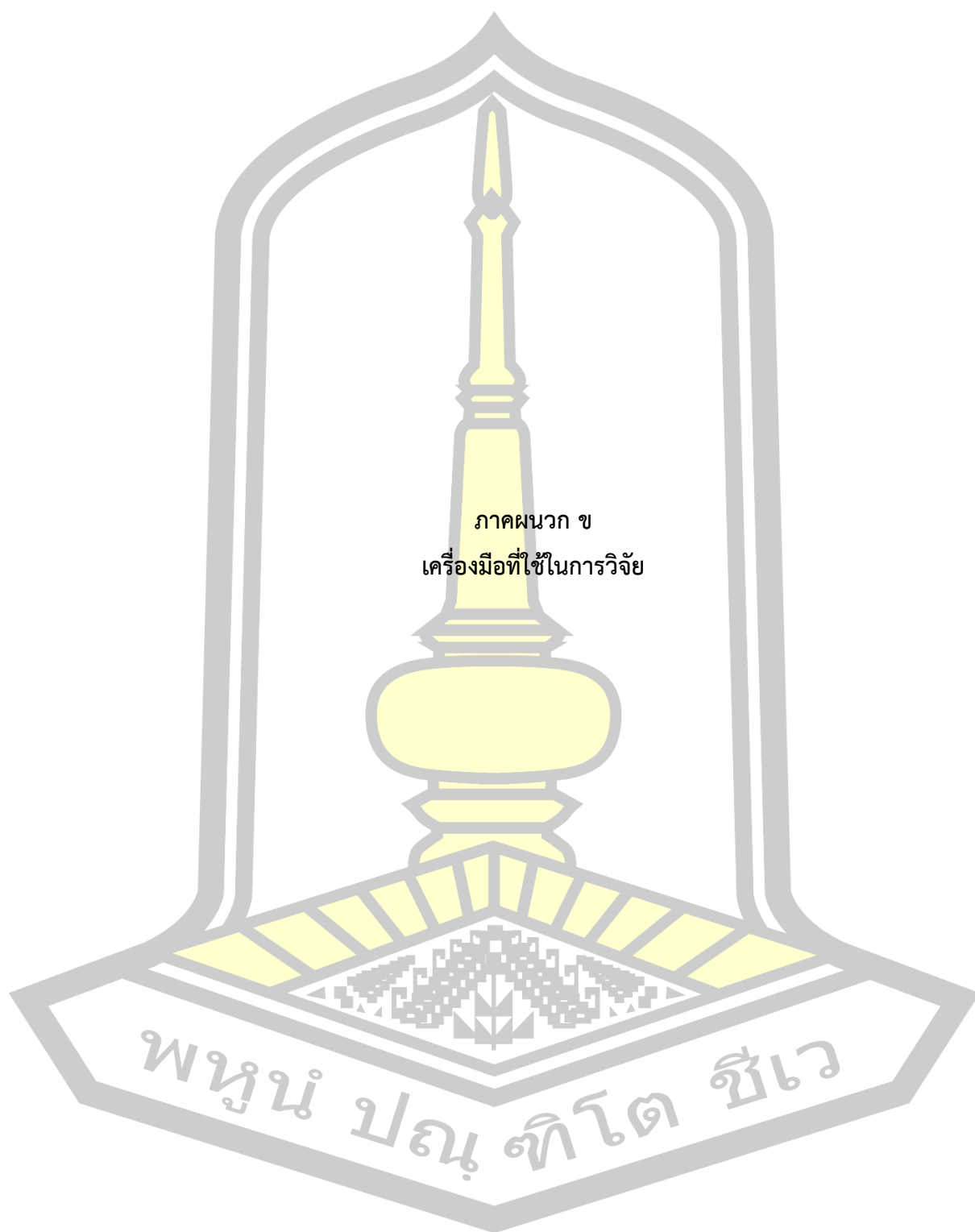
1. นายฐภัทรสกรรจ์ ปุญญธรพัฒนะกุล ตำแหน่ง ครู โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้รับโล่รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครั้งที่ 12 ปีการศึกษา 2565 รางวัลชนะเลิศเหรียญทอง ระดับชาติ ครูผู้สอนยอดเยี่ยม Active Teacher ระดับมัธยมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
2. ดร.ประจักษ์ น้อยเหนี่ยว ตำแหน่ง ครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้รับรางวัลครูภาษาไทยดีเด่นระดับประเทศ เข็มเชิดชูเกียรติจารึกพระนามาภิไธยย่อ สธ ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2564 และได้รับโล่รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครั้งที่ 8 ประจำปีการศึกษา 2561 รางวัลชนะเลิศระดับเหรียญทอง ระดับชาติ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. นายไพโรจน์ ก้านอินทร์ ตำแหน่ง ครู โรงเรียนประสาทวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้รับรางวัลครูผู้สอนนักเรียน จนได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทอง ระดับชาติ รายการแข่งขันวรรณกรรมพิจารณา ระดับมัธยมศึกษา และรายการแข่งขันรอบรู้วรรณคดี ระดับมัธยมศึกษา การแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 69 ปีการศึกษา 2562

**รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในตรวจสอบยืนยัน ประเมินความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของแนวทาง**

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ดนิตา ดวงวิไล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาการหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วุฒิการศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาภาษาไทย
2. อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา การหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศษ.ด.) สาขาหลักสูตรและการสอน
3. ดร.ประเสริฐศักดิ์ เหมนไธสง ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 วุฒิการศึกษาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา
4. นายเทิดภูมิ ยั่งยืน ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุรินทร์ วุฒิการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา
5. นายยรรยง วงศ์คำจันทร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา

**แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของ
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการพัฒนา
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ผลการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด โดยผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวสงกรานต์ พรไชยา

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ จิต ชีเว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. วิทยฐานะ

() ครูเชี่ยวชาญพิเศษ	() ครูเชี่ยวชาญ
() ครูชำนาญการพิเศษ	() ครูชำนาญการ
() ครู(ไม่มีวิทยฐานะ)	

2. เพศ

() ชาย	() หญิง

3. ประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทย

() 1 - 5 ปี	() 6 - 9 ปี	() 10 ปี ขึ้นไป

4. ขนาดสถานศึกษาที่ทำการสอน

() ขนาดเล็ก	() ขนาดกลาง
() ขนาดใหญ่	() ขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วพิจารณาถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

องค์ประกอบ	ระดับความคิดเห็น									
	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.5 สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและกระบวนการคิดในการเรียนการสอน										
3.6 สามารถประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้เข้ากับการเรียนการสอน										
4. ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม										
4.1 ออกแบบสื่อการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีลำดับขั้นตอนการคิดวิเคราะห์										
4.2 มีการทดสอบการใช้สื่อก่อนสอน และมีคู่มืออธิบายวิธีใช้อย่างเหมาะสม										
4.3 มีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้สื่อโดยมีเนื้อหาที่ถูกต้องแม่นยำ										
4.4 สื่อสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน										
4.5 สื่อมีความทันสมัย และสร้างความสนใจให้ผู้เรียน										
4.6 สื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้										
5. ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง										
5.1 ประเมินผลสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้										
5.2 ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ขณะเรียนและหลังเรียน										
5.3 ประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถามว่านักเรียนมีการคิดวิเคราะห์										
5.4 การประเมินผลผู้เรียนด้านคุณภาพและปริมาณ										
5.5 ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล										
5.6 มีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย										

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวสงกรานต์ พรไชยา

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่
 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้นซึ่งไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวสงกรานต์ พรไชยา

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ จิตโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์บุคคลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices)
สำหรับการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์
สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ- นามสกุล
2. ตำแหน่งปัจจุบัน
3. สถานที่ทำงาน
4. ประสบการณ์ทำงานปี

เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับ
 ครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสงกรานต์ พรไชยา

สถานที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.เริ่มเวลา.....น. ถึง.....น.

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับ
 ครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ทางด้านการ
 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ท่านมีแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการ
 คิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย ตามประเด็นที่กำหนดให้อย่างไร

2.1 ท่านมีแนวทางจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการพัฒนาสื่อ
 และนวัตกรรม อย่างไร

.....

.....

.....

2.2 ท่านมีแนวทางจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านหลักสูตร
 การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างไร

.....

.....

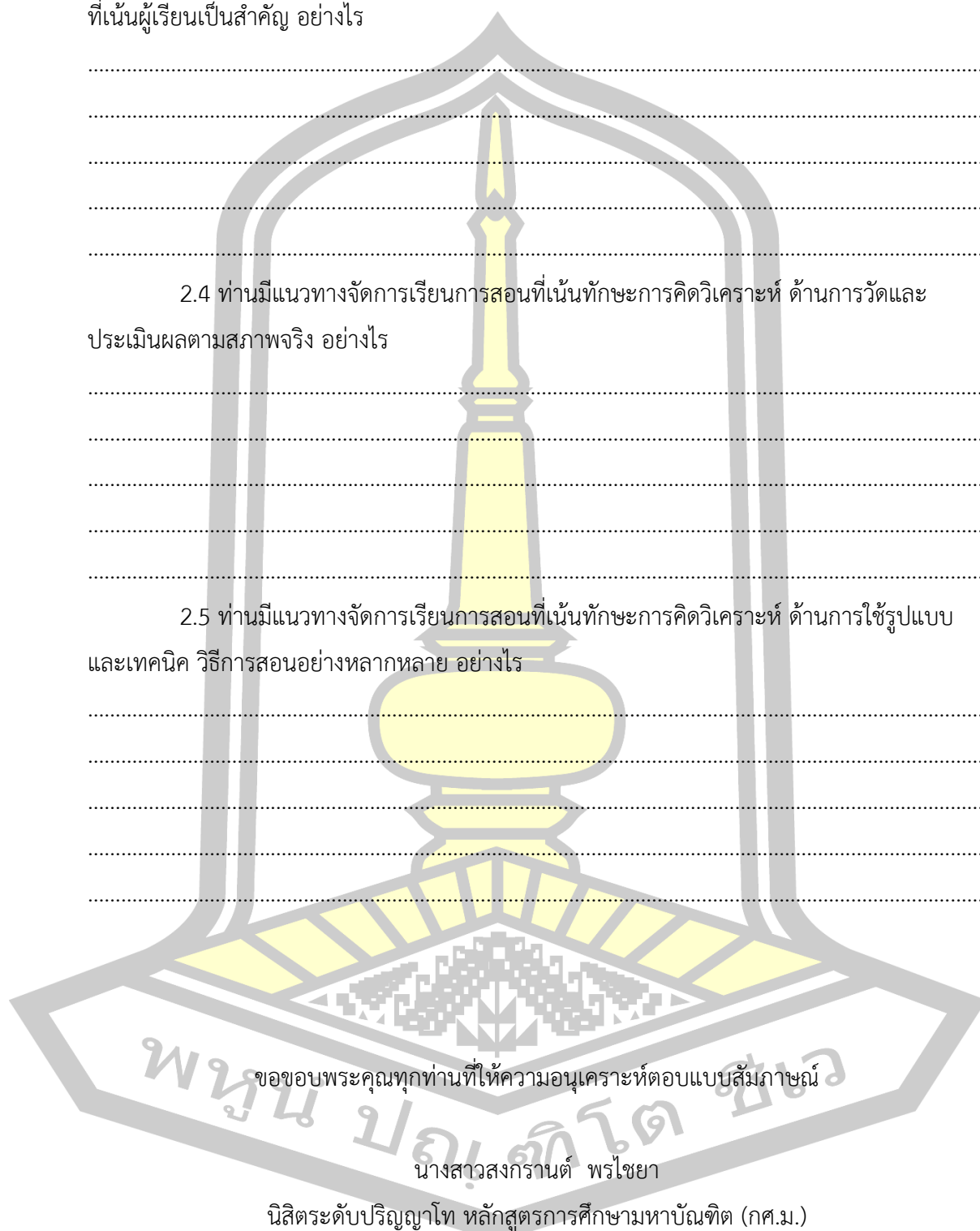
.....

.....

2.3 ท่านมีแนวทางจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการจัดการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างไร

2.4 ท่านมีแนวทางจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการวัดและ
ประเมินผลตามสภาพจริง อย่างไร

2.5 ท่านมีแนวทางจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการใช้รูปแบบ
และเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย อย่างไร

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์

นางสาวสงกรานต์ พรไชยา

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความที่ละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
 เกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด
 วิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้เกณฑ์การ
 ประเมินค่าความเห็น ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาการจัดการ
 เรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาการจัดการ
 เรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาการจัดการ
 เรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาการจัดการ
 เรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาการจัดการ
 เรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ระดับไม่เหมาะสม

ตัวอย่างการกรอกแบบประเมิน

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	ระดับความคิดเห็น									
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการสร้าง ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะ การคิดวิเคราะห์	✓					✓				

คำอธิบาย จากตัวอย่าง ข้อที่ 0 ผู้ตอบการเครื่องหมาย ✓ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

ในความเหมาะสม ตัวบ่งชี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการสร้างออกแบบและพัฒนา
 หลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์มีผลการประเมินระดับความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก
 ที่สุด

ในความเป็นไปได้ ตัวบ่งชี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการสร้างออกแบบและพัฒนาหลักสูตร
 ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์มีผลการประเมินระดับความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

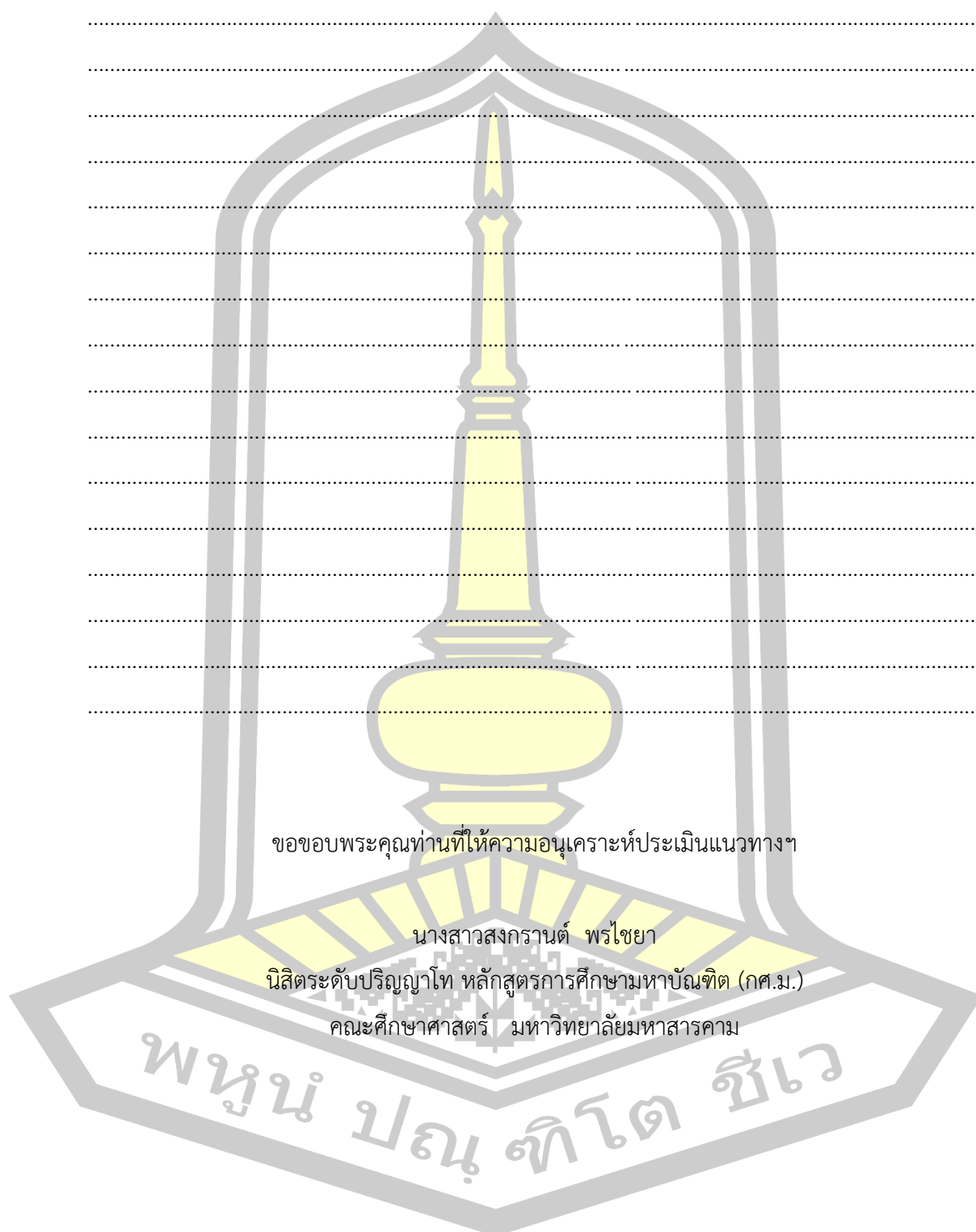
-
1. ชื่อ - สกุล
 2. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
 3. สังกัดหน่วยงาน
 4. วุฒิการศึกษาสูงสุด สาขาวิชา.....

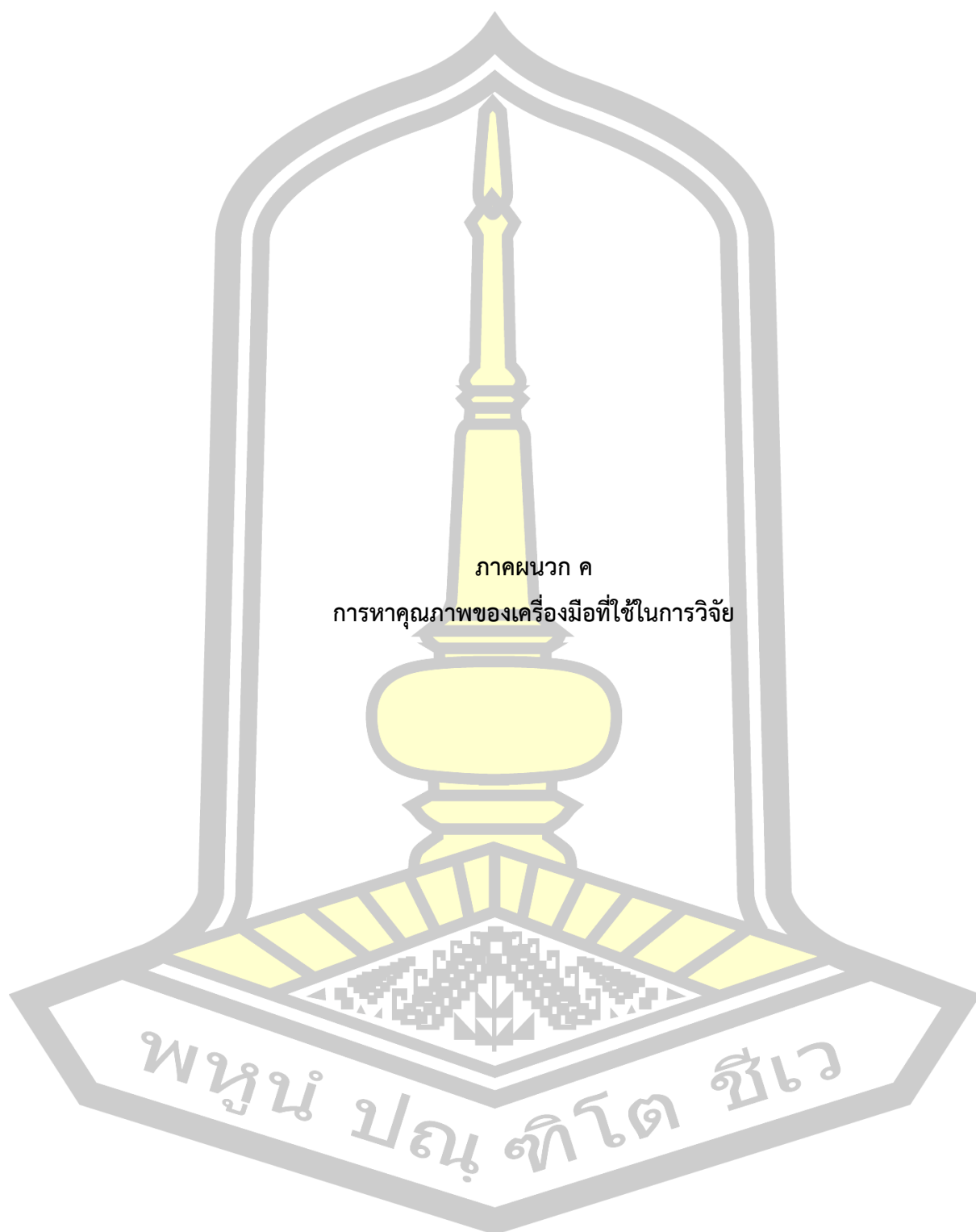
ตอนที่ 2 ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

คำชี้แจง : ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนที่ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้

[illegible]

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ภาคผนวก ค

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

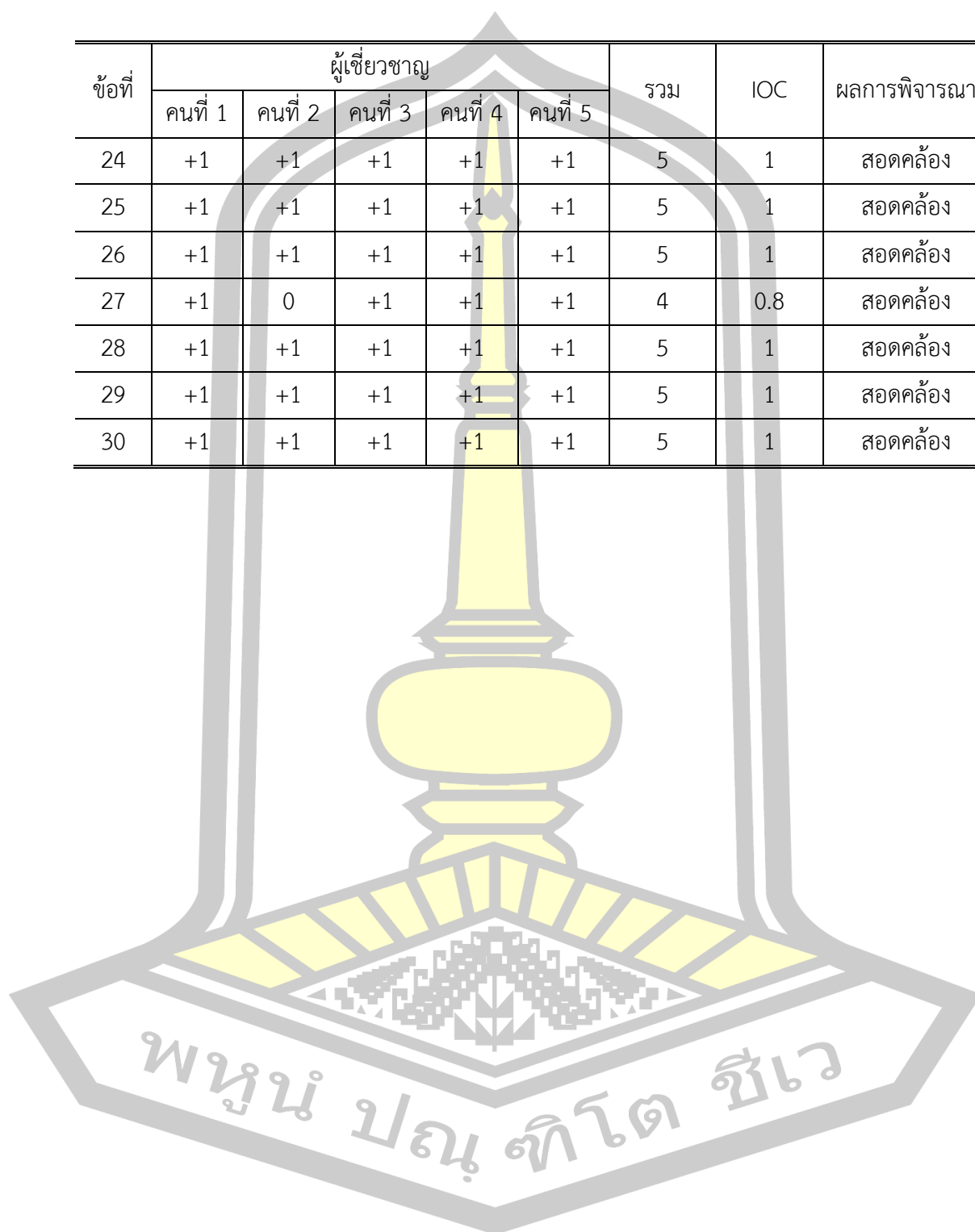
พูน ปณ จิต ชีวะ

ตาราง 24 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
27	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	สอดคล้อง

ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	.690*	.781*	16	.702*	.576*
2	.758*	.564*	17	.505*	.788*
3	.474*	.545*	18	.452*	.411*
4	.407*	.439*	19	.490*	.373*
5	.560*	.330*	20	.506*	.296*
6	.468*	.498*	21	.610*	.599*
7	.757*	.569*	22	.374*	.757*
8	.550*	.453*	23	.329*	.472*
9	.754*	.568*	24	.407*	.357*
10	.668*	.548*	25	.347*	.574*
11	.717*	.275*	26	.425*	.573*
12	.784*	.436*	27	.459*	.248*
13	.696*	.471*	28	.683*	.472*
14	.587*	.606*	29	.617*	.461*
15	.463*	.576*	30	.377*	.357*

ตาราง 26 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.932	30

ตาราง 27 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.908	30

จากตารางพบว่า แบบสอบถามสภาพปัจจุบันจำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation) ตั้งแต่ 0.329 ถึง 0.784 แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.932 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (วิธี Item Total Correlation) ตั้งแต่ 0.248 ถึง 0.788 แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.908

ตาราง 28 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด
วิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้								
1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสร้างออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นมีการสอดแทรกทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 จัดทำหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 มีวิธีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.5 นำหลักสูตรลงสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.6 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC ผลการใช้หลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ								
2.1 ครูวิเคราะห์หลักสูตรและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปยาก โดยสอดแทรกคุณธรรมทุกสาระการเรียนรู้	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5 มีการสนับสนุนด้านการนิเทศติดตาม ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับแนวทางการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย								
3.1 ครูเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นวัดทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ มีปฏิสัมพันธ์กัน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย (ต่อ)								
3.3 ครูใช้เทคนิคการใช้คำถามนำ ออกแบบการตั้งคำถามที่เน้นทักษะ การคิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์ โดยให้เวลานักเรียนในการ คิดและตอบคำถาม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้องค์ ความรู้ด้วยตนเองอย่างรอบด้าน ตั้งแต่การวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติ ตามแผน ประเมินผล และ ปรับปรุงการทำงานการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริม ทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม								
4.1 ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในการสร้างสื่อและการใช้สื่อ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 ครูออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเข้ารับการอบรม พัฒนาตนเองด้านการพัฒนาสื่อการ เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 ครูใช้สื่อ นวัตกรรมตามหน่วย การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ การคิดวิเคราะห์ง่ายขึ้น	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม (ต่อ)								
4.4 ครุภัณฑ์นวัตกรรม เทคโนโลยีมาช่วยกระตุ้นความสนใจ คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นสื่อที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง								
5.1 ครูประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามสภาพจริงของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ระหว่างเรียนและหลังเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 ครูวัดและประเมินผลรายบุคคลตามสภาพจริงทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 ครูมีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินด้วยการสังเกตการตอบคำถามที่วัดการคิดวิเคราะห์ และข้อคำถามแบบอัตนัยที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 มีการจัดนิเทศภายใน จัดอบรมจัดทำคู่มือ การวัดและประเมินของสถานศึกษา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม						4.96	0.09	มากที่สุด

ตาราง 29 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด
วิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. ด้านหลักสูตรการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้								
1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสร้างออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นมีการสอดแทรกทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3 จัดทำหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 มีวิธีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.5 นำหลักสูตรลงสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.6 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC ผลการใช้หลักสูตรที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

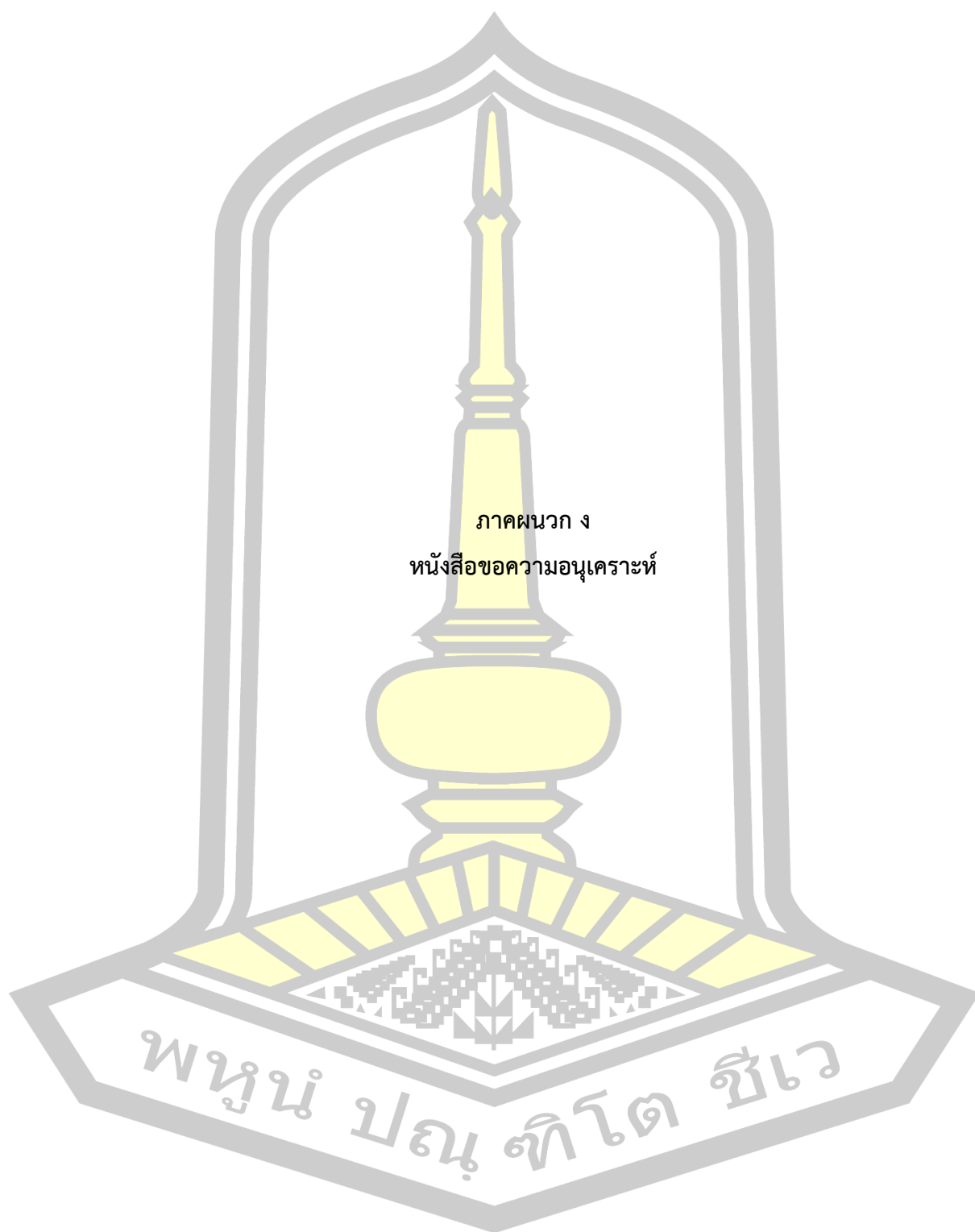
รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ								
2.1 ครูวิเคราะห์หลักสูตรและ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับวัยผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตอบสนองความแตกต่างระหว่าง บุคคล	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ จากง่ายไปยาก โดยสอดแทรก คุณธรรมทุกสาระการเรียนรู้	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4 ครูออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้ เรียนจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5 มีการสนับสนุนด้านการนิเทศ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับ แนวทางการสอนที่เน้นทักษะ การคิดวิเคราะห์	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย								
3.1 ครูเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย เน้นวัดทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุน การคิดวิเคราะห์มีปฏิสัมพันธ์กัน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
3. การใช้รูปแบบและเทคนิค วิธีการสอนอย่างหลากหลาย (ต่อ)								
3.3 ครูใช้เทคนิคการใช้คำถามนำ ออกแบบการตั้งคำถามที่เน้นทักษะ การคิดวิเคราะห์ เพื่อเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์ โดยให้เวลานักเรียนในการ คิดและตอบคำถาม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้องค์ ความรู้ด้วยตนเองอย่างรอบด้าน ตั้งแต่การวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติ ตามแผน ประเมินผล และ ปรับปรุงการทำงานการคิดวิเคราะห์	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ตามความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริม ทักษะการคิดวิเคราะห์	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม								
4.1 ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในการสร้างสื่อและการใช้สื่อ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 ครูออกแบบและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเข้ารับการอบรม พัฒนาตนเองด้านการพัฒนาสื่อการ เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 ครูใช้สื่อ นวัตกรรมตามหน่วย การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ การคิดวิเคราะห์ง่ายขึ้น	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 29 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4. การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม (ต่อ)								
4.4 ครุภัณฑ์นวัตกรรม เทคโนโลยีมาช่วยกระตุ้นความสนใจ คำนึงถึงเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยเน้นสื่อที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง								
5.1 ครูประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามสภาพจริงของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 ครูประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและการคิดวิเคราะห์ระหว่างเรียนและหลังเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 ครูวัดและประเมินผลรายบุคคลตามสภาพจริงทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 ครูมีการประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินด้วยการสังเกต การตอบคำถามที่วัดการคิดวิเคราะห์ และข้อคำถามแบบอัตนัยที่กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.5 มีการจัดนิเทศภายใน จัดอบรมจัดทำคู่มือ การวัดและประเมินผลของสถานศึกษา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม						4.94	0.10	มากที่สุด

ที่ อว 0605.5(2)/ว3056

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กรกฎาคม 2566

เรื่อง ขอลาออกนอกระยะเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายอาวุธ ทองบุญ

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอลาออกนอกระยะจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2)/ว3056

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กรกฎาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ศุภณัฐ อินทร์งาม

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2)/ว3056

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กรกฎาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายภูมิพันธ์ จันทร์เพ็ญ

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0926615549

มหาวิทยาลัย

ที่ อว 0605.5(2)/ว3056

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กรกฎาคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายทวีศักดิ์ สุกใส

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2)/ว3056

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 กรกฎาคม 2566

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.กฤษณ์พิสิษฐ์ คงนุรัตน์

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตเคราะห้จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2)/4883

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนา
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สุรินทร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี
รศ.ดร.พชรวิทย์ จันทศิริศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้
นางสาวสงกรานต์ พรไชยา ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2)/4884

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวสงกรานต์ พรไชยา เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุลีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ ศธ ๐๔๓๔๗/๓๘๒๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

๑๙๗ หมู่ ๒๐ ตำบลนอกเมือง

อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐

๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
สิ่งที่ส่งมาด้วย QR-Code สำหรับตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับครู
ภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ของ นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิลิระดับ
ปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พิจารณาแล้ว จึงขอความ
อนุเคราะห์ข้าราชการครู ผู้สอนวิชาภาษาไทยในสถานศึกษาของท่าน ได้ดำเนินการให้ความอนุเคราะห์ตอบ
แบบสอบถามดังกล่าว ตามแบบ QR-Code ที่ปรากฏท้ายหนังสือฉบับนี้ ภายใน ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียร วาตไทย)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

โทร. ๐๘-๘๕๕๖-๑๘๐๑

โทรสาร ๐-๔๔๗๑-๓๔๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย

QR-Code สำหรับตอบแบบสอบถาม

ที่ อว 0605.5(2) / ว4895

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายภูภัทรสรกรรจ์ ปัญญธรพัฒนกุล

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2) / ว4895

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายประจักษ์ น้อยเหนือ

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2) / ว4895

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายไพโรจน์ ก้านอินทร์

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2) / ว4894

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.คนิดา ดวงวิไล

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2) / ว4894

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.อารีรัตน์ โนนสุวรรณ

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทศิริศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2) / ว4894

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ประเสริฐศักดิ์ เทินไธสง

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทศิริศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2) / ว4894

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายเทิดภูมิ ยั่งยืน

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0926615549

ที่ อว 0605.5(2) / ว4894

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 ตุลาคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายยรรยง วงศ์คำจันทร์

ด้วย นางสาวสงกรานต์ พรไชยา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

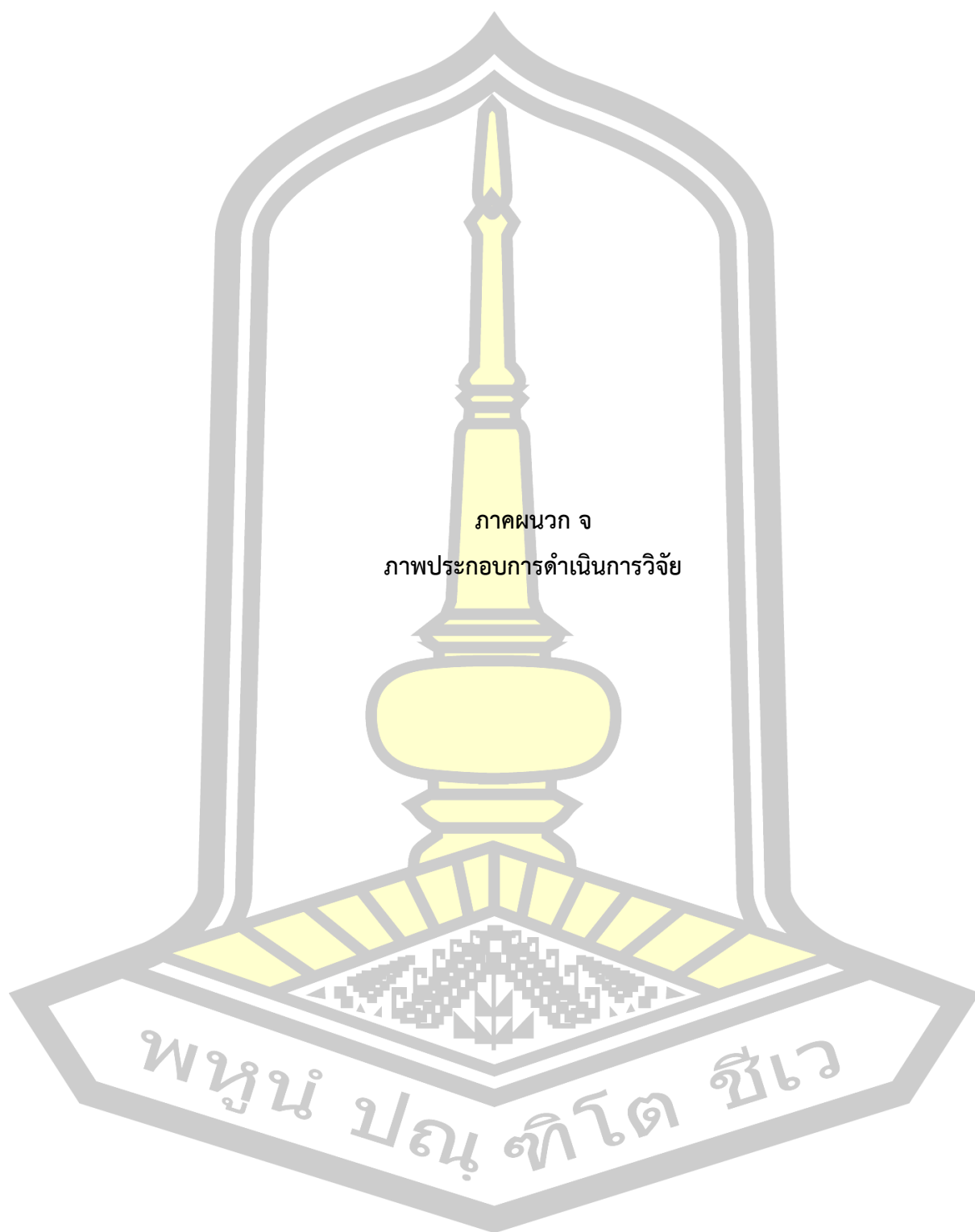
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับครูภาษาไทย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0926615549

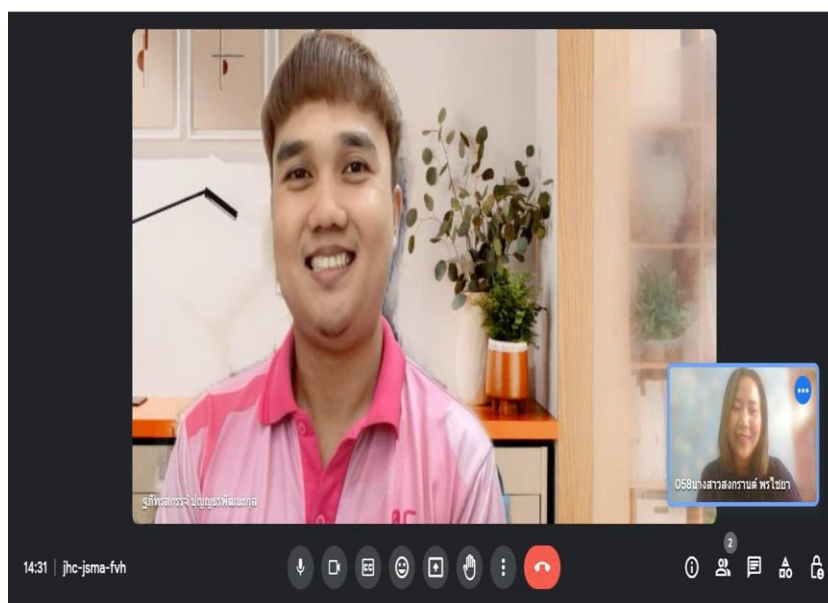

ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ
 ดร.กฤษณ์พิสิทธิ์ คงนุรัตน์ ศึกษานิเทศก์
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ
 ดร. ศุภณัฐ อินทร์งาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนครก
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2

ศึกษาแนวทางจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย นายฐภัทรสกรรจ์ ปุญญธรพัฒนะกุล
ตำแหน่ง ครู โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ศึกษาแนวทางจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย ดร.ประจักษ์ น้อยเหนือ
ตำแหน่ง ครู โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต

ศึกษาแนวทางจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดย นายไพโรจน์ ก้านอินทร์
ตำแหน่ง ครู โรงเรียนประสาทวิทยาคาร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดย นายยรรยง วงศ์คำจันทร์
ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนบุรี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวสงกรานต์ พรไชยา
วันเกิด วันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 51 หมู่ที่ 10 ตำบลเบิด อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
รหัสไปรษณีย์ 32130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนรัตนบุรี
เลขที่ 138 หมู่ 12 ตำบลรัตนบุรี อำเภอรัตนบุรี
จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32130
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2554 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
พ.ศ. 2559 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2567 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ภิโต ชีเว